

Årsskiftet 1979-80

Nr. 1/80
2 JAN 80

SØVÆRNS- ORIENTERING

VED ÅRSSKIFTET 1979-80

I det svundne år har søværnets aktivitet i alt væsentligt formet sig efter det mønster, som tegnede sig i 1975 efter indførelsen af nye frihedsbestemmelser for personel til sejlene tjeneste og pålagte begrænsninger i brændstofforbrug. I forhold til tidligere har det betydet en vis aktivitetsdæmpning for kampehederne, som dog er søgt kompenseres ved en mere intensiv træning i de perioder, der er afset til øvelser og sejlads. Beklageligvis har det også medført, at Flådens skibe sjældnere kan aflægge besøg i udlandet og i danske provishavne og her fremvise den sejlene del af det danske forsvar og knytte naturlige kontakter med det civile samfund ude og hjemme. Med fortsat begrænsede ressourcer og stigende oliepriser er ovennævnte imidlertid forhold, vi må affinde os med på godt og ondt. Men som det vil fremgå af de efterfølgende sider, har søværnet alligevel fået lejlighed til at markere sig både inden- og udenlands i året, der gik.

På et område, der har særlig politisk bevågenhed, er der dog tale om aktivitetsforøgelse. Det er området fiskeriinspekti-

on, stationstjeneste og søgående overvågningstjeneste både ved Grønland og Færøerne samt i Østersøen. Ansættelse af dobbeltbesætninger til den nyoprettede inspektionsskibseskades skibe er ved at være fuldført, og en udvidet tilstedeværelse af inspektionsskibe med egen helikopter ved Grønland er en realitet. Den del af den grønlandske kyst, som ikke kan besejles, afpatruljeres af slædepatruljen SIRIUS.

Som følge af den polsk-danske uenighed om ophavsretten til visse fiskerizoner sydøst for Bornholm, har regeringen besluttet at opretholde en fast patrulje i området. Hertil anvendes de små bevogtningsfartøjer af DAPHNE-klassen, som udfører en rutinepræget, men meget vigtig overvågning ofte under ugunstige vejrforhold. En effektiv udøvelse af denne tjeneste vil kræve mere sødygtigt og udholdende skibsmateriel, som det dog ikke har været muligt at tilvejebringe indenfor de snævre økonomiske rammer, forsvaret arbejder under. Men de udvidede fiskeriinspektionsopgaver har dog medført, at regeringen i 1979 har øget bevillingerne til anskaffelse af helikoptere af LYNX typen, hvoraf 8 vil tilgå i 1980-81 som erstatning for de veltjente ALOUETTE helikoptere. Inspektion og kontrol med havområder varetages bedst ved en kombination af luftovervågning og skibstilstedeværelse.

Bortset fra den nye inspektionskutter TULAGAQ til erstatning for TEISTEN er der i 1979 ikke tilgået eller bevilget nyt skibsmateriel til søværnet.

Af de tre korvetter, som bevilligedes i 1975 til erstatning for TRITON-klassen, er den første - NIELS JUEL - afleveret fra Ålborg værft. Skibet har i årets løb gennemført prøver og garanti-sejlad, og alt tyder på, at det fuldtud vil opfylde søværnets forventninger. De to øvrige skibe, der vil blive navngivet OLFERT FISCHER og PETER TORDENSKIOLD, forventes afleveret henholdsvis primo 1980 og 1981.

De planlagte missilinstallationer i fregatter og torpedobåde er nu gennemført, og det længe ønskede udstyr til elektronisk krigsførelse i de større kampenheder er under anskaffelse.

Ved flådestationerne er udbygning af depoter og værksteder m.v. fortsat, og der er anskaffet en ny flydedok til Orlogsværftet.

Flåden er i øvrigt blevet styrket ved opstilling af besætninger til de ti nye torpedomissilbåde af WILLEMOES-klassen og de to nye kabelminelæggere af LINDORMEN-klassen. Der er også gjort

gode fremskridt med uddannelsen i brugen af de nye kanon- og missilvåben samt med de datamatstyrede kampledelsessystemer, som søværnet har fået installeret i de seneste år. Gode resultater af årets prøveskydninger og våbenkonkurrencer bekræfter fremskridtet og viser, at søværnet vil kunne leve op til de stillede kvalitetskrav.

Søværnets personelstyrkesituation har også i 1979 været anspændt. Det er især rekruttering og fastholdelse af et tilstrækkeligt antal dygtige unge mennesker, der er et problem, idet søværnet, som er blevet mere og mere teknisk specialiseret, skal konkurrere med det civile arbejdsmarked.

Personeltilgangen har dog været tilfredsstillende på andre områder, hvilket bl.a. har bevirket, at den udvidede styrke til inspektionsskibene nu er etableret, og at den for disse skibe lagte tjenesteturnus har virket tilfredsstillende.

Det har imidlertid gennem hele året vist sig stedse vanskeligere at få det tilstrækkelige antal elever med EFG-basisuddannelse til tele- og artillerispecialerne, og det er endnu vanskeligere at fastholde dette personel til en fortsat uddannelse. Visse tiltag for at bedre på denne situation er iværksat efter anbefaling fra en særlig nedsat arbejdsgruppe, men en række justeringer af uddannelsesmæssig og organisatorisk art, kan først forventes iværksat i forbindelse med en lovændring.

Indtil videre synes personelsituationen i søværnet ikke at kunne blive væsentlig forbedret, men opgaver venter på at blive løst, såsom indsejling af NIELS JUEL-klassen, bemanningen af Miljøstyrelsens specialfartøjer samt etableringen af Forsvarets Integrerede Kommunikationssystem (FIKS). Disse opgaver stiller krav om særlig indsats og på nogle områder om yderligere personel.

Ved en forstærket indsats på det enkelte tjenestested med hensyn til at rådgive og orientere personalet om søværnet og dets muligheder for den enkelte, er jeg imidlertid sikker på, at flere unge mennesker kan overbevises om, at en fremtid i søværnet er værd at satse på.

Søværnet har i 1979 været udsat for en række alvorlige uheld, og der er desuden blevet rejst kritik mod visse forhold i den daglige tjeneste. Ihvorvel uheld aldrig helt vil kunne elimineres, og ihvorvel kritik af tjenstlige forhold altid må imødeses, er det mig magtpåliggende at opfordre alt personel til ved årvågenhed, omhu og åbent sind at medvirke til at forhindre uheld og

søge at ændre forhold, som kan give anledning til berettiget kritik.

Jeg har i søværnets nytårsorientering i de senere år fundet det af betydning at pege på den militærpolitiske udvikling og har herunder især henledt opmærksomheden på den maritime strategiske udvikling, som har stor betydning for vort land på grund af dets geografiske position og vor stilling som søfartsnation.

På den internationale scene er der i det forløbne år - trods SALT II aftalerne mellem USA og Sovjetunionen - ikke sket sådanne ændringer i den militærpolitiske udvikling i Danmarks interesseområde, at det kan give anledning til beroligelse og dermed berettigede en slækkelse af søværnets årvågenhed og styrke.

Det er især på det maritime felt, at Sovjetunionen synes at søge nye veje og midler til dominans. Bygning af hangarskibe, krydsere og lette kampenheder samt store forsynings- og amfibieskibe bekræfter ikke blot Sovjets interesse for at gøre sin indflydelse gældende på verdenshavene, men giver den også de nødvendige instrumenter til at spille en afgørende rolle i en global magtkamp. Betydningen heraf for Danmark ligger i, at såvel Strædeområdet ved Østersøen som stræderne omkring Grønland og Færøerne får en øget strategisk betydning som passage- og operationsområder for den voksende sovjetiske maritime magt.

Det er sandsynligt, at Sovjetunionen og dets østeuropæiske allierede er lige så interesserede som Vesten i at undgå en altødelæggende atomkrig. Samtidig er det øjensynligt, at faren for lokale kriser, der vil kunne udløse krigshandlinger udenfor det Centraleuropæiske område, er blevet øget. Selvom der også i sådanne situationer på begge sider må forventes anstrengelser for at undgå eskalationer, kan fjerne aktiviteter meget vel føre til uro og krise også i vort område.

På det økonomiske og forsyningsmæssige område har situationen desuden udviklet sig til større ustabilitet. Her er især Vesten truet på grund af dens store afhængighed af råstoffer og søtransport. Det gælder også Danmark, hvor mere end 80% af import/eksport går på skibskøl.

Sammenfattende må det erkendes, at trusselsspektret er blevet langt mere diffust og de sikkerhedspolitiske risici vanskeligere at forudsige. Evnen til at holde lokale kriser under kontrol er derfor blevet et vigtigt mål for mange stater, og også den danske regering vides at lægge vægt på krisestyringsevnen. Flåden

har tidligere været anvendt som krisestyringsinstrument for regeringen til synligt og permanent at markere vilje og evne til at hævde landets suverænitet og forsvare dets interesser. Der vil næppe kunne peges på noget i den internationale udvikling, som har ændret denne opgave, der kræver, at søværnet vedblivende råder over såvel sødygtige og udholdende som kampduelige enheder. Det er vigtigt at erkende, at krisestyring - som ikke er noget nyt historisk set - har til formål at bringe et spændt forhold eller en lokal konflikt under kontrol, så der bliver tid til at finde en forhandlingsmæssig løsning og afværge større krigshandlinger. Krisestyring tager ofte form som et udmattelsesspil, hvor våbenmagten er tilstede, men så vidt gørligt ikke anvendes. Søværnets personel må være indstillet på, at sådanne opgaver kan komme på tale.

I det forløbne år har Forsvarskommandoen arbejdet med oplæg til en ny forsvarsordning til afløsning af nuværende, som udløber primo 1981. Såvel Marinestaben som Søværnets operative Kommando og Søværnets Materielkommando har bidraget til arbejdet, men ikke alle denne sagkundskabs synspunkter her fundet gehør i Forsvarsstaben.

Et dansk søværn har tre hovedopgaver:

1. Tilstedeværelse til søs i det danske interesseområde for overvågning, suverænitetshævdelse og støtte til søfarten.
2. Deltagelse i sikringen af de for landet livsvigtige søforbindelseslinier.
3. Forebyggelse og ultimativt imødegåelse af søværts invasion i samarbejde med de andre værn og vore allierede.

Medens de politiske myndigheder må beslutte, hvilken vægt der skal lægges på de enkelte opgaver, og hvad det må koste, må det især være den sømilitære sagkundskabs ansvar at klarlægge, hvilke midler, der behøves for at løse dem, og hvad konsekvenserne af utilstrækkelige midler vil være.

Søværnet nærer forhåbninger om, at der fremover skabes rimelig balance mellem mål og midler, således at det på forsvarlig vis kan løse alle de af regeringen stillede opgaver såvel i fred og krise som i krig.

Dette bliver min sidste anledning til i Søværnsorientering at gøre status for søværnets situation og aktivitet ved årsskiftet og her fremsætte nogle synspunkter om værnets opgaver og behov.

De godt 46 år jeg har tjent i søværnet - heraf de sidste 14 år som dets chef - har budt på skiftende ydre og indre vilkår. Danmarks tilslutning til Atlantpagten kort efter slutningen af den anden verdenskrig gav søværnets faste personel større tro på formål og evne, end tilfældet var før krigen. Perioden fra 1945 til i dag har været en tid med en rivende teknisk udvikling og rigeligt med opgaver, men lykkeligvis også en tid, hvor personallet ikke blev stillet over for de prøvelser, som en krigssituation medfører. For søværnet har årene formet sig først som en oprydning- og derpå som en opbygningsperiode med en noget svingende takt, idet de midler, der blev stillet til rådighed, sjældent var tilstrækkelige til at sikre fornødne anskaffelser. Bl.a. med hjælp fra De Forenede Stater fik søværnet i 50'erne og i 60'erne udbygget og moderniseret Flåden og nogle af de dengang tilgæede enheder er stadig anvendelige, mens andre nu trænger til fornyelse på grund af alder.

Ved forsvarsforliget af 1973 blev "Flådeplan 82" lagt til grund for søværnets udvikling. Denne plan betød i forhold til 1960-loven en reduktion af Flådens tal som var betænkelig, ikke mindst i betragtning af østmagternes meget kraftige maritime opbygning, men som på grund af påregnede kvalitetsmæssige forbedringer fandtes forsvarlig. Flådeplan 82 forudsatte erstatningsbygning for 26 egentlige krigsskibe og -fartøjer samt tilgang af Flådehelikoptere. Der er imidlertid kun tilgået 15 af disse skibsenheder og endnu ingen helikoptere, således at planen for nærværende kun delvist er gennemført. Med passende justeringer som følge af både teknologisk udvikling og opgavernes karakter finder jeg fortsat Flådeplan 82 som værende et hensigtsmæssigt grundlag for Flådens fremtidige struktur, og jeg udtrykker håbet om, at det under den kommende revision af forswarets ordning vil lykkes at sikre en positiv udvikling.

Det er mig til slut magtpåliggende at sige, at jeg nu gennem mange år har haft lejlighed til at iagttage, at der af søværnets personel på næsten alle virkefelter og ofte under vanskelige forhold er blevet ydet et dygtigt, interesseret og pligt-

opfyldende arbejde med løsning af de mange opgaver, som har foreligget. Jeg har desuden glædet mig over at kunne konstatere mange eksempler på godt sammenhold og samarbejdsvilje på tjenestestederne. Det har også været med stor tilfredshed, at jeg gennem årene har modtaget adskillige rapporter og andre tilkendegivelser fra såvel allierede myndigheder, som de øvrige værn og civile instanser om, at søværnets personel har ydet en god og påskønnet indsats. Jeg bringer en tak herfor videre til personallet og sender alle i søværnets tjeneste og deres familier mine bedste ønsker for det nye og for følgende år.

S. Thostrip

Året, der gik - Søværnet

Igen i år bringer Søværns-Orientering en kavalkade over året, der gik. Nytårsnummeret er som tidligere trykt i et ekstra antal eksemplarer, der, så længe oplag haves, vil kunne udleveres til interesserede enkeltpersoner ved henvendelse til Søværnets NATO- og Kommandokassearkiv.

JANUAR

NIELS JUEL afleveret til søværnet

Den 3. januar blev korvetten NIELS JUEL overdraget til søværnet fra Aalborg Værft efter i slutningen af 1978 at have gennemført i alt 3 afleveringsprøver.

NIELS JUEL afprøver sine gasturbiner

Samme dag oprettedes et nyt tjenestested, "Prøvesejladsbesætningen for NIELS JUEL", der blev underlagt Søværnets Materielkommando.

Vinteren på Holmen

Den 5. januar var isen visse steder i Flådestation Københavns Havn op til 30 cm tyk.

Fregatløbet

Færgefarten til og fra Holmen kunne kun opretholdes ved hjælp af assistance fra De forenede Bugserselskaber, hvis slæbebåd ALERT morgen og aften brød for færgefarten mellem Toldboden og Elefanten.

HERLUF TROLLE i norske farvande

Den 23. januar vendte fregatten HERLUF TROLLE tilbage til Holmen efter nogle travle og begivenhedsrige dage bl.a. i norske

farvande. Det var første gang, fregatten gennemførte kontrolmålinger af sensorer på den i norske farvande etablerede NATO-kontrolstation, der benævnes NATO FORACS (NATO Forces Sensor and Weapon Accuracy Check Sites).

På grund af det smukke vejr kunne fregatten samtidig afvikle SEA SPARROW-missilskydning mod et fjernstyret DRONE-mål sammen med en norsk fregat. Begge fregatter gennemførte efter en mislykket førstedag en tilfredsstillende missilskydning den følgende dag på næsten rekordtid, og HERLUF TROLLE blev noteret for en sikker træffer.

FEBRUAR

Modtagelseskommissionen for LINDORMEN-klassen

Modtagelseskommissionen for kabelminelæggere af LINDORMEN-klassen har pr. 1. februar afgivet rapport til Forsvarskommandoen om de med LINDORMEN-klassen afholdte modtagelsesprøver m.m. Det fremgår bl.a. af rapporten, at enhederne er velegnede til løsning af deres hovedopgave, lægning af kontrollerede og selvvirkende miner i danske farvande, samt at de bedømmes som velegnede platforme til udførelse af opgaver som dykker-, miljø- og opmålingsskibe.

LINDORMEN

Bedste Tp-61 skud til Fregateskadren

Da snevejret torsdag den 8. februar var på sit højeste, blev Våbendivisionen om bord på fregatten HERLUF TROLLE stillet op til parade, idet Søværnets Våbeninspektør blandt de i 1978 affyrede Tp-61 torpedoskud under konkurrencelignende forhold havde udpeget det af fregatten HERLUF TROLLE natten mellem den 22. og 23. august 1978 i farvandet ved Hesselø affyrede skud som det bedste.

For at markere dette bedste torpedoskud har Forenede Fabrikksverken indstiftet en vandrepræmie - et Patek Phillipe skibs-

Præmieoverrækkelsen

kronometer - som, siden den blev udleveret første gang i 1975, har været i Torpedobådseskadrens eje. Det var derfor en stolt chef, der på fregattens vegne modtog ovennævnte vandrepræmie.

IVAN ROGOV

Med tilgangen til den sovjetiske flåde af IVAN ROGOV, der er 158 m lang og har et displacement på ca. 13.000 tons, 2 heli-

kopterlandingsdæk og vurderes med dieselfremdrivning at kunne sejle ca. 20 knob, er grundlaget for søtransport af sovjetiske landgangstropper blevet udbygget.

Våbenudrustningen er som sædvanlig, når det drejer sig om sovjetiske skibe, betragtelig og inkluderer bl.a. et dobbelt SA-N-4 luftmålsmissilsystem, en dobbelt 76 mm kanon, 4 dobbelte 30 mm automatiske kanoner samt en stor raketaffutage formentlig beregnet til kystbombardement.

'Operation Hø'

Færøerne har ligesom Danmark været igennem en hård og usædvanlig vinter, hvor der fra årsskiftet til midten af februar faldt store mængder sne over alle øerne. Sædvanligvis bringer

fåreholderne selv hø ud til de områder, hvor fårene går, men dette var forbundet med livsfare, da gentagne gange frost og tø havde gjort stierne isglatte. Færøernes Kommando blev derfor anmodet om at assistere med helikopter fra inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, der i den følgende uge fløj kraftfoder ud til fårene. "Operation Hø" forløb normalt, og HVIDBJØRNEN modtog fra mange sider tak for assistancen.

MARTS

Kinesiske skibsofficerer på Teknikskolens Brandlederkursus

Søværnets Teknikskoles ABCD/SA-kursus har i perioden 26. februar til 2. marts haft en opgave ud over det sædvanlige, nemlig at uddanne et hold på 10 officerer fra den kinesiske handelsflåde i brandslukning, røgdykning og indsatsledelse ved brandbekæmpelse.

Kineserne, der var kommet til Danmark ved Ø.K.s formidling, var særdeles disciplinerede og meget ivrige efter at lære,

De kinesiske elever sammen med deres instruktører selv om der lejlighedsvis opstod mindre problemer på grund af sprogvanskeligheder.

WINTEX 1979

En stor del af søværnets personel deltog i perioden 6.-23. marts i NATO-øvelsen WINTEX 1979, der omfattede de fleste NATO-hovedkvarterer.

Øvelsen var lærerig for deltagerne og bidrog til at bekræfte samarbejdsevnen inden for NATO.

Skoleskibet FYENs grundstødning

Under besejlingsøvelse i Boknafjorden i Norge den 7. marts gik skoleskibet FYEN på grund ved Toftøy.

Skoleskibet stod så hårdt på grunden, at det kun med assistance af norske slæbebåde lykkedes at få skibet bragt flot og bugseret til Stavanger.

Herfra blev FYEN bugseret til endelig reparation på Svendborg Værft.

Sagen er færdigbehandlet i Søværnets Havarikommission, og Chefen for Søværnet har med bistand af Marineauditøren nu afsluttet sagen.

De nærmere detaljer om tildragelsen vil fremgå af Søværnets Havarikommissions årsberetning.

England rundt

Efter at have omsejlet England på et togt af 45 døgns varighed, en bedrift, som bl.a. blev udført, fordi den strenge isvinter udelukkede sejlads i hjemlige farvande, ankom NARHVALEN 13. marts til Holmen efter at have forøget loggens visning med 4.235 sømil.

På grund af issituationen afgik NARHVALEN 26. januar fra Holmen mod Skotland, hvor den anløb Rosyth flådebasen den 2. februar klar til at deltage i Joint Maritime Course (JMC) 791, der afvikledes i tidsrummet 6.-16. februar med deltagelse af mange NATO-enheder.

NARHVALEN på siden af HMS CONQUEROR

Derudover deltog NARHVALEN i undervisningen i den taktiske ubådstræner i Faslane, øvelser i Portland-området samt som

målskib, ligesom der var lejlighed til selskabeligt samvær, især med atomubåden HMS CONQUEROR.

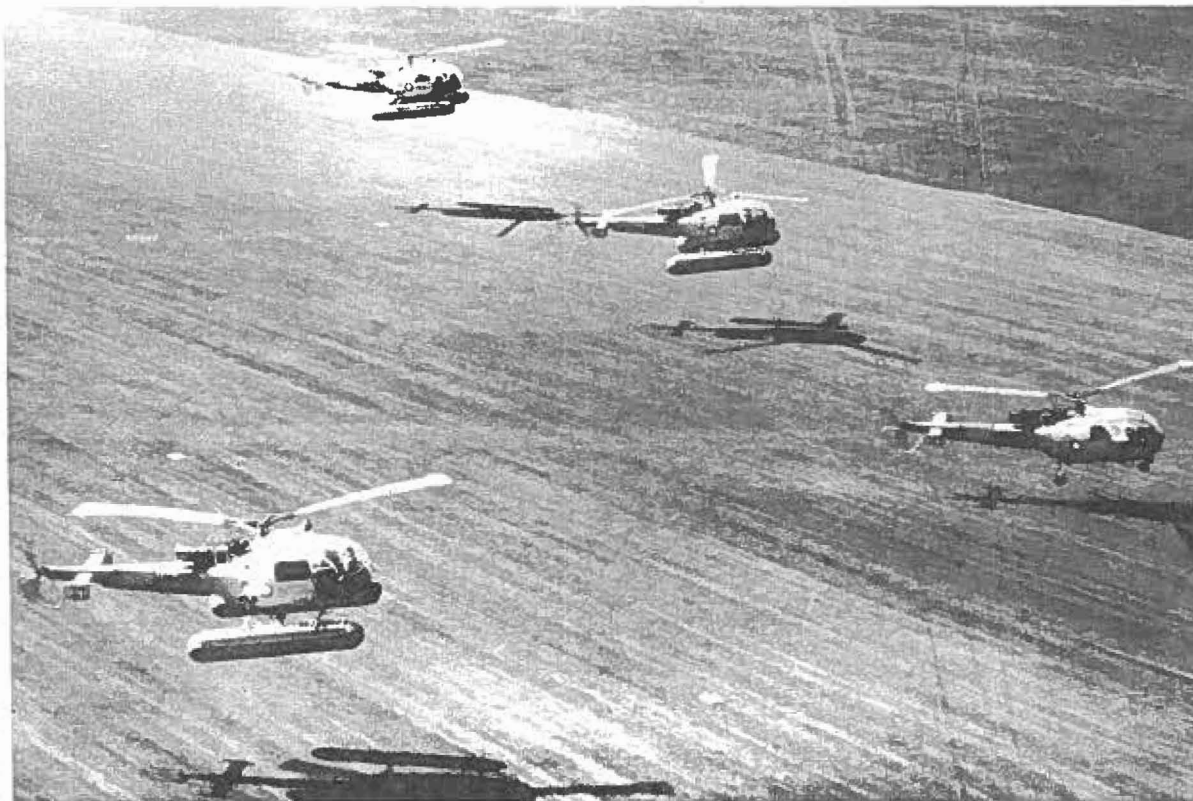
Fiskeriofficerskursus

Den 23. marts afsluttedes ved Søværnets Taktikskole søværnets første egentlige kursus med henblik på uddannelse af fiskeriofficerer til tjeneste i inspektionsskibe, kuttere og hovedkvarterer i land.

Kurset, der tog sigte på søværnets deltagelse i den udvidede fiskeriinspektionstjeneste, varede 1 uge og omfattede bl.a. det folkeretlige, juridiske og instruksmæssige grundlag, havbiologi og fiskekendskab samt navigations- og fiskesøgningsudstyr i fiskefartøjer. Der var i alt 14 deltagere, herunder 2 observatører fra Fiskeriministeriet og 1 fra politimesteren i Thorshavn.

Søværnets Flyvetjeneste og isvinteren

Den strenge vinter medførte også - som for så mange andre - en betydelig forøgelse af aktiviteten ved Søværnets Flyvetjene-

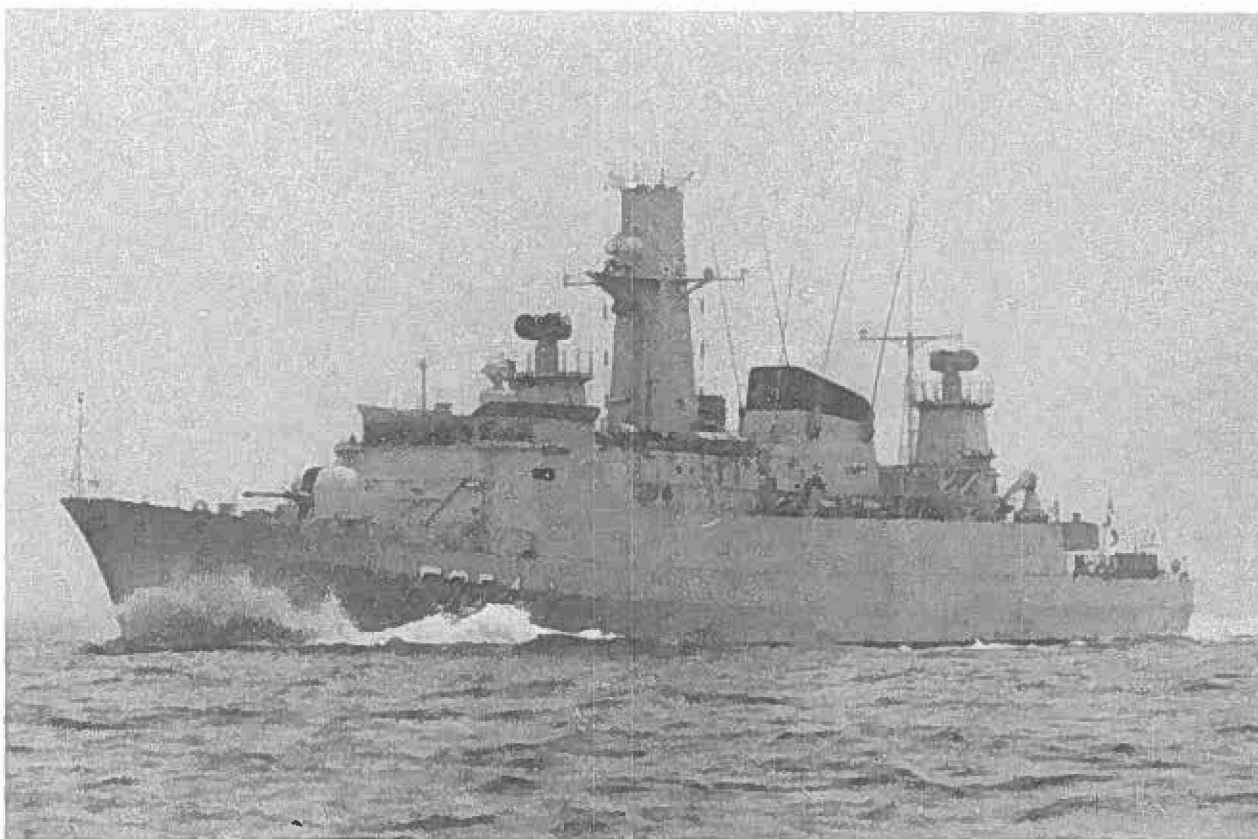

ste, der anvendte ca. 150 flyvetimer. Bl.a. inspiceredes ved nytårstid højspændingsledninger på Lolland og Falster på grund af problemer med EL-forsyningen, der foretoges isrekognoscerin-

ger for Søværnets operative Kommando, og en olieforurening i Store Bælt, forårsaget af et grundstødt skib, fulgtes dagligt for Miljøministeriet. Søværnets Flyvetjeneste ydede derudover assistance i forskellige akutte situationer, bl.a. transport af folk til Æbelø for reparation af et fyr.

NIELS JUEL på Holmen for første gang

26. marts anløb korvetten NIELS JUEL i kølvandet af fregatten HERLUF TROLLE for første gang Holmen efter en væsentlig forsinkelse i forhold til det oprindeligt planlagte program.

NIELS JUEL, der blev overtaget af Søværnets Materielkommando den 3. januar fra Aalborg Værft, måtte nemlig på grund af den første isvinter i mange år tilbringe 63 døgn i Aalborg, et ophold, der dog ikke var spildt, da en række prøver blev foretaget, ligesom en række "børnesygdomme" blev afværget.

Handelsflåden bliver et vigtigt led i forsvarsplanlægningen

Folketinget har vedtaget en lovændring i loven om skibsfartsnævn, hvilket har medført, at skibsfartsnævnet allerede

inden krigsudbrud "mod erstatning kan overtage brugsretten til forud af nævnet udpegede skibe med henblik på opfyldelsen af en Danmark under Den nordatlantiske Traktat påhvilende forpligtelse". Tidligere kunne skibsfartsnævnet i krigstid overtage brugsretten over oceangående skibe og efter behov stille dem til rådighed for NATO-organet "Defence Shipping Authority".

APRIL

Inspektionsskibseskadren etableret

Den 1. april blev Inspektionsskibseskadren etableret som en selvstændig eskadre og underlagt Søværnets operative Kommando. Den nye eskadre består af en eskadrestab, inspektionsskibene af HVIDBJØRNEN-klassen, BESKYTTEREN samt inspektionsskutterne, og den har fået hjemsted i Frederikshavn. Samtidig med oprettelsen af Inspektionsskibseskadren er det ved Flådestation Frederikshavn oprettede kontor under Fregateskadren blevet nedlagt.

Russisk blåhvillingfiskeri ved Færøerne

Ifølge en særlig fiskeriaftale mellem Det færøske Landstyre og Sovjetunionen har russiske trawlere tilladelse til at fiske blåhvilling ved Færøerne.

Efter aftalerne har Sovjetunionen tilladelse til med op til 15 trawlere, hvoraf de mindste er på ca. 2000 tons og de største på ca. 4000 tons, i alt at fiske 70-80.000 tons blåhvilling.

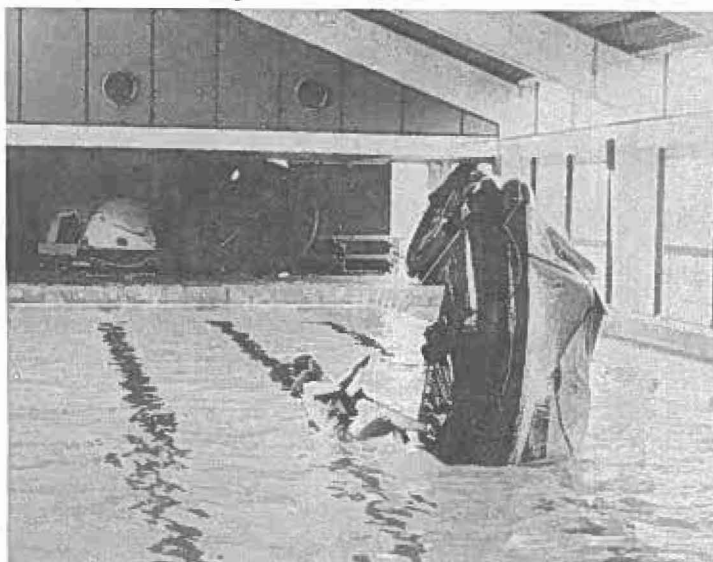

Russisk blåhvilling-trawler MUSTAYARV
3019 tons

HVIDBJØRNEN kontrollerede i blåhvillingens gydeperiode, der er i februar-marts, 4 trawlere med en fangst på henholdsvis 15, 12, 20 og 20 tons, og i disse 67 tons blev kun fundet 1 rød-fisk og 1 stenbider, så frygten for, at de russiske trawlere tømmer området for anden fisk er ubegrundet.

GEORG STAGEs elever i Auderødlejren

Fredag den 19. april havde Søværnets Eksercerskole besøg af besætningen fra skoleskibet GEORG STAGE. Formålet med besø-

Øvelse i vending af redningsflåde

get var, at eleverne skulle have en demonstration af nødraketter og nødblus, undervisning i brandbekæmpelse samt demonstration og øvelse i brugen af redningsmidler, hvilket foregik i skolens træningsbassin.

Der var i alt 64 elever, og både elever og officerer udtrykte stor tilfredshed med den undervisning, de havde modtaget.

Korvetten BELLONA har strøget kommando

Den sidste operative korvet af TRITON-klassen, BELLONA, strøg den 20. april kommando for formentlig sidste gang i skibets historie.

Korvetterne, fire i alt, blev alle bygget i Italien i årene 1954-1955. Samtidig byggedes fire lignende korvetter til den ita-

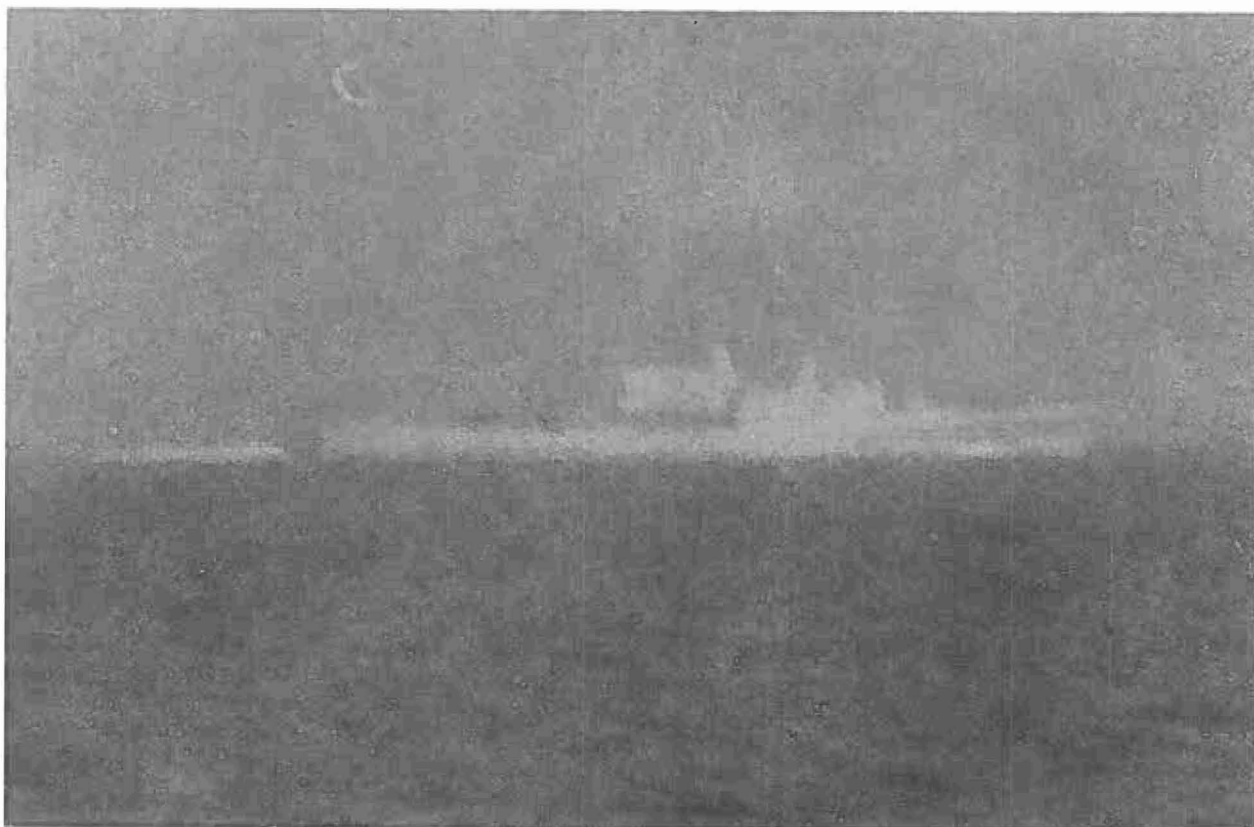

Korvetten BELLONA

lienske flåde benævnt ALBATROS-klassen, som fortsat er i tjeneste.

TUMLEREN på øvelse i Østersøen

Lige efter påske deltog undervandsbåden TUMLEREN sammen med STANAVFORLANT (den stående flådestyrke i Atlanten), enheder

Den canadiske destroyer OTTAWA passerer
TUMLEREN i tæt tåge (Periskopfoto)

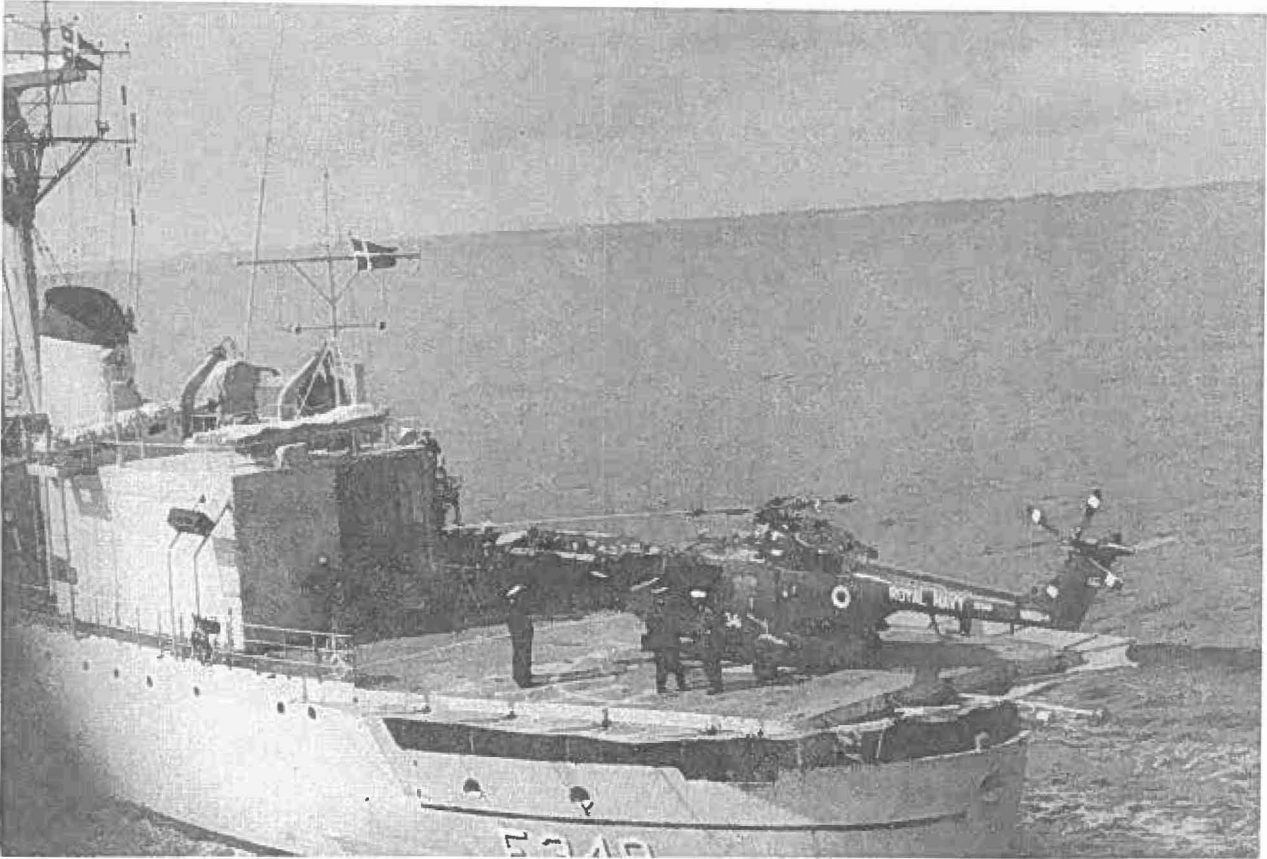
fra den vesttyske marine samt den vesttyske flådes anti-ubåds-
fly i en øvelse i Østersøen.

MAJ

Ændret helikopterdek på HVIDBJØRNEN

3.-4.maj havde Søværnets Flyvetjeneste besøg af 1 LYNX-
helikopter med besætning fra Royal Navy.

Under en af flyvningerne blev der for første gang foreta-
get en landing på inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, der er det
første af de ældre inspektionsskibe, der har fået ændret heli-
kopterdek, således at man kan flyve med LYNX fra skibet.

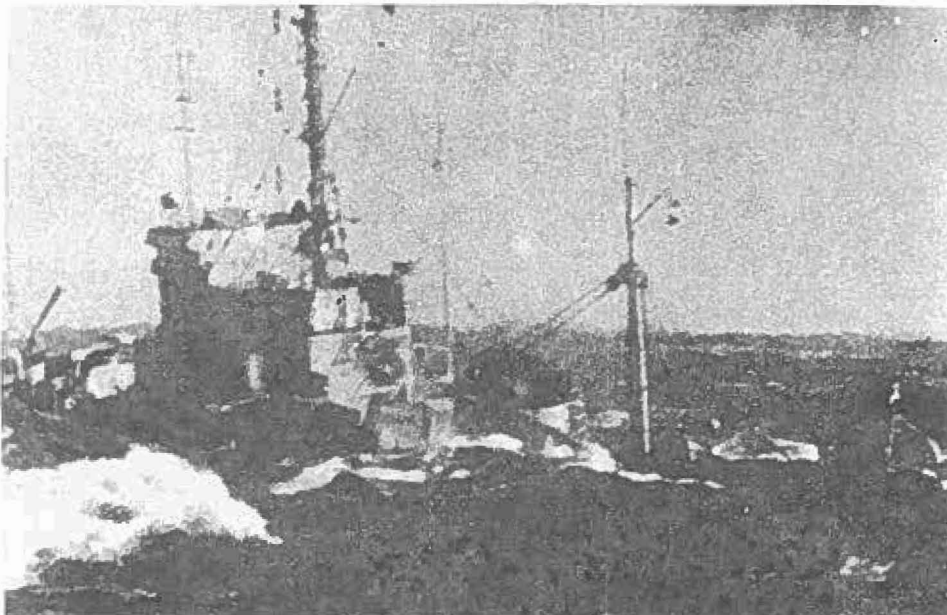

LYNX helikopterlanding på HVIDBJØRNEN

Dækket er blevet forlænget ca. 80 cm, og som det fremgår af billedet, passer LYNX udmærket til dækket og skibet.

3. Ministrygerdivisions forår

Med henblik på deltagelse i STANAVFORCHAN (Standing Naval Force Channel), der bestod af i alt 9 skibe, nemlig 2 amerikanske, 2 hollandske, 2 danske, 1 tysk, 1 engelsk og 1 belgisk, afgik

3. Ministrygerdivision (MSD-3) den 12. januar fra Hirtshals, hvortil forlægning havde fundet sted på grund af issituationen i begyndelsen af

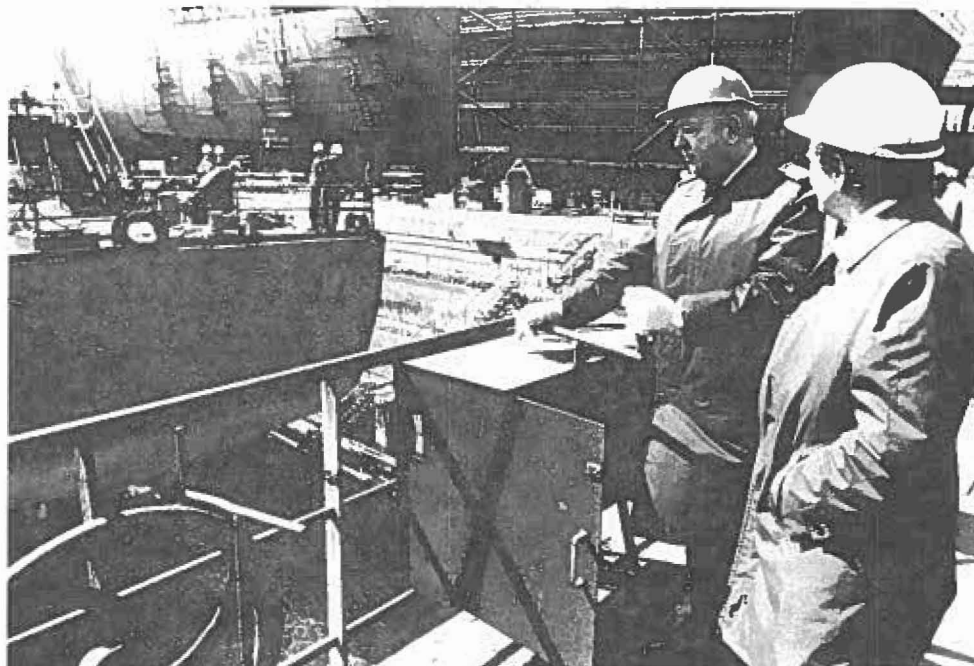
ULVSUND i vindstyrke 10 i Nordsøen

januar, mod Den Helder i Holland, hvor anti-frømandsøvelsen AKWARD gennemførtes.

Derudover deltog MSD-3 i Mine Counter Measures øvelse i Ostende og diverse øvelser under forlægning til Rosyth som forberedelse til STANAVFORCHAN minestrygnings/hunting øvelser i Firth of Forth for slutteligt efter påske at forlægge til Wilhelmshaven for at deltage i BLUE HARRIER, der er den største årlige minestrygningsøvelse, danske styrker deltager i.

Korvet nr.2 af NIELS JUEL-klassen søsat

Den 10. maj søsattes den anden af søværnets tre nye korvetter af NIELS JUEL-klassen af direktør A.Chr.Knudsen, Aalborg Værft A/S sammen med Chefen for Søværnets Materielkommando.

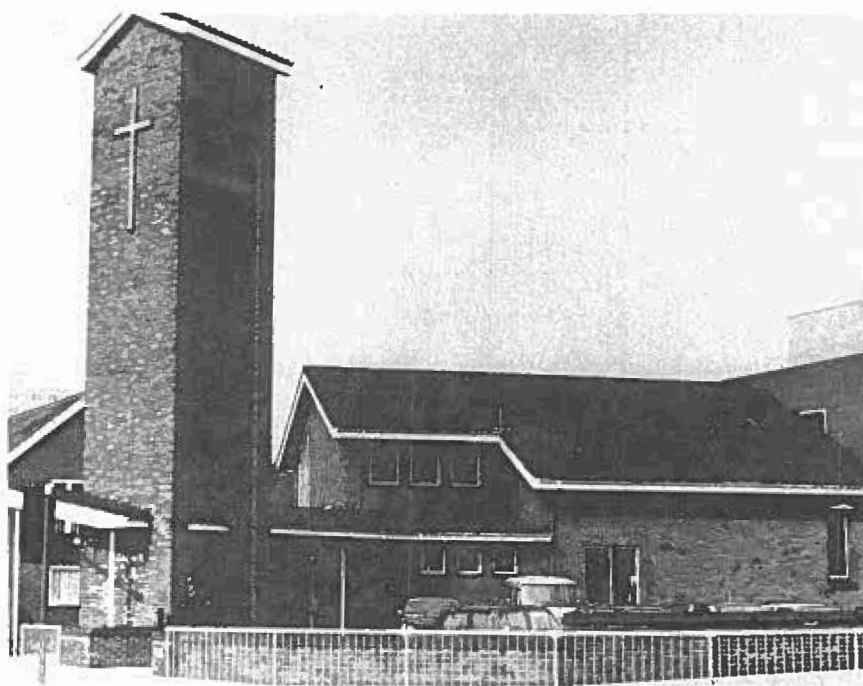
Chefen for Søværnets Materielkommando
søsætter korvetten

Korvetten, der senere skal navngives OLFERT FISCHER, forventes afleveret til søværnet primo 1980.

2. Minelæggerdivision til kirkejubilæum i Hull

I anledning af den danske sømandskirkes 25-års jubilæum aflagde minelæggerne LINDORMEN og LOSSEN i dagene 10.-14. maj besøg i Hull, England.

Sømandskirken havde sørget for et vel tilrettelagt program, men besøgets største begivenhed var festgudstjenesten,

Sømandskirken i Hull

der bl.a. blev overværet af den danske forsvarsattache H.K.H. Prins Georg og Lord Mayor of Hull, som også var til stede ved kirkens indvielse 25 år tidligere.

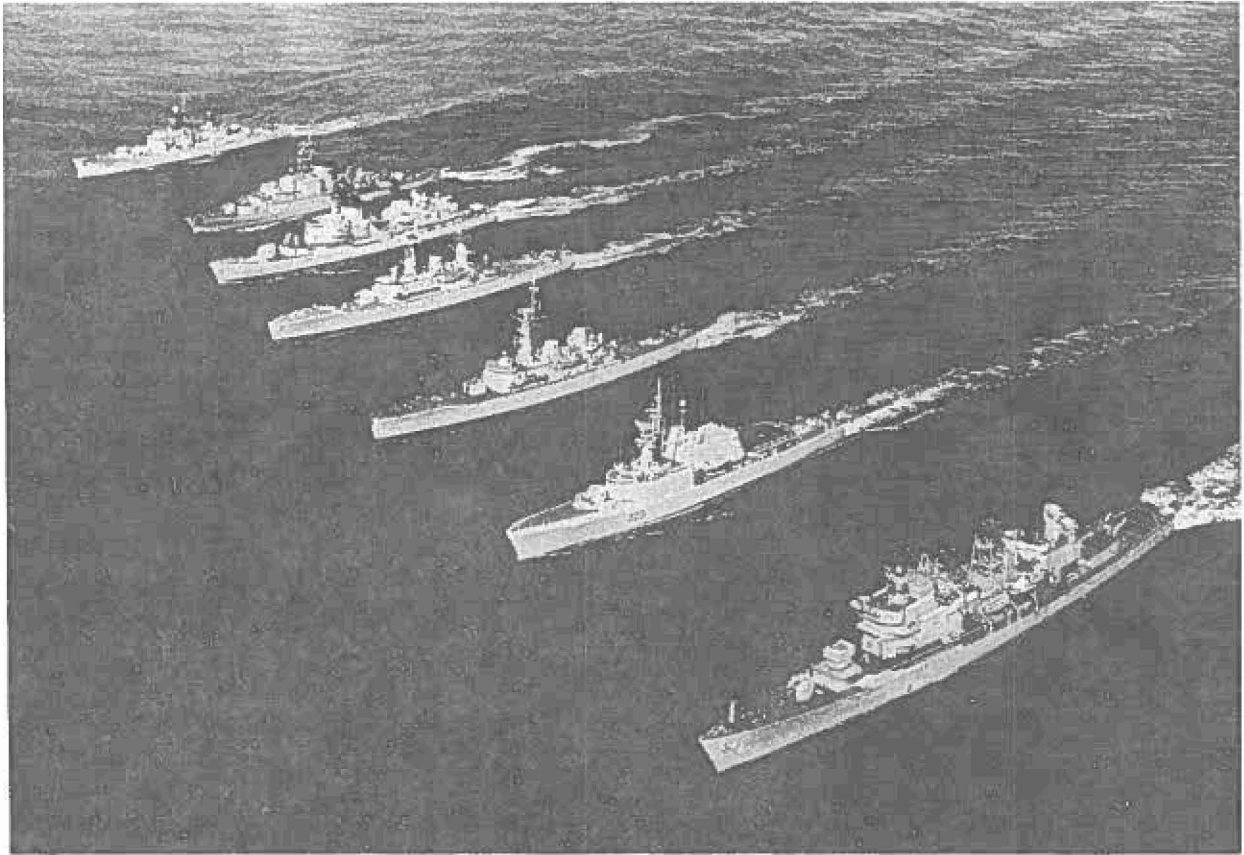
Fra bluse til jakke

Den 15. maj bestemte Forsvarskommandoen, at menigt stampersonel i søværnet iklædes jakkeuniform fra det tidspunkt, de pågældende ansættes til langtidstjeneste. Hermed er et længe næret ønske fra det langtidsansatte stampersonel gået i opfyldelse.

HERLUF TROLLE i Standing Naval Force Atlantic

Efter den hårde vinters langvarige indefrysning stod fregatten HERLUF TROLLE den 2. april ud på sit foreløbigt sidste togt med STANAVFORLANT, der under ledelse af Commodore Carter om bord i flagskibet, den amerikanske destroyer COONTZ, derudover omfattede 1 canadisk, 1 engelsk, 1 hollandsk, 1 tysk, 1 norsk fregat og endelig en hollandsk flådetanker.

Et meget righoldigt program var udarbejdet lige fra øvelser i ubådsjagt til luftmålsskydninger, men de mest spændende

STANAVFORLANT under gang

øvelser var nok de talrige taktiske øvelser i den norske skærgård og de norske fjorde - fra Oslo til Nordkap.

For besætningen bød turen på adskillige uforglemmelige oplevelser, ligesom passagen af Polarcirklen blev fejret på behørig vis med polardåb og udlevering af "dåbsattest".

Maritim honnør for Englands Dronning

I anledning af Englands Dronnings og Hertugen af Edinburghs officielle besøg i Danmark i maj måned var der arrangeret et omfattende program. Således mødte fregatten HERLUF TROLLE, som officiel repræsentant for den danske statsmagt, det engelske kongeskib BRITANNIA og det ledsagende britiske orlogsskib, jageren SHEFFIELD, ud for Frederikshavn, med henblik på eskortering under den videre færd mod hovedstaden.

Såvel ved mødet med det engelske kongeskib som ved passage af Kronborg og anløb af København blev der afgivet kanonsalut på 21 skud.

Under sejladsen til og fra BRITANNIA afgav Søværnets Tamburkorps og et kommando orlogsgaster, som var opstillet på Elefantkajen på Holmen, honnør til tonerne af fanemarch og nationalmelodier.

HERLUF TROLLEs besætning opstillet til paradering under passage af BRITANNIA

Programmet omfattede også anløb af Århus med kongeskibene, og besøget afsluttedes med, at de 2 regentpar gik i land i Helsingør Havn.

NATO-møde på Flådestation Frederikshavn

Under værtsskab af Søværnets operative Kommando afholdtes i dagene 21.-23. maj 2 NATO-planlægningsmøder ved Kampinformati-
onsskolen i Frederikshavn.

Mødet åbnedes af Chefen for Flådestation Frederikshavn og omfattede diskussion af fælles problemer omkring maritime operationer i Nordse-området, fastlæggelse af agenda for "NORTHERLY SEABREEZE Commanders Meeting" samt den årligt tilbagevendende "Northern European Command Planning Conference for Baltic Approaches' Area". Der var tillige en demonstration af den taktiske træner.

Mønstring ved Bornholms Marinedistrikt

I perioden 21.-25. maj gennemførtes en mønstring ved Bornholms Marinedistrikt omfattende i alt 23 menige og 1 befalingsmand samt kvindelige marinere fra Kompagni 71.

Mønstringen omfattede håndvåbenskydninger samt uddannelse i nærforsvars-, ABC- og krigssanitetstjeneste og afsluttedes med et angreb på den mobile radar.

SEHESTED adopteret af Horsens

Torpedobåden SEHESTED blev 24.-28. maj adopteret af Horsens.

SEHESTED ved kaj i Horsens

På selve adoptionsdagen marcherede besætningen med Horsens Garden i spidsen fra skibet gennem byen til rådhuset, hvor adoptionshøjtideligheden fandt sted.

SIRIUS besøger verdens nordligste ø

Slædepatruljen SIRIUS har under sine forårsrejser i år besøgt verdens nordligste ø, som blev fundet under Geodætisk Instituts opmålinger i Nordgrønland i sommeren 1978. Det er ret exceptionelt at finde en ø, der har en størrelse svarende til

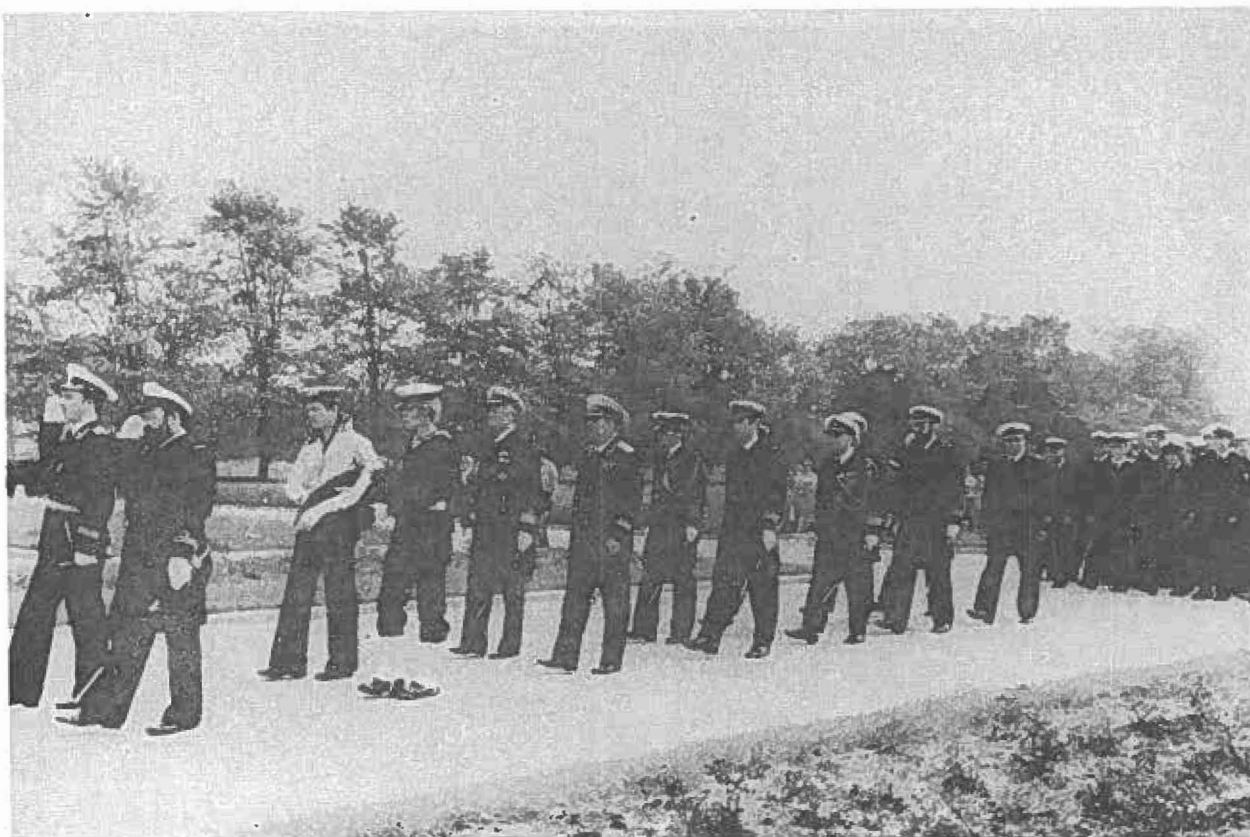
en almindelig parcelhusgrund, når man erindrer sig, at Slædepatruljen berejser en øde kyststrækning på mere end 12.000 km. Øen er beliggende mellem Kaffeklubben Ø og Kap Morris Jesup, der indtil 1978 kæmpede om retten til betegnelsen som verdens nordligste landområde.

JUNI

Vellykket flådebesøg i Leningrad

I perioden 28. maj - 1. juni aflagde minelæggerne FALSTER og SJÆLLAND under ledelse af Chefen for Søværnets operative Kommando besøg i Leningrad.

Salut blev afgivet fra såvel FALSTER som fra salutbatteriet Kronstadt, ligesom Søværnets Tamburkorps musicerede ved indsejlingen den 28. maj til Leningrad.

Fra kransenedlægningen på Piskarevskoye mindekirkegård

Et meget omfattende og interessant program for besøget, der var et led i bestræbelserne for afspænding i den udenrigspolitiske situation, var blevet tilrettelagt og omfattede bl.a. kransenedlægning på Piskarevskoye mindekirkegård samt middage, receptioner, busture og fodboldkamp.

Efter et meget vellykket og udbytterigt besøg forlod de danske enheder Leningrad den 1. juni kl. 0900.

Rapport fra "Modtagelseskommisionen for torpedobåde af WILLEMOES-klassen"

Den 1. juni afgav "Modtagelseskommisionen for torpedobåde af WILLEMOES-klassen" rapport til Forsvarskommandoen vedrørende opfyldelse af de ved projekteringen stillede krav og konkluderede, at WILLEMOES-klassen var egnet til løsning af de stillede opgaver.

WILLEMOES med fuld armering

Den første torpedobåd, WILLEMOES, blev afleveret fra Frederikshavn Værft & Tørdok A/S den 17. juni 1975, og den sidste, SUENSON, den 24. februar 1978.

Udslusningsøvelse i Neustadt

For første gang gennemførte dansk ubådspersonel under ledelse af instruktører fra Søværnets Frømandskorps og i samarbejde med den tyske tankledelse i ugen 11.-15. juni udslusningsøvelser i det nye tyske anlæg i Neustadt.

MILLAG-terminalen ved Flådestation København åbnet

Fredag den 15. juni gik Flådestation København ind i EDB-alderen, idet Forsvarets Lagerstyringssystem (MILLAG) blev iværksat i hele forsvaret.

Startbilledet kaldes frem

MILLAG-terminalen ved Flådestation Københavns Forsyningsafdeling åbnedes formelt under festlige former.

NAJADEN adopteret af Skive

I weekenden 23.-24. juni blev bevogtningsfartøjet NAJADEN adopteret af Skive. Adoptionen var kommet i stand efter anmodning fra Skive byråd til Chefen for Søværnet.

LYNX-helikoptere til den vesttyske flåde

Som det 6. europæiske NATO-land har den vesttyske flåde afgivet bestilling på 12 Westland LYNX-helikoptere. Levering forventes påbegyndt medio 1981, og det er planen, at helikopterne skal anvendes på de 6 nye type F-122 fregatter, der er under konstruktion. Deres primære anvendelse vil være i en anti-ubådsrolle, hvorfor de vil blive udstyret med "dipping sonar".

Anskaffelse af fly og helikopter til fiskeriinspektionen

Efter Finansudvalgets bevilling af 27. juni på 200 mio.kr. til anskaffelse af 3 jetfly og 1 LYNX-helikopter til fiskeriinspektionstjenesten, indgik Flyvematerielkommandoen 29. juni

GULFSTREAM III på vingerne

kontrakt med firmaet Gulfstream American om levering af 3 fly af typen GULFSTREAM III. Flyene forventes leveret i 1981.

JULI

Skift af SACEUR

Den 1. juli afløste den amerikanske general Bernard W. Rogers den amerikanske general Alexander M. Haig som øverstkommanderende - Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) - for de allierede styrker i Europa.

Fotoøvelse i Sundet

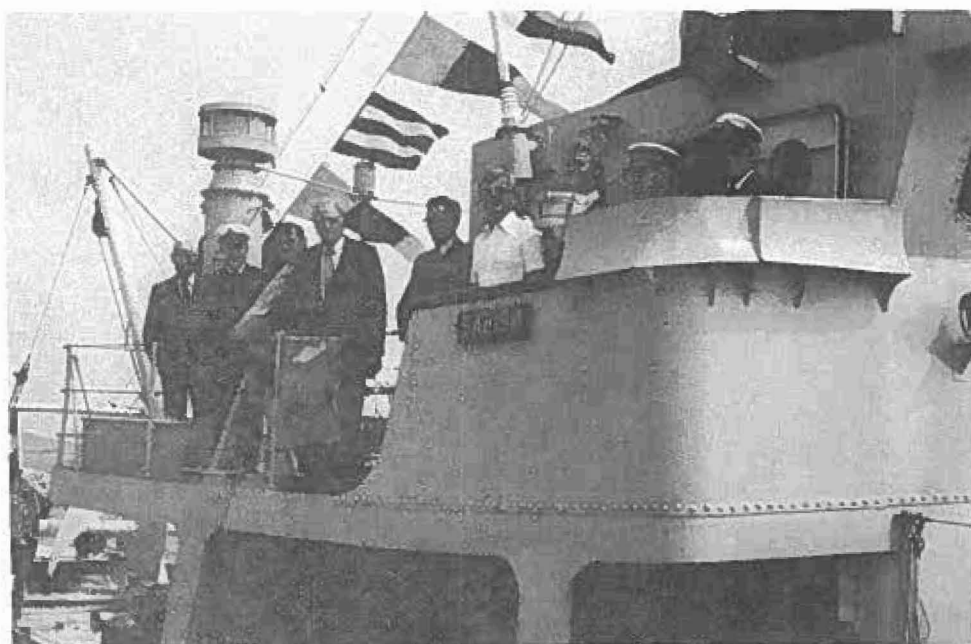
Den 9. juli kunne man i Sundet se det sjældne syn, at fregatterne PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE sejlede i tæt formation. Det er ca. 8 år siden de 2 fregatter var under kommando samtidig og første gang efter deres "mid-life conversion".

For at forevige denne begivenhed var der arrangeret en fotoøvelse, hvor Søværnets Flyvetjeneste med en formation på 4 ALOUETTE III helikoptere overfløj og fotograferede fregatterne, da de mandag formiddag stod nordover i Sundet i tæt formation.

Sydlangeland Kommune adopterer orlogskutteren SAMSO

I weekenden 14.-15. juli blev orlogskutteren SAMSO adopteret af Sydlangeland Kommune.

Fra rundvisning på SAMSO

Den formelle adoptionshøjtidelighed fandt sted ved en parade lørdag den 14. juli kl. 1000, hvor borgmester og skibschef udvekslede byvåben/våbenskjold. Adoptionen overværedes af repræsentanter for by og kommune samt Langelands Marinedistrikt.

Nijmegen Marchen 1979

Nijmegen Marchen, der er en årligt tilbagevendende begivenhed, var i år særligt festlig, dels fordi det var 70 år siden den første march gennemførtes - i 1909 - dels fordi det var

første gang, søværnet var udset til at stå for det danske forsvars deltagelse - at lede delegationen.

Der var rekorddeltagelse fra søværnet, og under marchens sidste 2 dage aflagde Forsvarschefen og Chefen for Søværnet

Viceadmiralen hilser på en af marchveteranerne besøg i såvel Heumensordlejren som i honnørbyerne og på rasteplasserne.

Udover marchdeltagernes indsats bør også nævnes Søværnets Tamburkorps og Kvindelige Marineres Musikkorps' deltagelse i diverse koncerter og tattoo's.

Uddannelsesbeviser

Med udgangen af juli har knap 1700 overkonstabler og konstabler under konstabelordningen (L) modtaget uddannelsesbevis (svendebrev, lærebrev, certifikat).

Værkstedsskolen Artillerilinje og Værkstedsskolen Maskinlinje havde ligeledes afslutning.

Afslutning juli 79 for hold AR 2/74

Skift af CINCNORTH

Den 30. juli afløste den britiske general Sir Anthony Farrar-Hockley den britiske general Sir Peter Whiteley som chef - Commander-in-Chief Allied Forces Northern Europe (CINCNORTH) - for de allierede styrker i Nordeuropa.

Det militære verdensmesterskab i sejlads gik til Danmark

Fra 27. juli til 2. august afholdtes for 22. gang C.I.S.M. SEA WEEK (militære verdensmesterskaber i sømilitær femkamp og sejlads).

I stævnet, der fandt sted i San Diego i Californien, deltog 11 nationer, og der blev sejlet i en amerikansk sejlbaad af typen REBEL.

De danske guldvindere på sejrsskammelen

Sejladserne fandt sted på San Diego Bay lige ud for Stillehavet 45 km fra grænsen til Mexico.

Sidste år fandt konkurrencen sted i Holland, og da blev Danmark nr. 1. Ved dygtig sejlads lykkedes det det danske søværn at genvinde verdensmesterskabet og få guldmedalje. Vesttyskland blev nr. 2 og Sverige nr. 3.

Det var 9. gang, at sejlsport var med som sportsgren i C.I.S.M. SEA WEEK, og med sejren i San Diego har Danmark vundet mesterskabet 4 gange.

AUGUST

BELOS-øvelse 7-12 august

Tirsdag den 7. august kl. 0700 indledtes den årlige ubådsbjærgningsøvelse med det svenske ubådsbjærgningsskib BELOS, ubåden TUMLEREN og orlogskutteren LÆSØ.

Ubådsbjærgningsskibet BELOS

TUMLEREN dykkede stilleliggende nord for Sletterhage Fyr og gik på bunden, hvorefter BELOS' udslusningsklokke, der kan indeholde 5-7 mand, ved hjælp af frømand blev fastgjort på udslusningslugen. TUMLERENS besætning blev derefter i hold "redet" om bord i BELOS.

Efterkontrollen af Kalø Vig afsluttet for i år

I lighed med tidligere år har søværnets kontrolhold med minefartøjet MSA 4 i perioden 6. juni til 10. august foretaget rekognoscering og efterkontrol i dumpingområdet i Kalø Vig.

I selve sejlrenden og sikkerhedszonerne blev der i år ikke lokaliseret bomber eller ammunitionsdynger over havbunden.

For eventuelt at rette sejlrenden ud er der foretaget en rekognoscering i et bælte beliggende 50 m vest for den vestlige sikkerhedszone. I dette område blev en 70 kg cementbombe lokaliseret.

Den 7. august foretog kontrolholdet med assistance fra Minedepot Dråby bortsprængning af 3 stk. bomber på Wulff Flak. To af bomberne var blevet lokaliseret i 1978.

Tactical Fighter Weaponry Oksbøl 79

Flyvevåbnets Tactical Fighter Weaponry blev afviklet fra 13.-31. august.

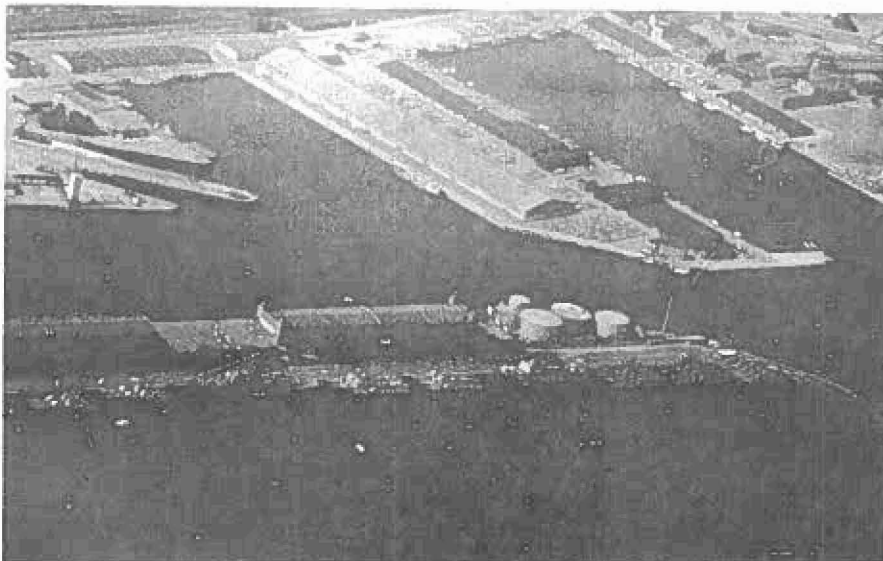
En landgangsstyrke, bestående af PEDER SKRAM, FALSTER og den vesttyske fregat AUGSBURG samt i kortere perioder af HERLUF TROLLE og 2 minestrygere fra den danske skoledeling, der til luftforsvar, foruden missiler og kanoner, tillige havde en gruppe fly - en såkaldt "Combat Air Patrol" til rådighed, blev dagligt hvert 20. minut udsat for angreb af "Fighter Bombers" dirigeret af torpedobåde af WILLEMOES-klassen eller af den mobile base. Der var stor tilfredshed med øvelsens afvikling og resultater.

Torpedobådernes 100 års jubilæum

Den 19. august fejrede Torpedobådsvåbnet 100 års jubilæum med deltagelse af i alt 30 enheder.

Festlighederne indledtes med det vesttyske, norske og svenske flådebesøg ved Langeliniekajen i København, og jubilæumsprogrammet omfattede bl.a. asfaltbal på kajen for besætningerne, præsentationssejlad, modtagelse på Københavns Rådhus udflugtsture for gæstende og egne enheder, receptioner og sports-

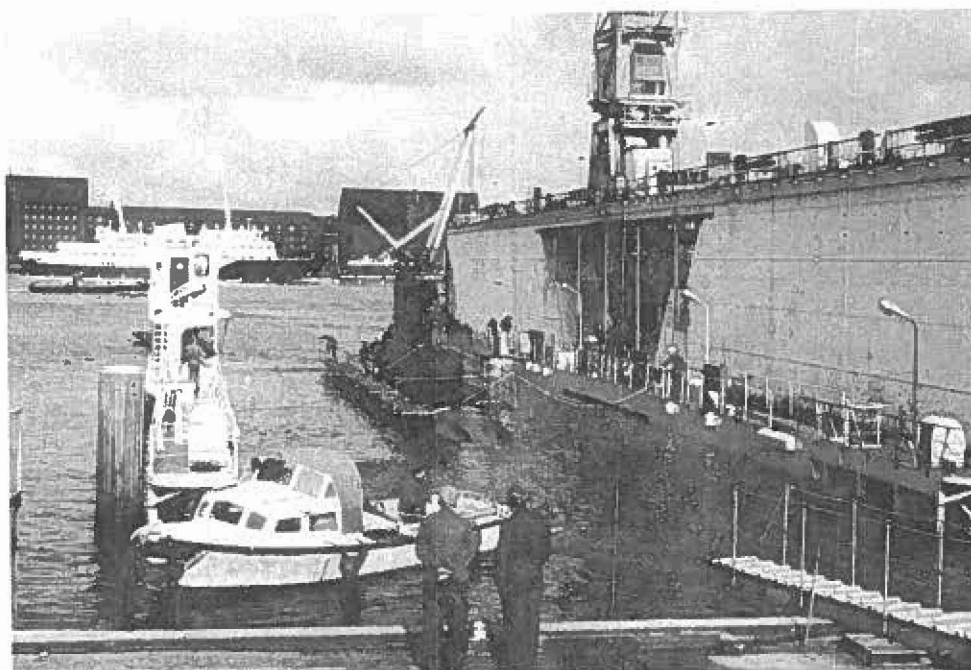
kampe inkluderende travalleroning langs Langelinie mellem de 4 deltagende nationer.

Torpedobådseskadren modtog under festlighederne mange smukke og værdifulde gaver, og der vistest stor interesse fra offentlighedens side, idet der var mødt ca. 10.000 mennesker op på Langelinie.

Ny dok til Orlogsværftet

Orlogsværftets nye flydedok, der er indkøbt i Tyskland, blev taget i brug den 28. august med doksætning af ubåden NORDKAPEREN.

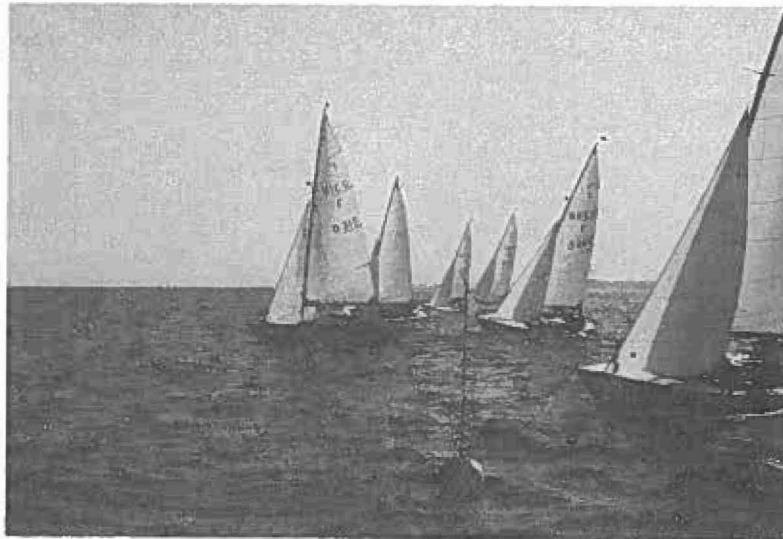
NORDKAPEREN på vej ind i den neddykkede dok

Den nye dok, der er 70 m lang og har en bæreevne på 800 tons, vil betyde en hårdt tiltrængt forøgelse af Orlogsværftets dokkapacitet med forhåbentlig det til følge, at Orlogsværftet kan yde en forbedret service til opretholdelse af søværnets beredskab.

Flådemesterskab

I dagene 27.-29. august afvikledes flådemesterskab i sej- lads i farvandet ud for Margretheholm.

Stævnet, der var præget af ualmindeligt hårdt vejr med mindre havarier til følge, bl.a. knækkede en mast, var som ved

tidligere lejligheder et godt og spændende stævne, og der blev udvist godt sømandskab.

Torpedobådseskadrens torpedoskydningskonkurrence

Dommerkomiteen for Torpedobådseskadrens torpedoskydnings- konkurrenceskydning har udpeget torpedobåden BILLE som vinder for 1979. Dommerkomiteen har i sin afgørelse lagt vægt på, at BILLE opnåede to træffere. Våbeninspektøren, der er formand for dommerkomiteen, har på baggrund af erfaringer fra dette års skydninger til hensigt at ændre/justere reglerne og pointbereg- ningen for kommende konkurrenceskydning for torpedobåde.

Torpedobåden SØHUNDEN adopteret af Gråsten

I weekenden 31. august til 2. september blev torpedobåden SØHUNDEN adopteret af Gråsten Kommune.

SØHUNDEN ved kaj i Gråsten

Fredag marcherede besætningen med Søværnets Tamburkorps i spidsen gennem Gråsten by til rådhuset, hvor adoptionshøjtideligheden fandt sted, og hvor borgmester og skibschef udvekslede byvåben/våbenskjold.

Fra programmet kan nævnes tattoo af Søværnets Tamburkorps, helikopterredningsdemonstration under medvirken af Flyvestation Skrydstrup, bustur til Frøslevlejren samt forlægningssejls fra Gråsten til Sønderborg for 14 indbudte gæster.

SEPTEMBER

Ændret ledelse i Royal Navy

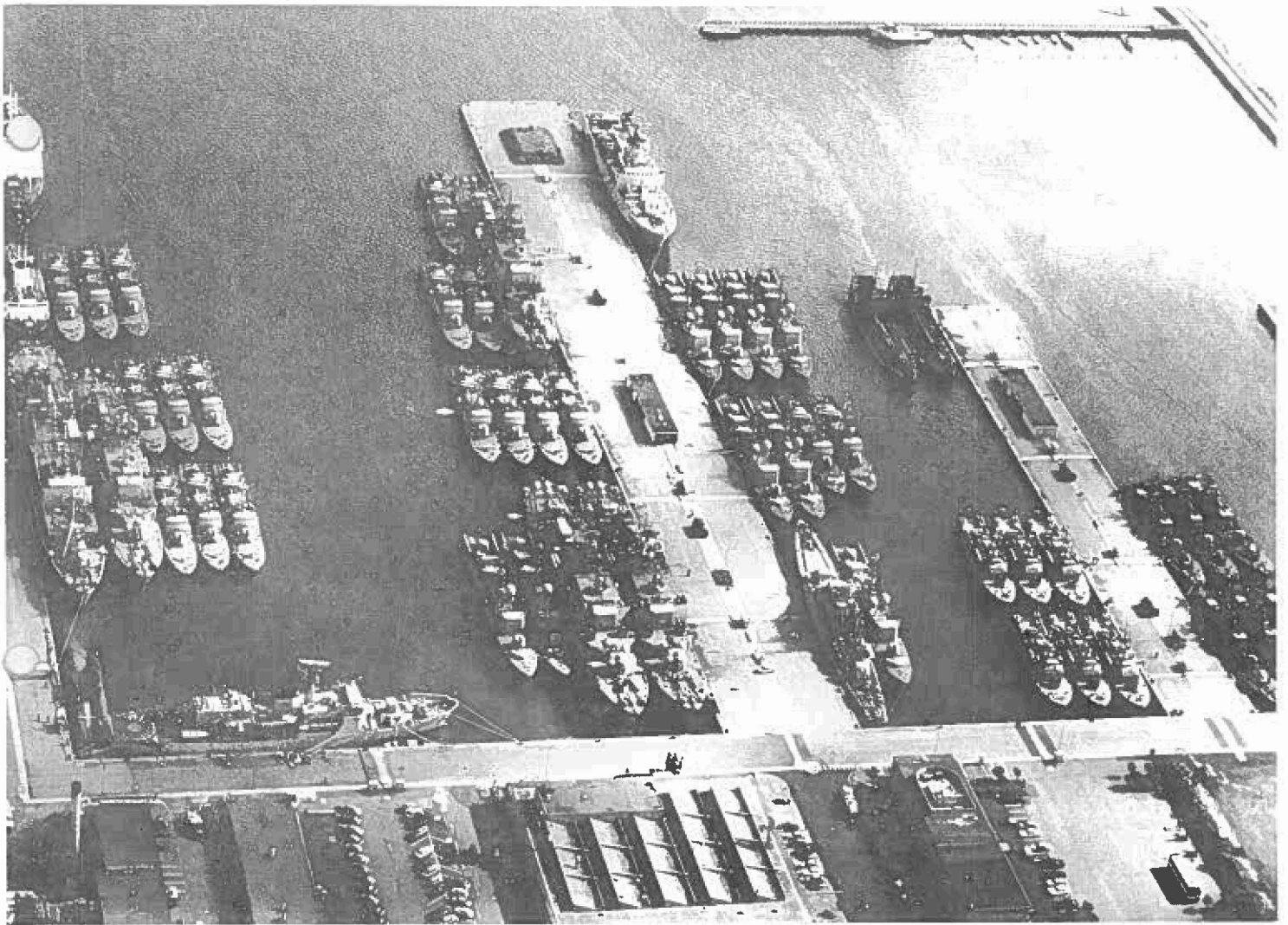
Admiral Sir Terence Lewin afløste den 1. september Marshal of the Royal Air Force Sir Neil Cameron som forsvarschef i England. Admiralen blev således medlem af det engelske forsvarsråd og formand for Chief of Staff Committee i NATO.

Til admiralens afløser som chef for flåden udnævntes Admiral Sir Henry Leach, der hermed blev First Sea Lord og medlem af forsvarsrådet.

Vice Admiral J.H.F.Eberle udnævntes samtidig til admiral og chef for den operative del af flåden - CINCFLEET - chef for NATOs østlige atlantiske område - CINCEASTLANT - samt chef for Kanal-området - CINCCAN.

BOTANY BAY-enheder på Flådestation Frederikshavn

I forbindelse med øvelse BOTANY BAY 79 havde Flådestation Frederikshavn i tiden 8.-14. september besøg af 83 tyske og dan-

BOTANY BAY-enheder ved Flådestation Frederikshavn

ske flådeenheder. Herudover var flere større enheder opankret på reden.

Kursus i brug af håndværktøj flyttet til Søværnets Eksercerskole

"Kursus i brug af håndværktøj", der tidligere har fundet sted ved Søværnets Konstabelskoles Værkstedsskole, er flyttet til Søværnets Eksercerskole, hvor værkstedet er blevet indrettet i den tidligere modelkælder med en kapacitet på 2 hold á 12 mand. Hertil kommer et teorilokale, som er indrettet oven over værkstedet.

Første kursus for konstabelelever afsluttedes omkring den 1. september med kursusbevis. 3 hold officerselever påbegyndte herefter kurset, der ikke afsluttes med kursusbevis, men med en bedømmelse foretaget af officerssskolen og direktoratet for søfartsuddannelsen.

Folketingets Forsvarsudvalg besøger Flådestation Frederikshavn

Den 12. september besøgte Folketingets Forsvarsudvalg søværnets installationer i Frederikshavn. I besøget deltog endvidere Forsvarsministeren med ledsagere, Chefen for Søværnets operative Kommando og en repræsentant for Forsvarskommandoen. Programmet omfattede bl.a. besøg ved Minedepot Grelshede og Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole samt omvisning på Søværnets Taktikskole, Kampinformationskursus, og på flådestationen, hvorefter Forsvarsudvalget om eftermiddagen afsejlede med fregatten PEDER SKRAM til Århus.

Mønstring ved Flådestation Frederikshavn

Chefen for Søværnet havde foranlediget, at 120 hjemsendte værnepligtige i perioden 11.-15. september mønstredes/genindkaldtes til Flådestation Frederikshavn.

Mønstringen afsluttedes med en krigsmæssig bevogtnings- og transportøvelse på flådestationen og Minedepot Grelshede samt transportvejene herimellem i tiden 14. september kl. 1300 til 15. september kl. 0100. Øvelsen afsluttedes med øvelsesgennemgang samt traditionelt natmåltid (pølser - cacao).

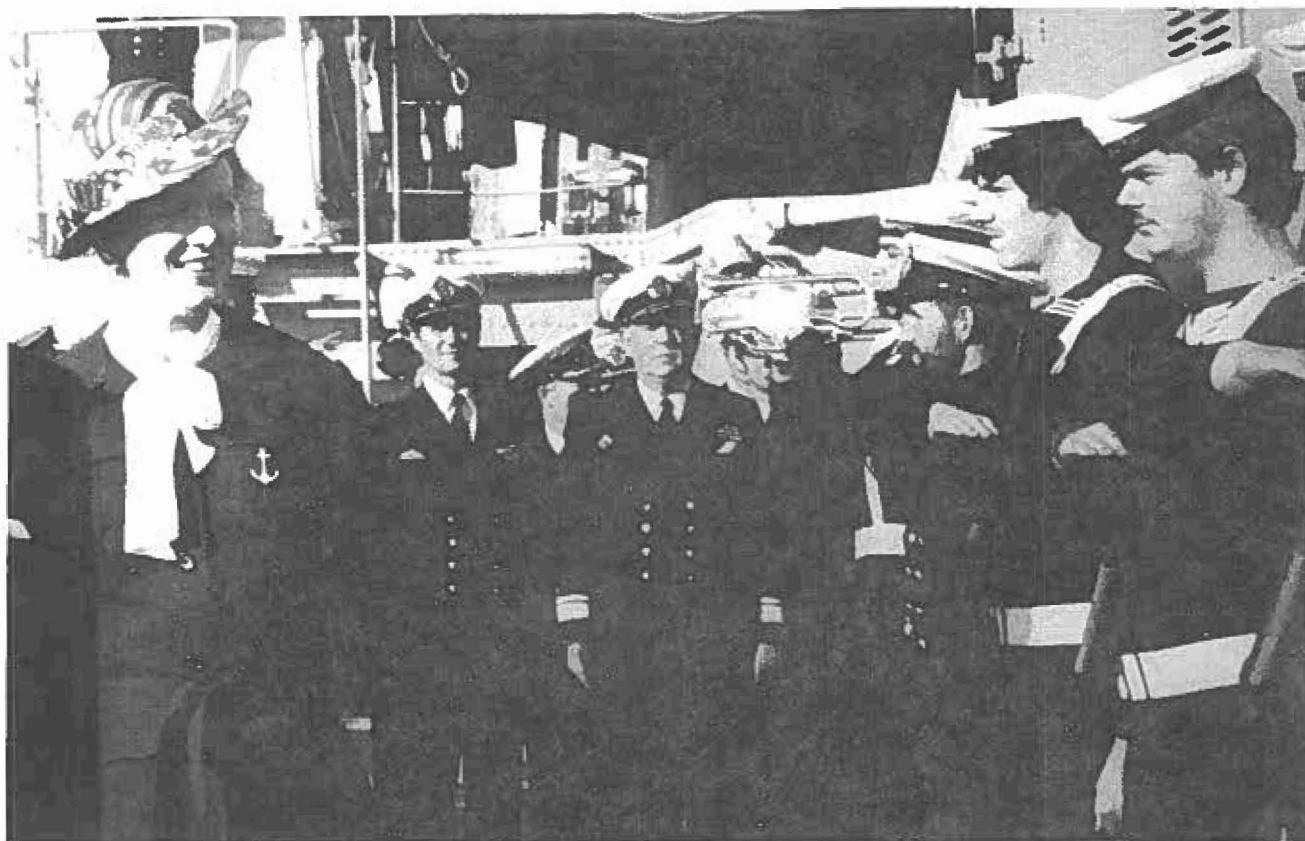
Personnellet hjemsendtes 15. september morgen efter 4 dage med mange øvelser, lidt regn, megen blæst og godt trætte.

Uheld ved Orlogsværftet

Under uddokning fra flydedok ved Orlogsværftet den 21. september om morgenen skete der et uheld, hvorved ubåden SPÆKHUGGEREN kæntrade i dokken. Ingen personer blev skadet ved uheldet. Ubåden blev samme aften bragt på ret køl under anvendelse af flydekran fra Københavns Havnevæsen. Chefen for Søværnet har iværksat en undersøgelse til klarlæggelse af årsagerne til uheldet.

Hendes Majestæt Dronningen besøger korvetten NIELS JUEL

Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsen besøgte fredag den 28. september korvetten NIELS JUEL.

Under besøget, der omfattede en $3\frac{1}{2}$ times tur med korvetten i Sundets nordlige del, havde Dronningen og Prinsen lejlighed til at se skibet og møde besætningen, ligesom der samtidigt var lejlighed til at overvære en demonstration af skibets vars-

lings- og våbensystemer ved en kort øvelse med torpedobådene SUENSON og BILLE.

OKTOBER

Ny COMNAVBAITAB

Den 1. oktober afløste viceadmiral F.Heisterberg-Andersen den vesttyske admiral Horst von Schroeter som chef for de allierede søstridskræfter under Enhedskommandoen i Karup, under NATO-betegnelsen "Commander Allied Naval Forces Baltic Approaches" (COMNAVBAITAP).

Søværnets årlige kommunikationskonkurrence

Ved Søværnets Signalskole afholdtes i dagene 3., 4. og 5. oktober Søværnets Kommunikationskonkurrence med deltagelse af 62 operatører fordelt på 19 hold.

Konkurrencen, der blev gennemført efter det af Søværnets Signalskole fastlagte program, blev vundet af holdet fra 3. Ministrygerdivision, der med 93,0 points havde opnået det bedste resultat, og som herfor modtog SØVÆRNSKOMMANDOENS VANDREPOKAL FOR GOD KOMMUNIKATION.

Sweater M/79 godkendt

Den 8. oktober godkendte Forsvarskommandoen anvendelse af sweater M/79 (britisk model) i forsvaret. Tilladelsen, bilagt detaljerede bæringsbestemmelser for søværnet, hæren og flyvevåbnet, er udsendt til berørte myndigheder.

Mønstring ved Langelandsfort

I dagene fra den 8. til den 12. oktober gennemførtes ved Langelandsfort en mønstring af det mobiliseringsudstukne nærforsvars personel til fortet.

Mønstringen omfattede håndvåbenskydninger samt uddannelse i nærforsvar, ABC- og krigssanitetstjeneste.

Ubådseskadrens torpedoskydningskonkurrence 1979

Ubådseskadrens torpedoskydningskonkurrence 1979 blev afviklet i perioden 9.-17. oktober. NORDKAPEREN blev vinder af konkurrencen, medens DELFINEN og TUMLEREN besatte henholdsvis anden- og tredjepladsen. NORDKAPEREN opnåede et så højt antal points, at den kvalificerede sig til præmiering i henhold til torpedoskyderelementet. Alle tre både opnåede pointsummer, der indikerer, at der blev udført mange glimrende angreb.

Erhvervsfaglige grunduddannelser EFG i søværnet

Den 10. oktober mødte et nyt hold konstabelelever til uddannelse ved Søværnets Konstabelskole.

Konstabeleleverne af artilleri- og maskintjenestegrenene på dette hold vil være de første, der inden møde har gennemgået en basisuddannelse ved en af landets EFG-skoler og derved - igennem en teoretisk og praktisk undervisning af 1 års varighed - har "prøvet sig frem" til den uddannelsesretning, der passer bedst til den enkeltes evner, interesse og håndelag inden for hovedstadsområdet "Jern og Metal". Konstabeleleverne er således mødt til tjeneste i søværnet med en del af de forudsætninger, som de tidligere elever fik som den grundlæggende del af lærlingeuddannelsen i søværnet.

Konstabeleleverne vil være de første, der gennemgår uddannelsen på Søværnets Konstabelskole efter en ny uddannelsesplan. Denne plan er ny i såvel faglig som pædagogisk henseende.

Katastrofealarm på Store Bælt

Sammenstødet den 31. oktober mellem 2 russiske skibe i Store Bælt blev en realistisk afprøvning af katastrofeberedskabet ved Store Bælts Marinedistrikt og Flådestation Korsør.

OLENYOK under bugsering af VEJRØ, medens
FREMAD IV efterslukker

Det ene skib, ekspeditionsskibet OLENYOK, der med 99 besætningsmedlemmer og videnskabsmænd var på vej til det sydpolare område, udbrændte.

NOVEMBER

Øvelse YELLOW BIRD

I perioden 29. oktober til 3. november afvikledes øvelsen YELLOW BIRD med deltagelse af enheder fra de 4 eskadrer, NATOs stående flådestyrke Standing Naval Force Atlantic (STANAVFORLANT) samt af ubåde og fly fra Vesttyskland og Norge, i alt ca. 30 overfladeenheder, 5 undervandsbåde og 20 fly.

Øvelsen, der fandt sted i Skagerak, Kattegat og Østersøen, omfattede anti-ubåds-, luftforsvars- og våbenøvelser.

1. Fregatdivision i Norge

For første gang siden 1973 formeredes 1. Fregatdivision i perioden 2.-9. november til søs med 2 fregatter og 1 korvet, nemlig PEDER SKRAM, HERLUF TROLLE og NIELS JUEL, der alle efter en kort deltagelse i øvelse YELLOW BIRD forlagde til Stavanger.

Formålet med opholdet i Stavanger var at skyde SEA SPARROW-luftmålsmissiler, i hvilken skydning også deltog den norske fregat OSLO.

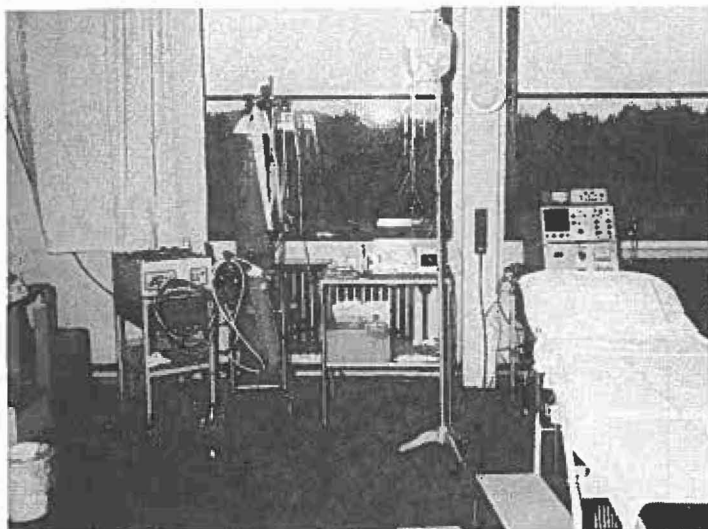

Divisionen i kølvandsorden

I samme periode var PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE målskib i ubådsøvelser med 2 norske ubåde, og NIELS JUEL havde lejlighed til i forbindelse med målinger på NATO-støjmålingsbanen (FORACS) at besejle Lysefjorden.

Beredskabssygehuset på Søværnets Eksercerskole afviklet

Søværnets Eksercerskoles epoke som vært for Frederiksborg Amtssygehus, Frederiksværk-afdeling, afsluttedes den 12. november efter at have været i fuld drift fra den 15. oktober, i

Undersøgelsesudstyr opstillet på Søværnets Eksercerskole

hvilken periode sygehuset gennemførte operationer, røntgenundersøgelser, skadestuebehandlinger m.v.

Samarbejdet mellem sygehuset og Eksercerskolen forløb på bedste måde, og foruden patienter og besøgende til disse aflagde også mange interesserede fra Sygehusvæsenet, Civilforsvaret og Forsvaret m.fl.

besøg på sygehuset, der tjente det dobbelte formål at holde antallet af ventende patienter nede, samtidig med at man fik lejlighed til at afprøve et af Civilforsvarets beredskabssygehuse.

DECEMBER

Undervandsbåden DELFINENs deltagelse i STANAVFORLANT m.m.

I perioden 31. oktober til 19. november indgik DELFINEN i Standing Naval Force Atlantic med henblik på deltagelse i øvelserne YELLOW BIRD og det engelske søtræningskursus (JMC 793).

Undervandsbåden DELFINEN

DELFINEN ankom efter et vellykket togt den 22. november til København.

Miljøstyrelsens nye specialfartøjer til forureningsbekæmpelse

Inden årest slutning vil Miljøstyrelsen få sit antal af specialfartøjer til olieforureningsbekæmpelsen forøget med 3 stk. oliepramme og 2 stk. SEATRUCK.

Fartøjerne vil indtil videre blive stationeret på Flådestation København og Flådestation Korsør på 1 times varsel.

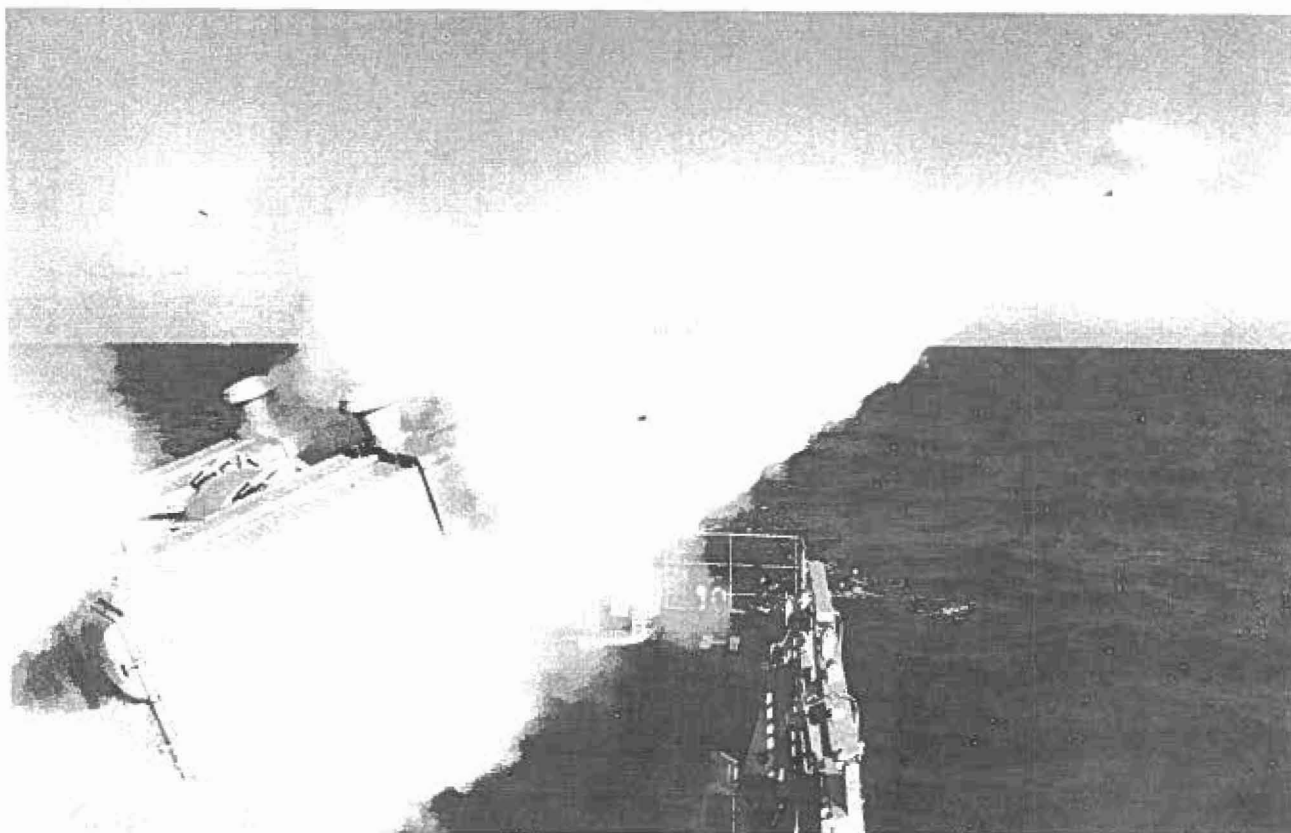
Besætningerne til de nye fartøjer samt til de nuværende fartøjer af MILJØ-klassen - i alt 56 mand, heraf 44 mand fra stampersonelgruppen - vil blive rekrutteret fra søværnet, idet

dog Miljøstyrelsen vil afholde udgifterne i forbindelse med bemanningen.

Korvetten NIELS JUELS garantisejlds til udlandet

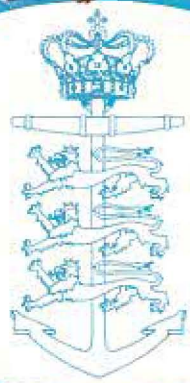
Efter afslutning af garantisejlds samt udsejling af 2.544 sømil ankom NIELS JUEL den 30. november til Holmen.

Det var NIELS JUELS første togt til udlandet og omfattede bl.a. besøg i Stavanger, Glasgow, Plymouth og Portland.

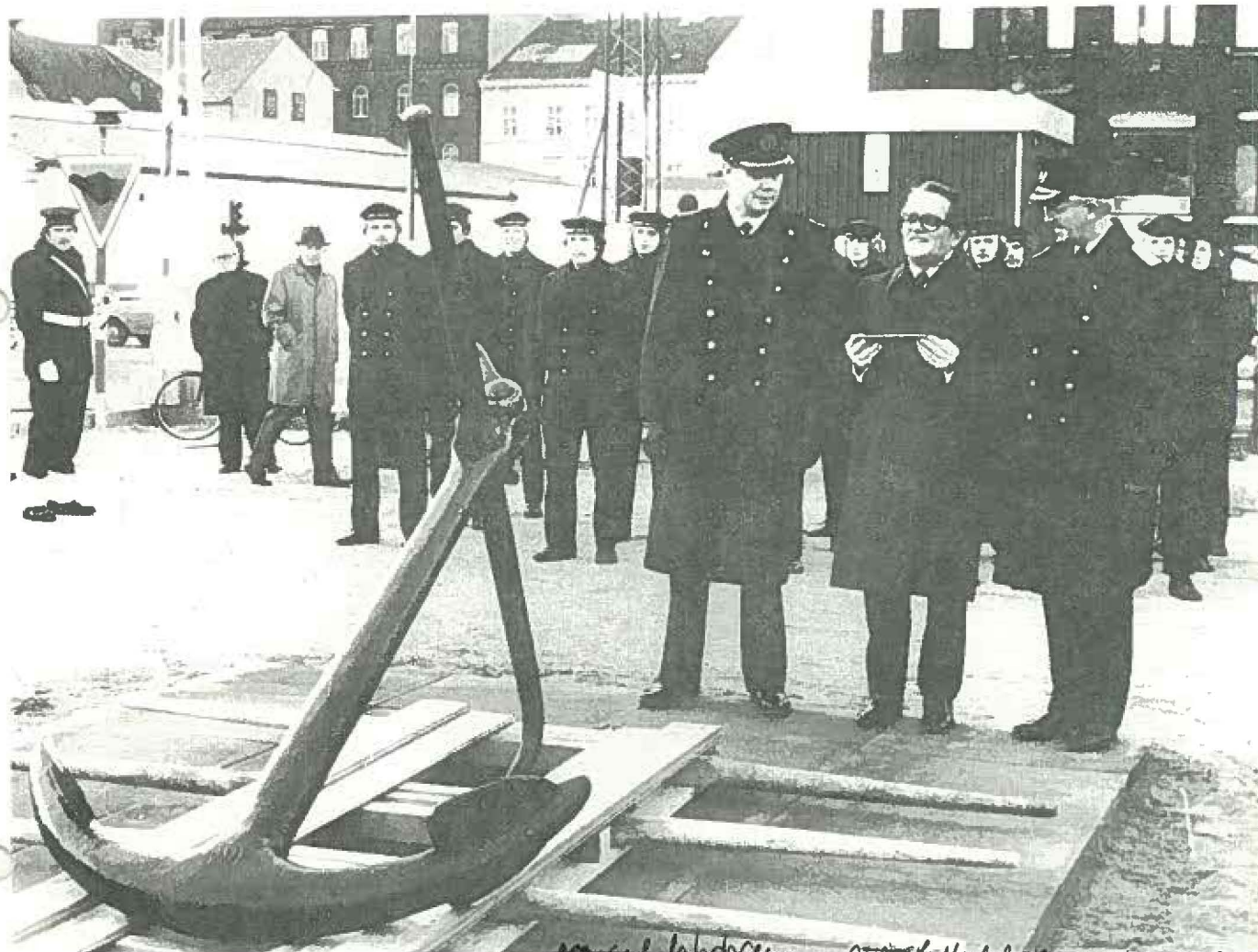

SEA SPARROW-skud fra NIELS JUEL

Fra togtet kan bl.a. nævnes øvelser med PEDER SKRAM og HERLUF TROLLE mod enheder fra Standing Naval Force Atlantic samt SEA SPARROW-skydninger, ligesom der blev høstet mange værdifulde erfaringer vedrørende skibets sødygtighedsegenskaber på turen rundt Cape Wrath og søprøver i Det irske Hav og Atlanterhavet.

SØVÆRNS- ORIENTERING

Mikkelsen *Ordningschefen* *F. Lange* *OSOK*
Århus borgmester flankeret af Chefen for Søværnets operative Kommando og Chefen for PEDER SKRAM (Foto J.Mikkelsen)

PEDER SKRAMs besøg i Århus

Efter afslutningen af december SMALL PLAY forlagde PEDER SKRAM til Århus for weekend besøg i adoptionsbyen 7.-10.december.

Da dette besøg var det første officielle besøg efter ombygningen, og da PEDER SKRAM havde 10 års jubilæum som adoptions-skib i Århus, blev et gammelt stokanker medbragt som en gave til

byen. I ceremonien, hvor ankeret af chefen overleveredes til borgmesteren, deltog foruden Chefen for Søværnets operative Kommando og et honnørkompagni fra PEDER SKRAM også Søværnets Tamburkorps. Ankeret vil til foråret blive smukt anbragt i et lille anlæg på havnens område.

Der var fra byens side arrangeret et omfattende besøgsprogram, som bl.a. omfattede: Bespisning på rådhuset, byrundtur, bustur med frokost, fribillet til diskotek og biograf samt besøg på Bryggeriet Ceres.

En gruppe fra PEDER SKRAM aflagde besøg med gaver på et børnehjem for handicappede om lørdagen, og om eftermiddagen var der reception om bord med julegløgg og æbleskiver.

Søndag formiddag blev der lagt en krans på Admiral Peder Skram's grav på Østbirk Kirkegård.

Efter et vellykket besøg sejlede PEDER SKRAM mandag morgen på navigationsøvelse i Østersøen.

(PESK)

Een minørudrykning om dagen

Søværnets ti minørhold har også i år haft travlt.

Minørerne har stadig en udrykning til farlige genstande næsten hver dag.

Det samfundsnyttige, men også farlige arbejde kan bedst illustreres med nogle få tal (tilsvarende tal for 1978 er angivet i parentes). Der har været 338 (288) udrykninger, altså i gennemsnit knap en om dagen. Under udrykningerne er der blevet kørt 38.348 km (31.094 km), og der er sejlet 1.087 sm (2.424 sm).

Fundstatistikken ser sådan ud. Søminer og dele heraf: 77 (56), torpedoer: 6 (0), dybdebomber: 2 (1), flybomber: 50 (0), gasbomber 5 (13), gas: 15 kg (83 kg), artillerigranater: 60 (83), håndvåbenammunition: 20.834 (12.066), håndgranater, detonatorer og andre farlige genstande: 6.881 (295), pyrotekniske genstande: 6.913 (538). Det høje antal pyrotekniske genstande skyldes bl.a. 3.515 stk. nytårsfyrværkeri. Herudover er indbjerget ca. 80 andre beholdere/genstande af forskellig art.

I årets løb har Søværnets Minørhold deltaget i øvelser samt ydet assistance til korps og værn, herunder udført rensning af stranden og havbunden ud for Melby skydeterræn, kontrol af

sejlruten i Kalø Vig samt deltaget i eftersøgning af mistet materiel.

I 1979 er der indtil 1. november pr. kulance for ødelagte fiskeredskaber udbetalt erstatning til fiskere på ca. 700.000 kr. og udbetalt dusører til militære og civile på ca. 25.000 kr. 20-25 erstatningssager er endnu ikke afsluttet.

(VBS)

Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole ved årsskiftet 1979-80

I 1979 har 391 elever påbegyndt uddannelsen ved skolen, og heraf er 200 udnævnt til sergent og 47 til officer af reserven. Skolen har ved årsskiftet 120 elever til uddannelse.

Skolens elever skal, som et led i befalingsmandsuddannelsen, dygtiggøre sig i brugen af håndvåben, hvilket har resulteret i, at der i årets løb er udleveret 3 skydemærker i guld, 5 i sølv og 32 i bronze og i alt 12 præmier.

Skolens idrætshal har i 1979 dannet rammen om mange forskellige idrætsaktiviteter såvel militære som civile, spændende lige fra bueskydning til indefodbold. Skolens elever har deltaget i mange idrætskonkurrencer og opnået pæne placeringer. Udenlandske NATO-enheder, der anløber Frederikshavn, har fået øjnene op for idrætshallen og benytter den i eventuelt ledige timer. De danske kadetters succes ved nordisk kadetstævne 1979 må også til dels tilskrives de gode træningsmuligheder, som kadetterne fik under opholdet i Frederikshavn. Der har også været spillet fodboldskampe med forskellige udenlandske modstandere, bl.a. besætningen på en irsk korvet.

Blandt de mange velfærdsarrangementer, der har været afholdt på skolen, skal nævnes orienteringsbesøg af elever fra Statens Søfartsskole, som finder sted to gange årligt.

(SRS)

Den polske flåde

Karakteristisk for den polske flåde i dag er, at der inden for de sidste 4 år tilsyneladende ikke er tilgået nye enheder, og at hovedparten af de operative enheder indgik i flådens tal i løbet af tresserne og de første år af halvfjerdserne.

De sovjetisk byggede enheder (SAM KOTLIN, OSA-missilbåde og WHISKEY-klasse ubåde) er dog alle fra halvtredserne og derfor allerede nu noget aldersstegne, og en udskiftning eller modernisering synes hårdt tiltrængt.

Polsk missil-fregat af SAM KOTLIN-klassen

Den stående styrke er stadig betydelig - 25.000 mand, 95 overfladeenheder, 4 ubåde, 45 landgangsfartøjer og et antal kampfly. Men Polen må imødesee store investeringer/udgifter koncentreret inden for snævre tidsrammer, hvis flåden i 90'erne skal udgøre den samme trussel mod NATO-styrkerne i Østersø-området, som den vil gøre i begyndelsen af 80'erne.

Den sidste tilførsel af nye skibe synes at have fundet sted i perioden 1975-76 og udgør:

- 20 mindre landgangsfartøjer af EICHSTADEN- og MARABUT-klassen, svarende til en forøget løftekapacitet på ca. 500 fuldt udrustede soldater.
- 2 skoleskibe på hver ca. 2000 tons (uden missilbevæbning).
- Et par enheder til elektronisk indhentning (heriblandt NAVIGATOR).

En utilstrækkelig, men alligevel meget illustrativ facon at fremstille den polske flådestyrke, er at sammenligne den med den danske primo 80'erne:

	<u>Danmark</u>	<u>Polen</u>
Kampfly	0	60
Helikoptere	8	25
Missil-fregatter/korvetter	5	1
Torpedobåde	6	20
Missilbåde	10	12
Ministrygere	8	24
Ubåde	6	4
Landgangsfartøjer	0	45
Personel	8.000	25.000

Sammenlignet med udviklingen inden for den østtyske marine samt i betragtning af den polske flådes størrelse og alder er der tale om en meget beskedent tilførsel. Men Polen må betale for det meste af det udstyr og de skibe, der modtages fra USSR, hvilket i betragtning af den økonomiske situation, der i dag råder i

Polsk landgangsfartøj af POLNOCNY-klassen

Polen, næppe gør regeringen særlig motiveret for sådanne investeringer; hellere vil man i den udstrækning, man nu har råd og kapacitet til, fortsætte med selv at bygge sine enheder, som man har gjort det med langt hovedparten af de mere simple skibstyper.

Det, man særligt bør hæfte sig ved, er flådeflyene, der givetvis er øremærkede til operationer i Østersø-området, samt de mange landgangsfartøjer.

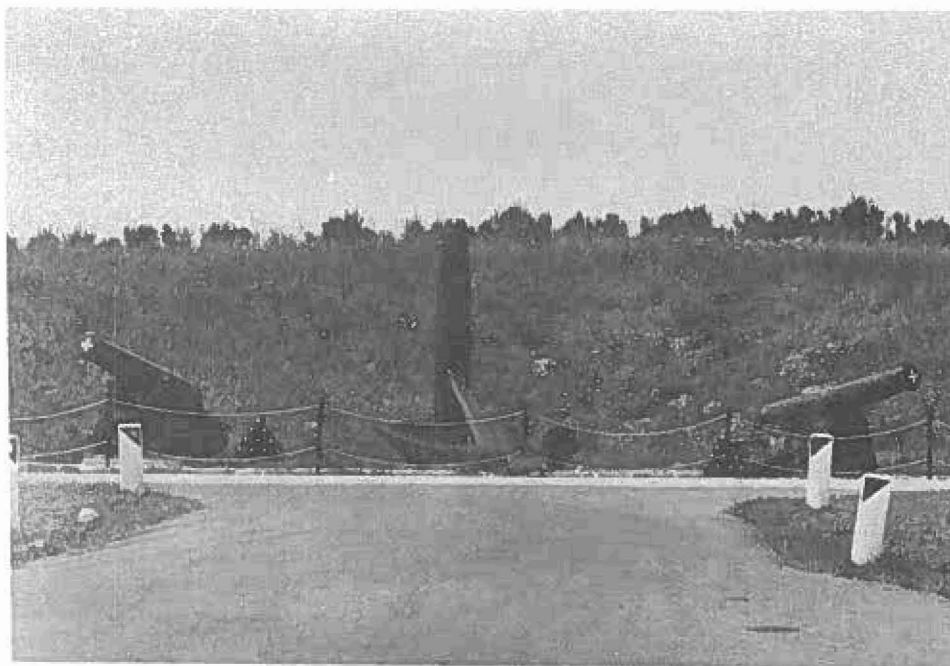
Antallet af sidstnævnte er ikke nok til at overføre hele den polske landgangsdivision, der er stationeret i Gdansk-området, men det vil være muligt at landsætte i det mindste et regiment på ca. 2.000 mand på fremmede kyster i Østersøen i en første bølge. Resten, samt det tungere materiel, må så følge efter om bord i handelsfartøjer m.v.

Denne landgangskapacitet er så udpræget et offensivt våben. At disse styrker muligvis også kan have andre forud planlagte opgaver imod neutrale Østersø-magter, bør man næppe lade sig berolige af. Det skal blive interessant at følge den fremtidige fornyelse af den polske flåde, og her bør man nok særligt hæfte sig ved moderniseringen af landgangsskibene, flådefly og helikoptere.

(MST)

Marinestation Sjællands Odde

Marinestation Sjællands Odde er beliggende på den yderste spids af Sjællands Odde, Gniben. Området omfatter i alt ca. 25 ha, der ejes af forsvaret. Der er etableret offentlig vej og parkeringsplads inden for stationsområdet. Fra parkeringspladsen er der adgang til Gnibens spids ad en sti langs stranden. Stien er åben for offentligheden fra solopgang til solnedgang.

Marinestationen er underlagt Store Bælts Marinedistrikt i spørgsmål om farvandsovervågning og lignende. Skydepladserne (Sjællands Odde Ost og Vest), skivedepotet og dronevirksomheden

forvaltes af stationen i overensstemmelse med Søværnets operative Kommandos og Søværnets Våbenskoles øvelses- og uddannelsesprogrammer m.m.

Den overvejende del af marinestationens virke vedrører den uddannelsesaktivitet, der er knyttet til Artillerikursus Sjællands Odde. Uddannelsen her er kursusbetonet og strækker sig fra fag- og specialkursus i komplicerede anlæg (missil- og ildledelsessystemer) af op til 6 måneders varighed til kortvarige konstabel- (Trin-I) og mobiliseringsuddannelser i ukompliceret materiel. Der har i 1979 været gennemført 75 kursus under Artillerikursus/Marinestation Sjællands Odde. De fordeler sig mellem Søværnets Våbenskole (Artillerikursus Margrethholm) (30 kursus), Søværnets Eksercerskole (21 kursus), Søværnets Konstabelskole og Flådens skibe (i det væsentlige inspektionsskibe), Søværnets Officersskole og Flådestation Frederikshavn (nærluftforsvar).

Endvidere har 3 kursus været udført for hærpersonel og 3 for flyvevåbnets personel. (Disse kursus medbringer eget materiel).

Marinestationen har i 1979 været besøgt af i alt 842 elever fra søværnet - alle personelkategorier. Fra hæren og flyvevåbnet var elevantallet 129. Samlet ligger elevantallet dog under det årlige gennemsnit. +

De 2 faste skydepladser EK D 85 (Sjællands Odde Øst) og EK D 86 (Sjællands Odde Vest) har i 1979 været benyttet i henholdsvis 148 og 119 dage.

Fra marinestationen er der i forbindelse med luftmålsskydninger (i det væsentlige fra skibe) udført 42 dronestarter. 1 drone er gået tabt (skudt ned). 2

Der er i årets løb forbrugt (kasseret) 4 store skiver og 10 enkeltpontoner til skiver. 4

Da en række kursus, der er henlagt til Sjællands Odde, har skarpskydning som deres egentlige indhold, har spørgsmål vedrørende skydesikkerhed og -frihed, særlig betydning. Den stadigt stigende trafik, ikke mindst af fritidssejlere, i farvandet omkring Sjællands Rev og Odde har været og er derfor et forhold, som i visse perioder har virket stærkt hæmmende for de pågældende kursus planlagte gennemførelse. Et forslag fra marinestationen om at benytte den udvidelse af søterritoriet, som den ændrede basislinieføring i Hesseløbugten medførte, til at kombinere

skydepladsaflysning med et midlertidigt forbud mod sejlads m.v. nød desværre ingen fremme i Forsvarskommandoen. Marinestationen blev i stedet henvist til ved forhandling med de interesserede parter at søge opnået bedre betingelser for gennemførelse af skarpskydning ved Sjællands Odde.

En velvillig indstilling fra fritidssejlerne unioner m.v. samt indførelse af mere detaljerede oplysninger om skydningerne (zoneinddelinger) suppleret med annoncerings- og informationsaktiviteter og indførelse af nye signaler m.v. har vel ikke fjernet, men dog formindsket problemets omfang.

Marinestation/Artillerikursus er bekendt med, at batterikommunikationssystemet kan forventes opbygget og moderniseret i 1980. Ligeledes at konkrete planer foreligger om opstilling af nyt radarmateriel m.v. på stationen i det kommende år.

En arbejdsgruppe under Forsvarskommandoen vedrørende placering af søværnets skoler har fremsat forslag om, at Artillerikursus Margrethelholms aktiviteter henlægges til Artillerikursus Sjællands Odde. De heraf nødvendiggjorte bygningsmæssige foranstaltninger - bl.a. en undervisningsbygning - er dog efter det for stationen oplyste ikke endeligt besluttet.

I tilslutning hertil forbereder marinestationen et forslag til intern organisering af Marinestation/Artillerikursus Sjællands Odde bl.a. med henblik på en eventuel kombination af Artillerikursus Margrethelholm og Artillerikursus Sjællands Odde.

(ASO)

Britisk-dansk pilot-udveksling

I forbindelse med indfasningen af LYNX-helikopteren i søværnet i april d.å. er der af uddannelsesmæssige grunde foretaget en udveksling af piloter mellem den britiske flåde og søværnet. Over en toårig periode, der startede i oktober 1979, vil en pilot fra Søværnets Flyvetjeneste gøre tjeneste ved en LYNX-eskadrille i England, og omvendt vil en pilot fra den britiske flåde være til rådighed for Søværnets Flyvetjeneste. I sidst-

Lieutenant Commander Brookman sammen med Chefen for Søværnets Flyvetjeneste

OK S. Verberg og R. Andersen (SVA)

nævnte tilfælde drejer det sig om Lieutenant Commander Brookman, Royal Navy, der har fløjet fire forskellige helikoptertyper, herunder 900 timer alene på LYNX, hvorfor hans ekspertise vil være til stor nytte i forbindelse med indfasningen. Kaptajnløjtnanten vil i den kommende tid blive set og "hørt" i forbindelse med Søværnets Flyvetjenestes aktiviteter.

(SVF)

Inspektionsskibet INGOLF's

togt ved Færøerne

oktober 79 - januar 80

Efter afslutning af forskole og søtræning for skibets A-besætning afsejlede inspektionsskibet INGOLF den 1. oktober 1979 til Færøerne for at

forrette 102 dages stations- og fiskeriinspektionstjeneste.

Tiden ved Færøerne har i den forløbende tid været præget af moderat vejr, dog var der enkelte perioder med store vindstyrker.

Den 2. november afgik skibet efter ordre fra Færøernes Kommando til assistance for en formodet synkende lystyacht syd for Island. Kedeligt nok viste det sig, at den iværksatte operation med deltagelse af flere fly og skibe var baseret på en falsk nødmelding. På turen ud til eftersøgningen oplevede besætningen at se Nordatlanten vise tænder med orkanagtige vindstyrker på 30-35 m/s og bølgehøjder på 12-15 meter! På tilbageturen til Færøerne indtraf et alvorligt uheld. Medens skibet lænsede for vejret, ramte en stor skæv sø styrbords side og overskyllede det meste af overbygningen. Resultatet heraf blev en totalt vand-

fyldt og ødelagt hjælpemotor, men heldigvis overlevede den anden igangværende hjælpemotor, hvorved styring og manøvrering kunne opretholdes.

M-019 assisterer den strandede ALOUETTE på Fuglø

I forbindelse med stationstjeneste følger en mængde varierende opgaver med skibets helikopter. Den 13. november indtraf et ubehageligt uheld for ALOUETTE-helikopteren, medens den var i færd med en opgave på den utilgængelige Fuglø. Under en landing brændte et leje i helikopterens turbinemotor sammen, hvorefter flyet stod hjælpeløst på øen. Da det fra skibets side var umuligt at komme til hjælp med en reservemotor, blev der fra Søværnets Flyvetjeneste i Værløse iværksat en yderst effektiv undersætningsoperation. En ekstra helikopter samt reservemotor blev i løbet af ca. 1½ døgn indladet i et C-130 fly og derefter fløjet til Færøerne ledsaget af et ekstra flyteknikerhold. Herfra fløj den assisterende helikopter med reservemotor til Fuglø og gennemførte på rekordtid motorskiftet på INGOLF's strandede helikopter, som derefter ca. 8 timer senere kunne lande velbeholdent om bord.

Under fiskeriinspektion i farvandene omkring Færøerne opbragte INGOLF den 25. november den franske trawler DU COUEDIC for at have fisket med for små maskestørrelser i sit trawl. Ved

en påfølgende retssag i Thorshavn blev føreren af trawleren idømt en bøde på 10.000 kr. samt konfiskation af de ulovlige trawledele.

Den 16. december kom INGOLF's besætning på en ny og fremmedartet opgave, idet skibet i forbindelse med et ophold i Thorshavn

Fra dåben

afholdt gudstjeneste med påfølgende barnedåb om bord. Gudstjenesten, der blev overværet af ca. 100 besætningsmedlemmer og gæster, blev forrettet af pastor Hans J. Joensen, Thorshavn, med skibets næstkommanderende som assisterende "kordegn". Barnet, søn af kaserne-mesteren ved Marinestation Thorshavn, blev ved denne lejlighed døbt i INGOLF's smukt arrangerede skibsklokke. Ved en efterfølgende reception blev det fra mange sider fastholdt, at det var første gang, en barnedåb havde fundet sted i et af søværnets skibe ved Færøerne.

Juleaften var planlagt at skulle holdes i Tveraa, hvor man i forbindelse med højtiden

havde arrangeret en kirkeparade med påfølgende julegudstjeneste for besætningen i Tveraa kirke. Den 24. december klokken 0800 fik INGOLF imidlertid besked på at stå nord over for sammen med den engelske fregat JUNO samt engelske og amerikanske patruljefly at lokalisere en russisk flådestyrke, som var observeret på vej syd over fra Barentshavet. Juleaften blev derfor fejret stemningsfuldt og med godt humør under gang på position $64^{\circ}\text{N } 04^{\circ}\text{W}$, medens eftersøgningen stod på. Den 25. december klokken 0713 passeredes Polarcirklen - dog uden Polardåb - og kort efter stod den engelske fregat syd over mod Portsmouth. Den 25. december ved midnatstid lokaliserede INGOLF på sin radar 5 store ekkoer i formation, og efter 4 timers investigering kunne man rapportere at

have fundet den russiske flådestyrke bestående af hangarskibet KIEV, 2 krydsere af KRESTA II-klassen, 1 destroyer af KRIVAK-klassen samt et forsynings-skib. I løbet af den 26. og 27. december fulgte INGOLF herefter KIEV på meget tæt hold, indtil man den 28. december om morgenen blev afløst af det engelske skib RFA GREEN ROVER vest for Hebriderne.

Den 29. december anløb INGOLF atter Færøerne efter en spændende og afvekslende tur på ca. 1600 sømil.

Den 8. januar gik det atter hjemad til danske farvande for omskiftning til B-besætning og en tiltrængt ferieperiode inden næste togt til Grønland.

(INGO)

Søværnets Samarbejdsudvalg - Områdeudvalget

Søværnets Samarbejdsudvalg har afholdt ekstraordinært møde den 18. december 1979 under formandskab af Chefen for Søværnet.

På mødet orienteredes der om aktuelle forhold og problemer i forsvaret (søværnet), og der blev gjort status for arbejdet i 1979, hvorunder årsberetningen for 1979 blev godkendt. (Årsberetningen vil blive bragt i næste nummer).

I anledning af sin forestående fratreden af stillingen som Chef for Søværnet afsluttede viceadmiral S.S.Thostrup mødet med at udtale en tak for godt samarbejde i Søværnets Samarbejdsudvalg i perioden under hans formandskab.

Formanden gav udtryk for, at han fandt det både ønskeligt og nyttigt, at man også efter oprettelsen af samvirkeudvalget talte sammen uden for det formelle samarbejdssystem. Han fandt endvidere, at områdeudvalget i den forløbne periode havde medvirket til løsning af mange problemer. De misforståelser og en del af den mistillid vedrørende det formelle samarbejdssystem, der havde været i starten, var blevet afhjulpet gennem uddannelse, seminar- og rejseholdsvirksomhed.

Formanden pegede på de gode fremskridt, der var gjort, og mente især, at Søværnets Samarbejdsudvalg-seminaret i 1978 havde cementeret berettigelsen af områdeudvalget.

I betragtning af de forskellige interesser, der var repræsenteret i områdeudvalget, fandt formanden det naturligt, at der var meningsforskelle, som det dels drejede sig om at få klarlagt

og ryddet af vejen, og som dels kunne nyttiggøres i selve beslutningsprocessen til at træffe en bedre beslutning. Han fandt, at det drejede sig om at bygge videre på de eksisterende fælles interesser, der var, eksempelvis et søværn, der fungerede effektivt, og hvor personalet fandt en rimelig arbejdstilfredsstillelse.

Formanden gav udtryk for, at områdeudvalget i den kommende tid måtte arbejde videre med at videreudvikle samarbejdet til gavn for den enkelte, organisationen og tjenestestedet.

Formanden afsluttede med at rette en tak for den indsats, hver enkelt medlem og suppleant, kontaktudvalget og rejseholdet havde ydet for et godt samarbejde i søværnet.

Efter mødet blev der ved en mindre højtidelighed overrakt formanden en kunstfærdig udført model af en kanon på lavet.

(MST)

Indland kort

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet LECH (RHEIN-klassen), undervandsbådene U 14, U 21, U 25 (alle Type 206), kranfartøjet BARBARA, bugser- og dykkerskolefartøjerne SPIEKERROOG og NORDERNEY samt torpedoindbjærgningsfartøjet TF 6, aflægger rutinebesøg i Frederikshavn med daglig anløb i perioden 29. januar til 23. februar. Chef for styrken: Kommandørkaptajn P.Jung. Samlet besætning: 28 officerer, 172 andre befalingsmænd og menige samt 90 civile.

Et nyt ekkolod med indbygget alarm er kommet i handelen. Man indstiller selv ekko-alarmen på den dybde, der er kritisk for ens båd, og ekkoloddets alarm kan indstilles til både at advare mod for lav dybde og for stor dybde, f.eks. i forbindelse med fiskeri. Det fungerer nærmest som et vækkeur. Man kan indstille een eller begge alarmvisere. Når fartøjet passerer over for lavt vand, slår alarmen til gennem en højttaler. På samme måde, hvis båden kommer ud på vanddybder, der er større end ønsket.

Ekko-alarmen kan også advare mod skær, vrage, huller, dybdekurver etc.

Ved at stille alarmviserne lige over havbunden og lige under havbunden kan ekko-alarmerne fungere som "ankervagt". Mange, der sejler i grønlandske farvande, vil være glade for en sådan indretning. Hvis fartøjet i nattens løb går løs af ankeret og begynder at drive, slår alarmerne til, så snart dybdeforholdene ændrer sig. Og det sker, hvad enten båden driver ind mod land eller udad. Det nye ekkolod med alarm kaldes "Depthsounder 240 AW plus AW", meddeler GRØNLANDSPOSTEN.

Udland kort

Den britiske viceadmiral C.Rusby er udpeget til i januar d.å. at afløse den britiske viceadmiral D.A.Loram som stedfortrædende chef for chefen for de allierede styrker i Atlanten (Deputy Supreme Allied Commander Atlantic) i Norfolk, Virginia.

8. december søsattes i USA den atomdrevne angrebsubåd PHOENIX (SSN-702). Ubåden er nummer 15 i LOS ANGELES-klasser-serien.

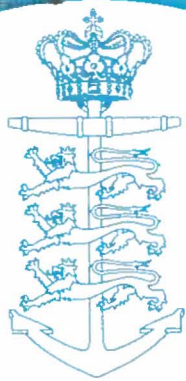
PHOENIX er 120 meter lang og har et neddykket displacement på 6.900 tons. Besætningen udgøres af 12 officerer og 115 andre befalingsmænd og menige. Armeringen omfatter fire 21 tommer torpedorør til Mark 48 torpedoer og SUBROC-missiler. Torpedorørene er konstrueret således, at de også kan anvendes til affyring af HARPOON-missiler. LOS ANGELES-klassens primære opgave er anti-ubådskrig.

E.B.

S.Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Salut for viceadmiralsflaget i PEDER SKRAM

Viceadmiral Sven Støckel Thostrup's afsked med flåden

*(Thostrup afg. ved døden
i juni 2006)*

Mandag den 14. januar tog flåden afsked med sin mangeårige chef, viceadmiral Sven Støckel Thostrup, som med udgangen af denne måned har tjent søværnet mere end 46 år, heraf de sidste 14 år som Chef for Søværnet.

Afskeden med flåden formede sig i overensstemmelse med flådens traditioner, idet flådens skibe sammenfaldende med afsejlingen til årets første flådeøvelse SMALL PLAY 1/80 udførte forbidefilering for admiralen i området sydvest for Ven.

Programmet var lagt således, at dagen indledtes med, at admiralen med motorbåd fra Toldboden gik om bord i fregatten PEDER SKRAM, der var fortøjet i bøje i Københavns yderhavn.

Om bord i PEDER SKRAM blev viceadmiralen modtaget af Chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral N.F.Lange, og flådens eskadrechefer. Besætningen om bord i PEDER SKRAM var opstillet til parade. Viceadmiralens flag blev sat under afgivelse af salut fra PEDER SKRAM.

Derefter stod fregatten havnen ud for at møde flådens skibe, som i morgenens løb var afgået fra Holmen. Alle eskadrer var repræsenteret med i alt 15 enheder, dog måtte en planlagt overflyvning med 6 helikoptere annulleres på grund af dårlig sigt.

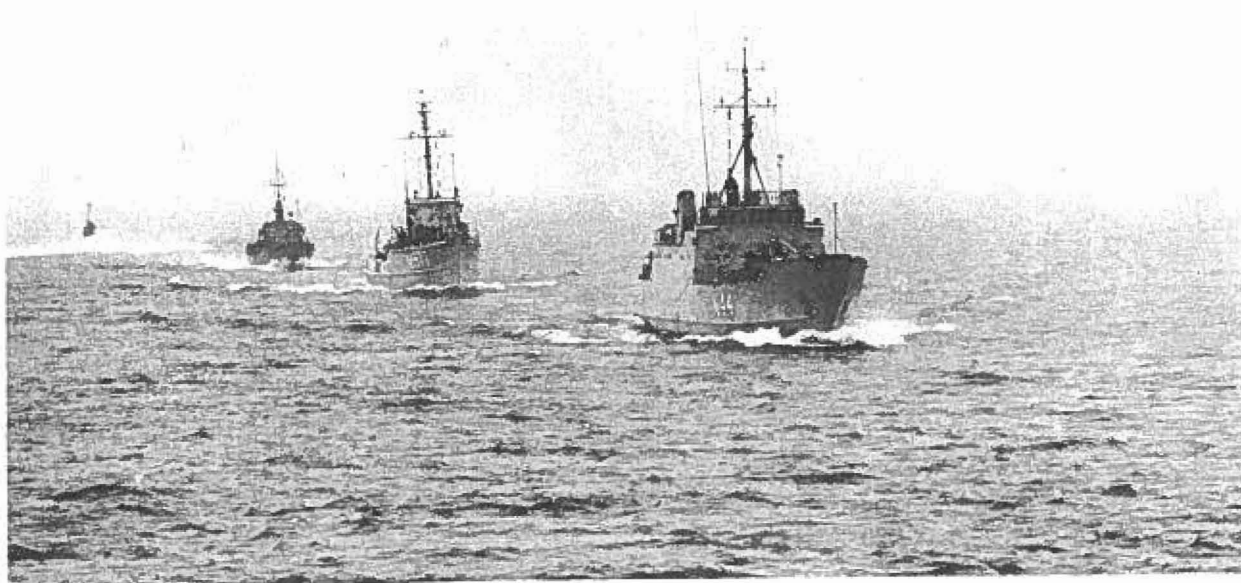
Viceadmiralen modtager minelæggeren
FALSTERs honnør

Syd for Ven blev PEDER SKRAM mødt af flåden, der honorerede viceadmiralen med en forbidefilering

Torpedobådseskadren aflægger honnør

Inden for flådekredse anses en sådan forbidefilering for den største ære, flåden kan bevise sin chef.

Deltagere fra Mineskibs-, Fregat- og Ubådseskadren på vej

Orlogsskibene fortsatte derefter ud i Kattegat for at påbegynde ugens øvelsesprogram.

Ved en efterfølgende frokost takkede viceadmiralen for defileringen og bad eskadrecheferne viderebringe denne tak til deres underlagte enheder. Admiralen sluttede med at ønske, at flåden på trods af de kommende vanskelige år må være i stand til at videreføre nogle af sine stolte traditioner, og han håbede, at man i søværnet ville møde forståelse for fremtidige behov.

Efter forbidefileringen udsendtes følgende signal til de deltagende enheder:

"Fra Chefen for Søværnet til alle enheder.

Defilering og honnør højlig værdsat og vel gennemført.

Tak til alle besætninger for god tjeneste. Til samtlige om bord, farvel og bedste ønsker for fremtiden under orlogsflaget.

Underskrevet Thostrup".

(SOK)

Nye chefer i søværnet

Med udgangen af januar måned tager søværnet afsked med viceadmiral Sven Støckel Thostrup, som har fungeret som Chef for Søværnet siden 1. december 1965. Viceadmiralens aktive virke for søværnet gennem de mange år vil være Søværns-Orienterings læsere bekendt.

Viceadmiral Thostrup og kontreadmiral Lange, kommende Chef for Søværnet

Den 1. februar overtages stillingen som Chef for Søværnet af kontreadmiral Niels Færgemann Lange, som siden udnævnelse til kontreadmiral i 1973 har besat følgende stillinger:

MAJ 73 - SEP 74: Chef for Søværnets operative Kommando.

OKT 74 - SEP 76: Chef for de allierede søstridskræfter i Østersø-området (COMNAVBALTAP).

OKT 76 - JUN 77: Til rådighed for Forsvarskommandoen.

JUL 77 - OKT 79: Permanent dansk repræsentant i NATOs Militærkomite (DAMIREP).

NOV 79 - JAN 80: Chef for Søværnets operative Kommando.

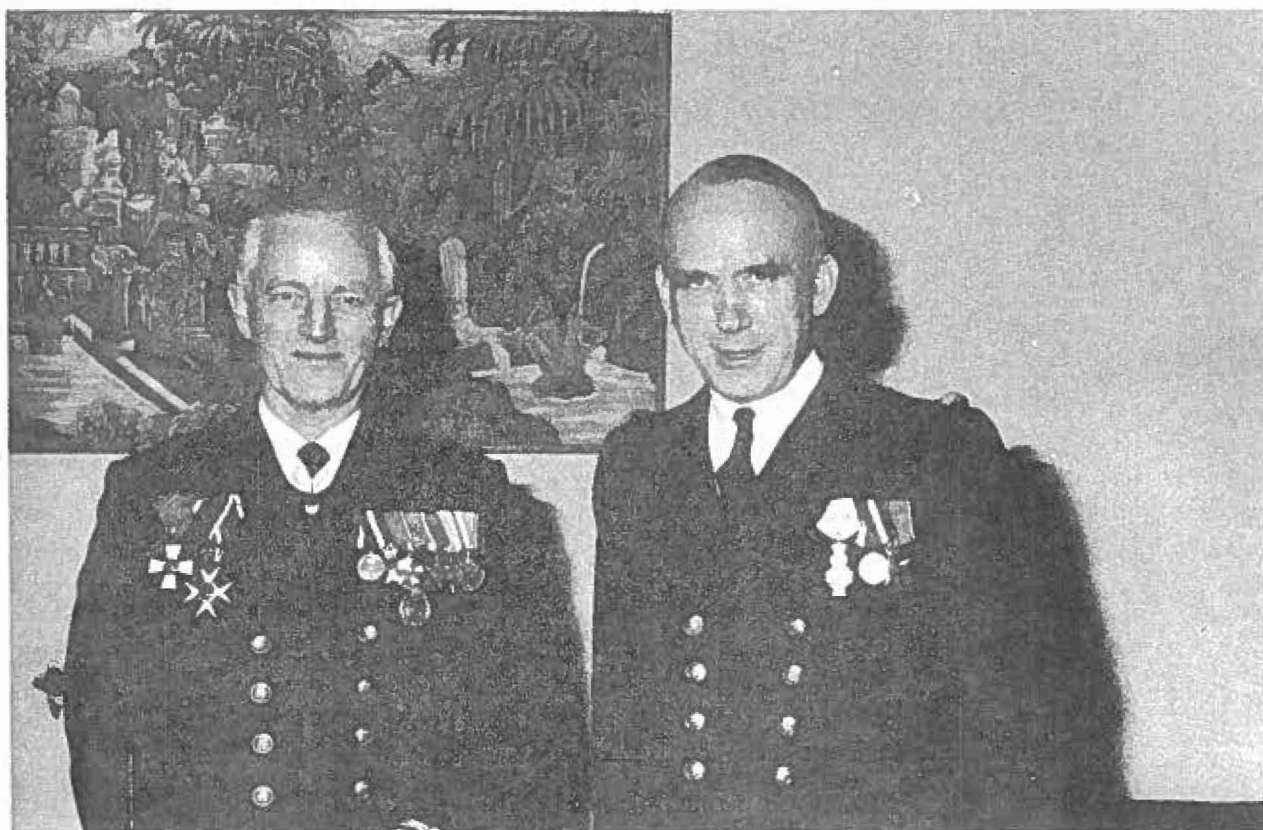
Kontreadmiral Lange gjorde i sine unge år krigstjeneste i Den britiske Flåde og deltog herunder i invasionen af Normandiet.

Som ny Chef for Søværnets operative Kommando er udpeget kommandør Sven Egil Thiede, som pr. 1. februar er udnævnt til kontreadmiral. Siden udnævnelse til kommandør i 1973 har den nye kontreadmiral besat følgende stillinger:

OKT 73 - JUN 77: Chef for Torpedobådseskadren.

JUN 77 - JAN 80: Chef for Forsvarsstabens Operationsafdeling.

Den ny kontreadmiral er i søværnet kendt for sin energi og beslutsomhed.

Kontreadmiral Lange og kommandør Thiede, kommende Chef for Søværnets operative Kommando

Ovenstående billeder er taget ved højtideligheden i forbindelse med navngivningen af korvetten OLFERT FISCHER.

(MST)

SMALL PLAY 1/80

Øvelse SMALL PLAY 1/80 blev afviklet i perioden 14.-18. januar under ledelse af Chefen for Fregateskadren.

Øvelsen var en af de traditionelle nationale øvelser i SMALL PLAY-serien med vægt på våben- og procedureøvelser samt en mindre taktisk øvelse.

I alt deltog 18 enheder fra Fregat-, Mineskibs- og Torpedobådseskadren samt ca. 15 fly. Øvelsen foregik fortrinsvis i Kattegat og Sundet og var årstiden taget i betragtning begunstiget af gode vejrforhold.

Sejladserne startede med en "STEAM PAST" i Sundet for Viceadmiral S.Thostrup under forlægning til de første planlagte øvelser.

For første gang i lang tid lykkedes det på een nat at få gennemført Torpedobådseskadrens planlagte torpedoskydninger, der kræver helt specielle vejrforhold, nemlig så god sigt, at en helikopter kan følge torpedoens bane i vandet og således registrere såvel træfning som den position, hvor torpedoen dykker ud efter endt løb.

I øvelsen indgik også to såkaldte "surprise tasks", d.v.s. uvarslede specialopgaver, der pludselig iværksættes.

Den ene var en omskiftning mellem to torpedobåde, hvor HAMMER og RODSTEEN fik ordre til, at besætningerne skulle bytte både og derefter sejle ud på en specialopgave og derefter bytte tilbage igen. De øvrige enheder af eskadren gennemførte samtidig en sanitetsøvelse.

Den anden "surprise task" var en kombineret rednings- (SAR), havari- og sanitetsøvelse, hvor minelæggerne FYEN og SJÆLLAND pludselig fik til opgave at finde en havareret fiskekutter (spillet af orlogskutteren RØMØ) og yde assistance i form af brandslukning, lænsning og lægehjælp. "Fiskekutteren" skulle dog først findes ved hjælp af pejleudstyr, der er identisk med det udstyr, der anvendes til at lokalisere redningsflåder, idet orlogskutteren RØMØ havde en sådan øvelsessender om bord, der transmitterede på en øvelsesfrekvens.

Den taktiske øvelse var en farvandsovervågningsøvelse i Kattegat, hvor hensigten var at indøve overvågning af et større område og samtidig finde og identificere en række enheder, der havde fået til opgave uopdaget at forlægge nordfra ned gennem Kattegat. Samtidig var formålet at indøve plotsamarbejde mellem enheder med og uden taktiske datasystemer.

Med henblik på at vurdere kommunikationsstandarden i enhederne var staben suppleret med et monitoringshold, der dagligt registrerede og rapporterede procedurefejl samt den generelle kommunikationsstandard.

Ud fra det, der normalt kan forventes gennemført under en sådan øvelse på denne årstid, må det erkendes, at SMALL PLAY 1/80 fuldt ud opfyldte forventningerne og var af stor værdi for de deltagende enheder.

(FGE)

Navngivning af korvetten OLFERT FISCHER

Den 15. januar foretog Hans Kongelige Højhed Prins Henrik den officielle navngivning af korvetten OLFERT FISCHER på Aalborg Værft A/S - indtil da i daglig tale kaldet "bygning 218".

Navngivningen fandt sted kl. 1145, efter at H.K.H.Prinsen officielt var blevet modtaget af direktør A.Drejet, Direktionen for Aalborg Værft A/S bestyrelse, og direktør A.Chr.Knudsen, Aalborg Værft.

Hans Kongelige Højhed Prins Henrik under navngivningen Søværnet havde i dagens anledning forlagt korvetten NIELS JUEL til Aalborg, hvor besætningen formerede honnørkompagni på kajen under ceremoniellet ved navngivningen.

Der forestår nu for OLFERT FISCHER afsluttende installationsarbejder og værftprøver ved kaj og til søs, før Søværnets Materielkommando (SMK) officielt modtager skibet den 29. februar.

Prøvesejladsbesætningen - der er udstukket - møder medio februar for at uddanne sig på skibets maskineri m.v. samt for at deltage ved udrustningen af korvetten før SMK-søprøver, der indledes i marts måned. Efter søprøverne forestår en lang våbeninstallationsperiode på Holmen, før kommando kan hejses i 1981.

Efter navngivningen fortsatte korvetten NIELS JUEL i øvelse SMALL PLAY 1/80 efter at have konstateret, at der fortsat er isfrit på Limfjorden.

(NIJU)

Rapport fra Søredningstjenesten

Søredningstjenesten under Søværnets operative Kommando iværksatte i 1979 i alt 525 aktioner for at redde, eftersøge eller assistere nødstedte på søen. Den i de senere år konstaterede begyndende stabilisering i antallet af aktioner er fortsat i 1979, idet der dog må konstateres en stigning på 9 % i forhold til 1978 i antallet af søredningsaktioner, som har været iværksat, uden at det ved eftersøgningen har været muligt at konstatere tegn på en indtruffet søulykke.

Antallet af aktioner til fordel for udenlandske statsborgere samt de aktioner, hvor udenlandske redningsorganisationer har ydet Søredningstjenesten assistance, er stort set uforandret i forhold til de senere år.

Mere end hver femte søredningsaktion har været iværksat, uden at det ved eftersøgningen har været muligt at konstatere en forekommet søulykke. Der forekommer endvidere fortsat adskillige tilfælde, hvor der er afgivet nødsignal (rød pyroteknik) i situationer, hvor søfarende - her hovedsageligt fritidssejlere - har været i vanskeligheder, uden at der har foreligget en egentlig nødsituation. I Søredningstjenestens Årsrapport for 1978 udtryktes forventninger til en forbedring af dette forhold i takt med oprettelse af nye radioalarmstationer for bådradioer. 1979 gav ikke tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, hvorvidt disse forventninger er blevet indfriet. Det kan i den forbindelse oplyses, at Søredningstjenesten blev alarmeret 8 gange i anledning af nødopkald udsendt over privatradio, kanal 11A. En af disse alarmeringer gav anledning til en søredningsaktion.

Som noget nyt er medtaget en oversigt over de redningsaktioner, der er udført af søværnets helikoptere udstationeret på søværnets inspektionsskibe under tjeneste i grønlandske og færøske farvande.

Der har af Alouette helikopterne i alt været udført 34 operationer, heraf 19 ved Færøerne og 15 ved Grønland fordelt på 21 patientevakueringer og 13 eftersøgninger. I alt er 23 personer blevet evakueret.

Søredningstjenesten skal atter i år henlede opmærksomheden på de internationale søvejsreglers bestemmelser for afgivelse af opmærksomheds- og nødsignaler, hvori det hedder:

Regel 36.

Ethvert skib kan om nødvendigt for at påkalde sig et andet skibs opmærksomhed afgive lys- eller lydsignaler, der ikke kan forveksles med noget andetsteds i disse regler hjemlet signal. ..

Regel 37.

Når et skib er i nød og behøver hjælp, skal det bruge eller vise de i tillæg IV til disse regler foreskrevne signaler.

Tillæg IV, stk. 2.

Anvendelse eller visning af et hvilket som helst af ovennævnte signaler undtagen i den hensigt at tilkendegive nød, og at hjælp er nødvendig, og anvendelse af andre signaler, der kan forveksles med et hvilket som helst af de ovennævnte signaler, er forbudt.

Med henblik på at begrænse anvendelsen af nødsignaler til situationer, hvor der virkelig foreligger en nødsituation, skal Søredningstjenesten til slut samtidig anmode om pressens hjælp til i deres respektive medier jævnlige at henlede offentlighedens opmærksomhed på ovennævnte bestemmelser i de internationale søvejsregler, fremgår det af Søredningstjenestens rapport til Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd.

(MST)

Besøg i Flådestation Frederikshavns forsyningsområde 1979

Skibsanløb ved Flådestation Frederikshavn.

Flådestationen har i alt haft 830 skibsanløb i 1979 -

heraf

361 danske (43,5 %)

430 tyske (51,8 %)

39 af andre nationaliteter (4,7 %).

(Udenlandske flådebesøg i jyske havne i 1979.)

Ved nedennævnte flådebesøg har flådestationen formidlet de praktiske arrangementer, udsendt forbindelsesofficer, udarbejdet programmer m.v.

Dato	By	Nation	Antal enheder	Samlet besætning
12 MAR - 13 MAR	Esbjerg	Belgisk	1	35
23 MAR - 26 MAR	Aalborg	Hollandsk	1	79
21 APR - 21 APR	Esbjerg	Engelsk	2	24
26 APR - 26 APR	Esbjerg	Engelsk	1	15
26 APR - 27 APR	Aalborg	Engelsk	1	15
22 MAJ - 25 MAJ	Nykøbing M	Engelsk	3	105
30 MAJ - 3 JUN	Frederikshavn	Irsk	1	70
15 JUN - 18 JUN	Esbjerg	Hollandsk	1	41
22 JUN - 25 JUN	Aalborg	Hollandsk	3	112
30 JUN - 5 JUL	Aalborg	Amerikansk	1	260
29 JUN - 2 JUL	Vejle	Tysk	10	331
3 JUL - 7 JUL	Esbjerg	Engelsk	1	510
6 JUL - 9 JUL	Aalborg	Tysk	5	306
14 JUL - 17 JUL	Esbjerg	Engelsk	1	260
1 AUG - 6 AUG	Frederikshavn	DA, SV, NO, FI	14	820
10 AUG - 13 AUG	Aalborg	Svensk	1	50
14 AUG - 17 AUG	Aalborg	Engelsk	3	87
14 SEP - 17 SEP	Fredericia	Svensk	1	45
22 SEP - 26 SEP	Sønderborg	Engelsk	2	48
6 OKT - 10 OKT	Aalborg	Amerikansk	1	267
11 OKT - 16 OKT	Aalborg	Tysk	19	320
28 OKT - 31 OKT	Esbjerg	Engelsk	1	77
30 NOV - 3 DEC	Esbjerg	Hollandsk	1	80
5 DEC - 7 DEC	Hirtshals	Tysk	7	230 x)
8 DEC - 10 DEC	Aalborg	Tysk	10	540
			92	4727

x) Besøget blev ikke gennemført på grund af dårligt vejr.

(FLS FRH)

Uddeling af præmier for Ubådskadrens torpedoskydekongurrence

Ved en parade på Holmen 17. december 1979 overrakte Chefen for Søværnet en præmie til undervandsbåden NORDKAPEREN som vinder af Ubådskadrens torpedoskydekongurrence 1979.

Præmieoverrækkelsen

Præmien, der består af en vandrepokal, blev overrakt til NORDKAPERENS chef, kaptajnløjtnant S.E.Madsen, der samtidig modtog en personlig vinderpræmie.

(UBE)

Chefen for Søværnet udnævnt til æresmedlem af Danmarks Marineforening

Den afgåede Chef for Søværnet, Viceadmiral S.S.Thostrup, er udnævnt til æresmedlem af DANMARKS MARINEFORENING som en anerkendelse for sit mangeårige virke for søværnet og for en altid positiv interesse for og støtte til MARINEFORENINGEN.

Chefen for Søværnet omgivet af MARINEFORENINGENS bestyrelse. (Foto K.Nielsen).

Den højtidelige overrækkelse af æresmedlemseblemet fandt sted mandag den 7. januar i Nyholms Hovedvagt på Holmen i København. Samme dag havde viceadmiral Thostrup været tjenstgørende i 46½ år, hvorfor admiralen tillige fik overrakt MARINEFORENINGENS 40-års jubilæumstegn.

(Marineforeningen)

Indland kort

Minedepot Grelshedes mineuskadeliggørelseshold har i oktober kvartal 1979 haft 20 udrykninger. Heraf var de 15 efter farlige og 5 efter ufarlige genstande. Der er kørt 2700 km.

Minedepot Dråby havde i samme periode 13 udrykninger. Heraf var de 8 efter farlige og 5 efter ufarlige genstande. Mineuskadeliggørelsesholdet kørte 2852 km samt foretog sejlads med orlogskuttere.

Den britiske krydser KENT (COUNTY-klassen) aflægger uofficielt besøg i Esbjerg 13.-17. februar. Chef: Kommandør J.P.Gunning. Samlet besætning: 33 officerer samt 438 andre befalingsmænd og menige.

De hollandske patruljefartøjer FREYR og HADDA (BALDER-klassen) aflægger rutinebesøg i Aalborg 19.-20.februar. Chef for styrken: Løjtnant G.J.Mantel. Samlet besætning: 6 officerer samt 50 andre befalingsmænd og menige.

Forsvarets Forvaltningsskole (FOFS) i Kastellet gennemfører i tiden 18. februar - 7. marts kursus for regnskabsførerassistenter i søværnets skibe. Eleverne er alle af sergentgruppen. Kursus har til formål at give kursusdeltagerne et sådant administrativt grundlag, at de efter endt kursus kan virke som regnskabsførerassistenter på mindre skibe. Uddannelsen omfatter fagene pengeregnskabsføring, løn og ydelser, forsynings-, kostforplejnings- og personeltjeneste samt sekretariatstjeneste afvekslende med enkelte timer til fysisk uddannelse og træning. Det er hermed anden gang FOFS gennemfører denne uddannelse. Deltagerne fra sidste års kursus udtrykte stor tilfredshed med kursus indhold og form, og flere har senere fremført, at kursus var en stor hjælp for dem i deres regnskabsmæssige virke om bord.

Kursus påregnes afholdt årligt med op til 20 deltagere.

Udland kort

Ifølge "Daily Telegraph" planlægger Den britiske Flåde anskaffelse af en minelægger, der i fredstid skal fungere som skoleskib for kadetter.

Skønt det ikke er officielt bekræftet, antages minelæggerens opgave at blive at lægge anti-undervandsbådsminer mellem Grønland, Island og Skotland. Dette ses som en sandsynlig opgave for Den britiske Flåde, idet Den amerikanske Flåde i en spændingsperiode vil være engageret med minelægning i Vestatlanten fra Newfoundland til Bahama øerne.

Minerne, der tænkes anvendt, er af den amerikanske CAPTOR-type, der er en beholder indeholdende en anti-undervandsbådsbåds-torpedo. Minen lægges på havbunden og er, efter at være blevet aktiveret af et fjernbetjent lyttesystem, i stand til at følge en undervandsbåd op inden for en radius på mere end 2000 meter.

Det forventes, at een af missilkrydserne LONDON, KENT eller DEVONSHIRE vil blive konverteret til minelægger. Ombygningen anses ikke for noget større problem, og missilmagasinerne, der breder sig over 2/3 af skibets længde i hoveddækshøjde, anses som ideelle for stuvning af indtil flere hundrede miner.

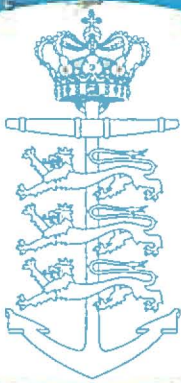
Udover behovet for en ny minelægger er der også et ønske om, at Den britiske Flåde skal konstruere nye miner, idet minerne fra 2. verdenskrig, som flåden anses for at ligge inde med et stort lager af, er blevet overhalet af den teknologiske udvikling på minerydningsområdet.

Ifølge artiklen betragter NATO i stigende grad minen som et hjælpemiddel til imødegåelse af den sovjetiske overlegenhed på ubådsområdet. Ved anvendelse af moderne minielektronik er det muligt at konstruere yderst kompakte miner, der vil være lette at lægge og yderst svære at stryge. Prisen på den enkelte mine vil stadig være relativ lav, hvilket gør den til eet af de få våben, hvis pris ikke er gået dramatisk op de sidste 50 år.

E.B.

S. Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Prisoverrækkelsen

Søværnets Idrætslederpris 1979 uddelt

Efter indstilling fra Søværnets Idrætskomité har Chefen for Søværnet bestemt, at Søværnets Idrætslederpris 1979 skulle tildeles premierløjtnant Kjeld Larsen tjenstgørende på minelæggeren SJÆLLAND.

Kjeld Larsen har som idrætsofficer haft stor andel i minelæggerens store idrætsaktivitet og gode idrætsresultater.

Prisen blev overrakt af Chefen for Flådestation København, kommandør E.V.Jørgensen, i Nyholms Vagt den 25. januar.

(IKO)

Norsk behov for eskortefartøjer

Søværns-Orientering bragte i nr. 24/79 en redegørelse for den norske debat om Marinens fremtid på basis af den norske forsvarskommissions betænkning. I "Norsk Tidsskrift for Sjøvesen" har chefen for de norske flådestyrker i Syd-Norge, kontreadmiral Steimler, fremsat nogle kommentarer til belysning af behovet for bevarelse af fregatter og korvetter. Søværns-Orientering bringer et uddrag af disse:

"Vore 5 fregatter og 2 af de oprindeligt planlagte 5 korvetter blev anskaffet som led i flådeplan 1960 for at sikre forsyningslinierne til Norge og langs Norskekysten. Dette økonomisk og personelmæssigt store skridt blev taget, da den sømilitære situation i vore farvande var betydeligt enklere end i dag. Dengang var Sovjet endnu ikke for alvor kommet igang med den udvikling, vi ser resultatet af i dag. Den sovjetiske ubådsflåde bestod da af relativt ineffektive konventionelle ubåde. I dag står vi over for en potentiel trussel fra et meget stort antal atomdrevne ubåde. Dengang var det moderne sømålsmissil i sin spæde vorden. I dag er det et veletableret våben i den sovjetiske flåde. Vi har endvidere gennem 70'erne observeret en betydelig effektivisering af de sovjetiske flystyrker. Dette er imidlertid blot den ene side af udviklingen. På den anden side ser vi, at vore allierede er blevet tvunget til en drastisk reduktion af orlogsskibe. I 60'erne bestod den amerikanske flåde af henved 1000 skibe, i dag er antallet faldet til langt under det halve. I Storbritannien har flåden også måttet resignere, bl.a. ved at give afkald på egentlige hangarskibe. Når vi og vore allierede fandt et norsk behov for fregatter og korvetter i 1960, hvor meget større er så ikke behovet i dag og i årene fremover. Lad mig slå fast, at det ikke er muligt at omgå vort sømilitære problem ved forhåndsoplagring af militært materiel og militære lufttransporter, hvor vigtige og positive sådanne forholdsregler end er. Tilbage står nødvendigheden af at transportere enorme mængder materiel, brændstof og ammunition, som moderne krig kræver. Det må nødvendigvis ske ad søvejen frem til de steder i Norge, hvor kampene finder sted. Lad os heller ikke glemme vor forpligtelse til at holde søvejene åbne for fremføring af forsyninger til civil-

befolkningen - en opgave, som alt for sjældent kommer til udtryk i debatten.

Skal det lykkes for os at få forstærkninger og forsyninger frem, må vi råde over eskortefartøjer, minestrygere og andre enheder. Lad mig også her og nu aflive forestillingen om, at fregatterne ikke er påtænkt en rolle i invasionsforsvaret. I en aktuell situation vil fregatterne selvsagt - ganske særligt fordi de er vore eneste vejruafhængige og luftværnsbestykkede enheder - blive sat ind i invasionsforsvaret, når behovet tilsiger det. Med deres PINGUIN-missiler har de en slagkraft, som man i tidligere tider måtte op på krydserstørrelse for at opnå. Lad mig også kategorisk slå fast, at armering af handelsskibe og kystvagtskibe ikke er en løsning på vort sømilitære problem.

Som konklusion vil jeg hævde, at fregatterne udgør et betydeligt element i vort forsvar og i fællesforsvaret, og de er de eneste skibe, som i fred kan hævde suveræniteten i vor økonomiske havzone. Det beror på fundamentale fejlvurderinger, når en nation udvider sine havzoner til det mangedobbelt og samtidig vurderer at kunne udfase de eneste skibe, som kan operere i dem. Skal vi i en krisesituation forvente, at vore allierede kommer os til undsætning - og skal vi gøre os forhåbninger om at kunne udnytte vort mobiliseringspotentiel og opretholde vor kampevne, må vi sørge for at beholde vore eskortefartøjer. Derfor er den norske forsvarschef også gået ind for, at de må beholdes og fornyes.

Korvetten AEGER, den ene af de to norske korvetter af SLEIPNER-klassen. (Foto JANEs)

Realiteten i vor situation er, at vi snarere hurtigt må komme igang med anskaffelse af erstatning for vore nuværende to korvetter.

Dette vil være i pagt med vort nationale ansvar og vore forpligtelser over for vore allierede, som stærkt betoner nød-

vendigheden af en national indsats med eskortefartøjer og minestrygere som en af forudsætningerne for undsætning af Norge i en krise- og krigssituation".

--oOo--

Som det vil være læserne af Søværns-Orientering bekendt, er der også herhjemme en debat igang om Flådens fremtidige struktur og herunder specielt om fregatterne. Forsvarsstaben har i sit oplæg til ny forsvarsordning i 1981 (de såkaldte B-strukturer) anbefalet, at vore fregatter udfases i midten af 80'erne uden erstatning. Den sømilitære sagkundskab har (med alternative A-strukturer) imødegået denne anbefaling med stort set de samme argumenter, som findes i ovenstående norske indlæg. Ihvorvel de danske styrkemålsbehov for større søgående kampskibe ikke er helt identiske med de norske, vil der også for Danmark - således som anført i Flådeplan 82 - være et behov for sødygtige, udholdende og kampduelige skibe, såvel til overvågning og suverænitetshævdelse som til eskortetjeneste og invasionsforsvar. Det integrerede våbenpotential, der er investeret i vore fregatter og korvetter, kan i praksis ikke overføres til andre enheder, uden at der gives afkald på en hensigtsmæssig og fleksibel anvendelse af Flåden til løsning af en lang række opgaver, som hurtigt kan blive aktuelle, herunder ikke mindst støtte til allierede søbårne forstærkninger i en krise- eller krigssituation.

(MST)

Flyvevåbnets Redningstjeneste - Aktivitetsoversigt 1979

Flyvevåbnets Redningstjeneste udførte i 1979 i alt 410 (335) operationer af alle kategorier, baseret på 380 (332) tildragelser. Antallet af tildragelser/operationer er Flyveredningstjenestens hidtil højeste og udgør procentvis en stigning på henholdsvis 14,5 % og 22,5 % i forhold til 1978. Den væsentligste årsag til denne stigning må tilskrives det ekstraordinært store antal opgaver, der blev udført i Sydsjælland-Lolland-Falster-området under snestormene omkring årsskiftet 78/79 og i februar 1979, hvorunder blev udført mere end 70 operationer, evakueret 218 personer og anvendt ca. 130 flyvetimer. Herudover har Flyvevåbnets Redningscentral (RCC KARUP) registreret 395 tildragelser af forskellig art, hvor flyvemæssig assistance ikke blev iværksat. Der er i alt registreret 775 tildragelser.

Flyvevåbnets redningshelikoptere har i 1979 ydet assistance til SØREDNINGSTJENESTEN i forbindelse med 241 (209) tildragelser.

En af flyvevåbnets SEA KING-redningshelikoptere i aktion

Der er anvendt 659:15 (528:40) flyvetimer ud af totalt 673:20 (568:05) til løsning af civile opgaver, som udgør 96,3 % af samtlige udførte operationer.

100 (42) personer blev reddet i forbindelse med forlis m.v. og 41 (34) blev afhentet efter tilskadekomst eller akut sygdom på skibe i søen, fremgår det af "Flyvevåbnets Redningstjenestes-Aktivitetsoversigt 1979".

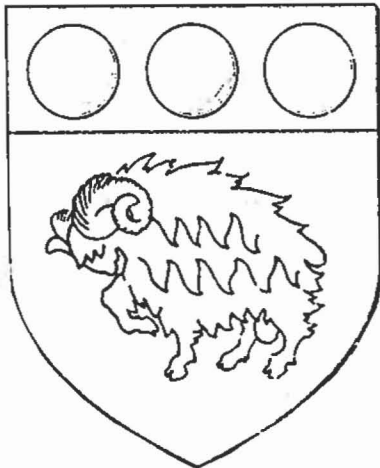
Tallene, der er anført i parentes, gælder for 1978.

(MST)

Nye heraldiske våben

Hendes Majestæt Dronningens jagtkaptajn har via Forsvarsministeriet meddelt, at H.M.Dronningen den 19. december 1979 har approberet de af Søværnets heraldiske Arbejdsgruppe udarbejdede og af Chefen for Søværnet fremsendte forslag til heraldiske

våbenskjold for henholdsvis Færøernes Kommando (FRK) og Søværnets Konstabelskole (SKS).

Færøernes Kommando

Søværnets Konstabelskole

FRK:

Blasonering:

En gående sølv vædder i blått felt under et skjoldhoved af sølv, hvori tre jævnsides stillede røde kugler.

Skjoldet hviler på et anker hvorover en kongekrone.

Motivering:

Hovedfeltet viser våbenet for Færøerne, som er kommandoens virkeområde.

Skjoldhovedets tre kugler angiver det af tre skud bestående danske løse, der er valgt som symbol for kommandoens virke.

SKS:

Blasonering:

I guld felt en afrevet blå guldbevæbnet løve med rød tunge holdende en entrebil med rødt skaft og blad af sølv.

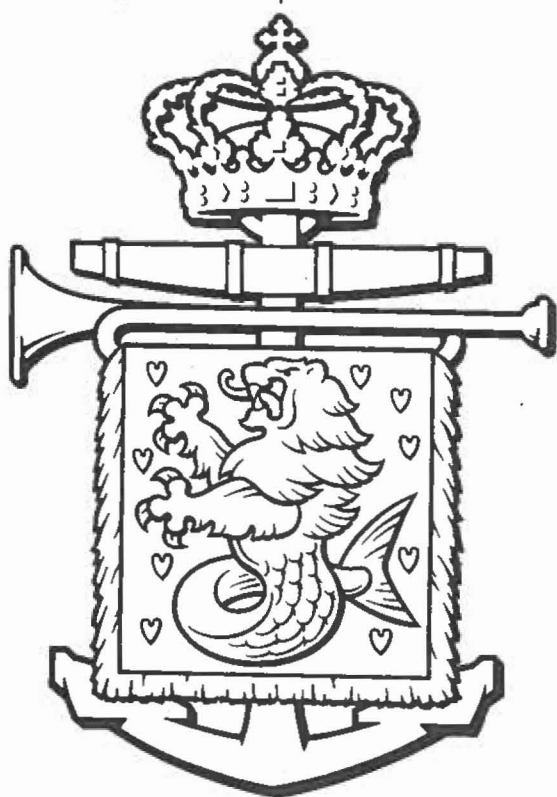
Skjoldet hviler på et anker hvorover en kongekrone.

Motivering:

Som skjoldfigur for SKS, der blandt andet har til opgave at uddanne frivilligt menigt personel til diverse uddannelsesretninger, er valgt en heraldisk løve - i lighed med søværnets øvrige hovedskoler - der i tegning er baseret på våbendyret i det danske rigsvåben. Løven holder en entrebil, et håndvåben, der tidligere var snævert forbundet til matroskorpset.

Begge våbenskjold er udarbejdet af Søværnets heraldiske Arbejdsgruppe (SHAG) på foranledning af Chefen for Søværnet (CH SVN).

Sideløbende med udarbejdelsen af heraldiske våbenskjolde med henblik på kongelig approbation behandler SHAG indsendte an-

Mærke for Tamburkorps

Tamburkorps - ydende søværnet en god og enestående reklame ved et utal af arrangementer uden for søværnet.

modninger fra søværnets myndigheder m.v. Således har SHAG netop afsluttet udarbejdelsen af mærke til Søværnets Tamburkorps (TKP).

Mærket baserer sig på Søværnets Eksercerskoles (SES) heraldiske våben - idet TKP organisatorisk er underlagt SES - og er tænkt anvendt på trommer samt i pjecer om TKP, eventuelt også som blazermærke. Når SHAG af CH SVN er pålagt at udarbejde et specielt mærke til en enhed, der allerede er dækket af en anden myndighed, skyldes dette det specielle forhold, at TKP som oftest optræder uden for SES regie og som oftest alene - som

(MST)

Søværnets Samarbejdsudvalg - Årsberetning 1979

Søværnets Samarbejdsudvalg (SVN SU) har i 1979 afholdt 5 møder, hvor følgende emner har været på dagsordenen:

a. Militært personels udøvelse af dobbelt erhverv.

Spørgsmålet drøftedes den 17. januar, og det konkluderedes, at SVN SU ikke havde noget at erindre imod, at forsvarets personel havde dobbelt erhverv - forudsat, at erhvervet var hæderligt, og at arbejdet i forsvaret blev udført på tilfredsstillende måde.

b. Forsvarets integrerede kommunikationssystem (FIKS).

Emnet har været drøftet løbende. Der har været stor interesse vedrørende bemanningen af FIKS, og der er udtrykt en forventning om, at der blev taget skyldig hensyn til en rimelig fordeling mellem værnene i denne bemanningssag. Man

forventede ligeledes, at uddannelsesbehovet blev tilgode-
set i rimelig tid.

Status er i hovedsagen uændret. Der er udsendt en
Forsvarskommandobefaling (FKOBEB nr. 21-1978) vedrørende
opstilling og uddannelse af personel til drift og vedlige-
holdelse af "Forsvarets Integrerede Kommunikationssystem"
(FIKS) og "ACBA-Command Control and Information System"
(ACBA/CCIS).

Konkrete spørgsmål kan rejses via SVN SU sekretariat.

c. Søværnets personalepolitik.

Foranlediget af et forslag fra "officerer af B-linien
ved SUM" vedrørende kontrol med, at CHS BST 400-1 og in-
tentionerne m.v. i denne bliver fulgt op, har kontaktud-
valget (KU) til SVN SU foranlediget spørgsmålet taget op.

Den 17. januar drøftedes KUs oplæg meget indgående,
og SVN SU enedes om at nedsætte et underudvalg, bestående
af 3 medlemmer. Underudvalget skulle søge afklaring på
tvivlsspørgsmål i relation til CHS BST, og endelig skulle
underudvalgets opgave formuleres i relation hertil og til
den førte debat og fremlægges i SVN SU for godkendelse.

Den 27. august drøftedes CHS BST 400-1 påny, og udval-
get fremkom med forslag til kommissorium. Dette forslag
blev godkendt den 22. november.

d. Rationaliseringsforslag.

Den 14. marts meddeltes, at underudvalget havde behand-
let forslaget "Besparelser vedrørende hydrofoner/DELFINEN-
klassen". Underudvalgets indstilling var, at forslaget
burde indstilles til præmiering med et præmiebeløb på kr.
6.500,00. SVN SU tiltrådte indstillingen.

SVN SU blev endvidere gjort opmærksom på, at forslaget
oprindeligt var blevet fremsat 9. september 1977 (altså for
1½ år siden). Der stilledes derfor spørgsmål om hensigts-
mæssigheden af den foreskrevne procedure. Det rejste spørgs-
mål gav anledning til en kort drøftelse af denne fremgangs-
måde. SVN SU enedes om at indstille til relevante myndig-
heder om at gøre proceduren for behandling af rationalise-
ringsforslag til genstand for en nærmere analyse og vurde-
ring.

Den 30. maj oplyste formanden for SVN SU, at Chefen for
Søværnet i indstillingen om præmiering af omtalte rationali-

seringsforslag havde henledt FKO opmærksomhed på SVN SU drøftelserne vedrørende hensigtsmæssigheden af den foreskrevne procedure for behandling af rationaliseringsforslag. SVN SU tog formandens oplysning til efterretning.

Der har ikke været andre rationaliseringsforslag til behandling.

e. Rejseholdsvirksomhed.

Emnet har været drøftet på møderne 14. marts og 30. maj. Den 30. maj godkendte SVN SU "Retningslinier for Rejseholdsvirksomhed i søværnet". Den 22. november redegjordes for rejseholdets virksomhed i 1979.

f. Forretningsordenen.

5. september enedes SVN SU om at ændre forretningsordenens pkt. 7.1 som følger: "Ordinært møde afholdes primo februar, ultimo marts, ultimo maj, primo september og den 2. onsdag i november".

g. Arbejdstid for sejlede personel.

Den 22. november kunne næstformanden i SVN SU oplyse, at arbejdsgruppen (AGR) vedrørende arbejdstid for sejlede personel i hovedsagen havde afsluttet sit arbejde, og at AGR-rapporten var under udarbejdelse. Når denne rapport foreligger, vil SVN SU vende tilbage til spørgsmålet.

h. LOKATA i Søværnet.

Den 14. marts rejste repræsentanten for de værnepligtige spørgsmål om tilstrækkeligheden af den uddannelse, der blev givet på LOKATA. Den 30. maj behandlede SVN SU et forslag fra Forretningsudvalget for værnepligtige menige talsmænd (FU MG) om en ændring af LOKATA i søværnet fra et normalt dagkursus til et egentligt internatkursus. Formanden for SVN SU nævnte, at der i motiveringen var peget på, at der med den foreslåede ændring ville være en reel mulighed for at forbedre undervisningen, og på denne baggrund havde man fundet det fremsatte forslag relevant.

Der var derfor blevet pålagt Marinestaben (MST) at viderebehandle forslaget for at se på, i hvilken udstrækning forslaget lod sig realisere.

SVN SU tog formandens redegørelse til efterretning.

i. Arbejdsmiljøvirksomhed.

Den 14. marts blev spørgsmålet vedrørende arbejdsmiljø optaget på erindringslisten. Den 30. maj nævnte formanden,

at MST havde iværksat en undersøgelse, der skulle afklare, om der var behov for udstedelse af supplerende bestemmelser til FKO BST M.061-1.

Når resultatet af denne undersøgelse forelå, ville der blive taget konkret stilling til, om det var nødvendigt at udstede en CHS BST.

Den 5. september blev det oplyst, at MST havde vurderet sagen og fundet, at der ikke umiddelbart var behov for supplerende bestemmelser til FKO BST. Det oplystes endvidere, at Søværnets operative Kommando (SOK) og Søværnets Materielkommando (SMK) ligeledes behandlede FKO BST, derfor måtte en endelig stillingtagen til det foreliggende problem afvente resultatet af det igangværende arbejde i SOK og SMK.

SVN SU tog disse oplysninger til efterretning.

Den 22. november oplystes fra SOK, at der ikke var behov for en SOK BST vedrørende arbejdsmiljøansvar for skibschefer. Adskillige SVN SU medlemmer gav udtryk for, at der ikke var behov for en særlig CHS BST. Næstformanden mente, at værnscheferne snarere skulle være opmærksomme på, at organisationsændringer kunne medføre, at der opstod uoverensstemmelser mellem FKO BST og den faktiske placering af arbejdsgiveransvaret.

Formanden afsluttede drøftelserne med at udtale, at en måde at undgå de nævnte uoverensstemmelser på, ville være, at basisorganisationen fulgte udviklingen opmærksomt, en anden, at relevante samarbejdsudvalg gjorde opmærksom på eventuelle opståede uoverensstemmelser.

Den 18. december oplystes fra SMK, at der ikke var behov for en særlig CHS BST.

SVN SU tog SMK oplysninger til efterretning, og der blev konstateret enighed om, at der ikke var behov for udsendelse af en særlig CHS BST på grundlag af de af MST, SOK og SMK fremsatte bemærkninger i sagen.

Punktet blev herefter slettet af erindringslisten.

j. Sweater M/79.

Den 22. november drøftede SVN SU det - efter nogles mening - urimelige i, at bæring af sweater M/79 var begrænset til jakkeklædt personel. Drøftelserne resulterede i, at SVN SU skulle rette henvendelse til FKO for at få muliggjort,

nellets vegne blev motiveret og overrakt af kommandør J.V.Stilling, ledsaget af næstformanden for samarbejdsudvalget, seniorsergent Bjarne Johansen. Modellen bar inskriptionen: "Tilegnet viceadmiral S.S.Thostrup af søværnets personel".

(MST)

Indland kort

I slutningen af juli måned 1979 rejste de nye SIRIUS-folk op til 2 års tjeneste ved patruljen.

Tiden fra slutningen af juli og til begyndelsen af september gik med reparationsarbejder på hoved- og bistation, depot- og patruljesejlds - med deraf følgende reparations- og oprydningssarbejder efter bjørn, ræv og andre "besøgende", samt depotudlægning og patruljering med helikopter i Nordgrønland.

Først i september rejste "sommerfolkene" (SIRIUS-Koordinatorerne, "gamle" SIRIUS-folk og de to af Søværnets Materielkommando udsendte telehåndværkere) hjem, og de tilbageblevne gik igang med at forberede vinterens komme og efterårets slæderejser.

Slæderejserne startede primo oktober, og alle hold nåede, efter en tur med godt føre, hjem til juleaften.

Straks efter jul gik alle igang med at forberede forårets slæderejser, som påbegyndtes i slutningen af januar, og som afsluttes sidst i maj - begyndelsen af juni.

På hjemmefronten er specialuddannelsen af de nye, der skal til SIRIUS sommeren 1980, startet.

Den 2. februar rejste 8 mand til Norge for at gennemgå et Winter Warfare Course af 5 ugers varighed.

Efter hjemkomsten skal eleverne igang med uddannelse i skydning, sprængning, brandbekæmpelse, røgdykning, meteorologi og andre praktiske fag.

Også pakning og mærkning af det gods, der opsendes med sommerens skib, bliver en af elevernes opgaver.

Alle disse ting vil holde dem beskæftiget indtil oprejse og tiltrædelse af tjeneste i slutningen af juli.

Fredag den 1. februar udnævntes på Søofficersskolen (SOS) et hold på 14 nye sekondløjtnanter af B-linien. Udnævnelsen foretoges af den afgående chef for SOS, kommandør H.L.Prause, og

overværedes af en række gæster fra forswarets og søværnets højere myndigheder samt de nyudnævntes pårørende. Senere på dagen overdrog kommandør Prause kommandoen over SOS til den nye chef, kommandør A.C.Struckmann.

Efter afslutning af forskole og søtræning for inspektionsskibet INGOLFs B-besætning inspicerede den nye Chef for Søværnet, kontreadmiral N.F.Lange, tirsdag den 5. februar inspektionsskibet under sejlads i Sundet og Kattegat med tilfredsstillende resultat. Inspektionsskibet afsejlede mandag den 11. februar, efter endt klargøring ved Flådestation Frederikshavn, til Grønland for at forrette stations- og fiskeriinspektionstjeneste.

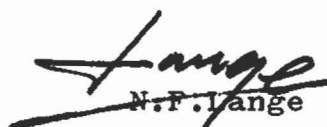
Udland kort

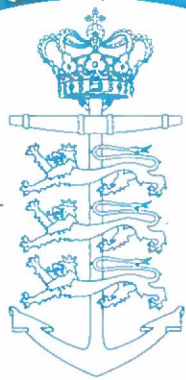
Det britisk udviklede anti-skibs-missil SEA SKUA er for første gang affyret fra en LYNX-helikopter mod et sømål, oplyser tidsskriftet "Maritime Defence". Affyringen, som var en succes, afsluttede en række af fuldt tilfredsstillende afprøvninger fra landbaserede affyringsramper. SEA SKUA-missiler planlægges introduceret i den britiske flåde i begyndelsen af 80'erne. Skibsbase-rede SEA LYNX-helikoptere udstyret med op til 4 missiler af denne type kan operere under næsten alle vejrforhold - såvel nat som dag - og er primært tænkt anvendt mod mindre fartøjstyper med missilarmering. SEA SKUA kan affyres uden for rækkevidden af sådanne fartøjstypers anti-luftforsvarssystemer. SEA SKUA er et "lavpris"-missil og hidtil det eneste missilsystem, der er udviklet til brug for lettere helikoptertyper. Marinestaben kan oplyse, at Danmark har besluttet anskaffelse af SEA LYNX-helikoptere til erstatning for ALOUETTE-helikopteren, der primært anvendes til farvandsovervågning fra søværnets inspektionsskibe ved Grønland og Færøerne. SEA LYNX-helikopteren udstyret med SEA SKUA-missiler er endvidere indgået i overvejelserne i forbindelse med anskaffelse af flådehelikoptere, der siden 1973-loven har indgået i søværnets styrkemål. Denne våbenbærende helikopter påtænkes anvendt i danske farvande.

Den amerikanske flåde har meddelt, at den har ændret typebetegnelsen af den under bygning værende missildestroyer DDG-47

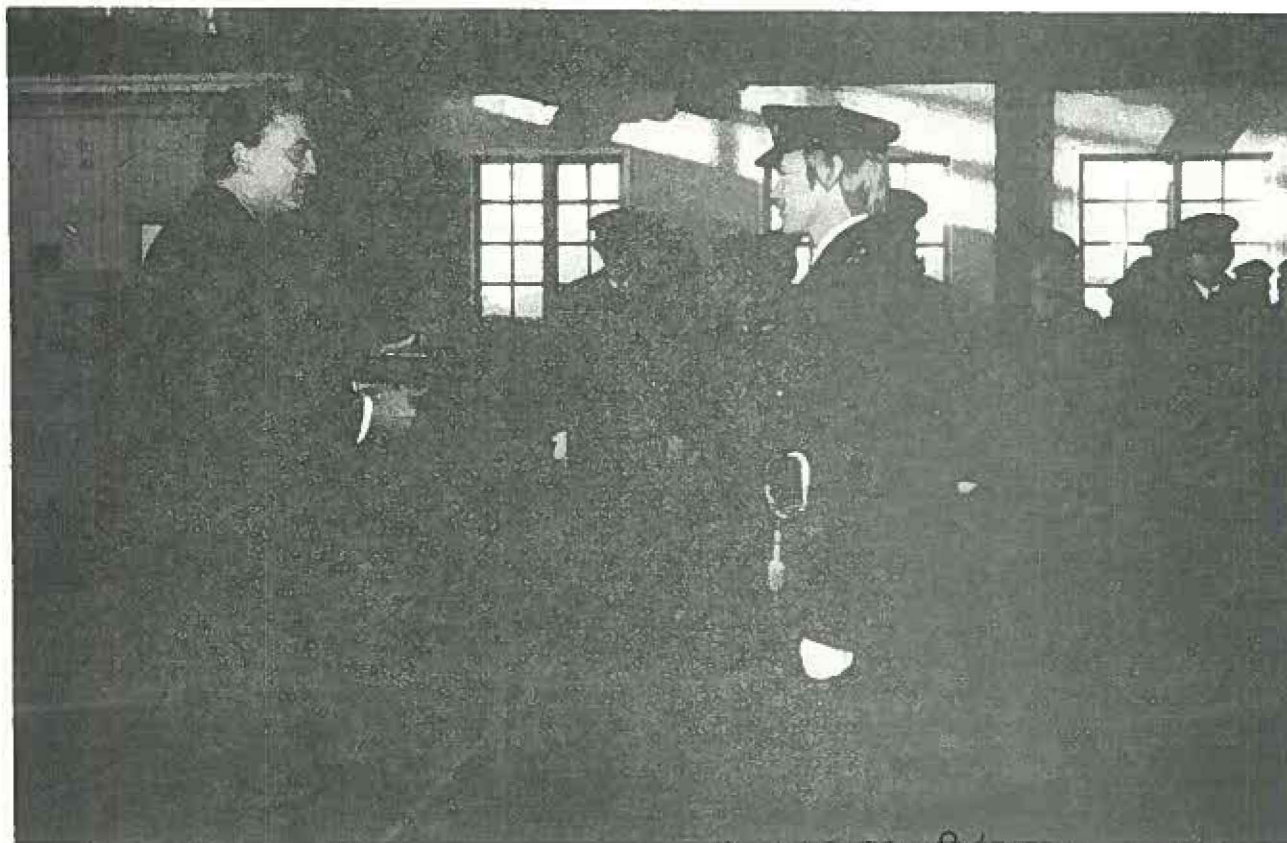
til missilkrydser CG-47. Ændringen begrundes dels med, at skibet bliver udstyret med det effektive AEGIS luftforsvarssystem, dels i skibets 9000 tons displacement, der gør det sammenligneligt med moderne amerikanske, allierede og sovjetiske krydsere.

Der er planlagt i alt 8 enheder af denne klasse. Den første, CG-47, forventes leveret i januar 1983.

N.F. Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Pr. Kai Ole Petersen.
Fra præmieoverrækkelsen

Overrækkelse af præmie for bedste torpedoskud

I forbindelse med Torpedobådseskadrens parade i anledning af eskadreachefsskifte den 1. februar uddelte den danske repræsentant for "Förenade Fabriksverken", luftkaptajn Arne Hansen, en vandrepræmie for bedste torpedoskud 1979. Præmien overræktes til premierløjtnant K.O.Petersen, der som chef for torpedobåden WIL-LEMOES under eskadrens torpedoskydekonkurrence i august 1979 af-fyrede det vindende skud. Præmien består af et Patek-Philippe skibschronometer.

(TBE)

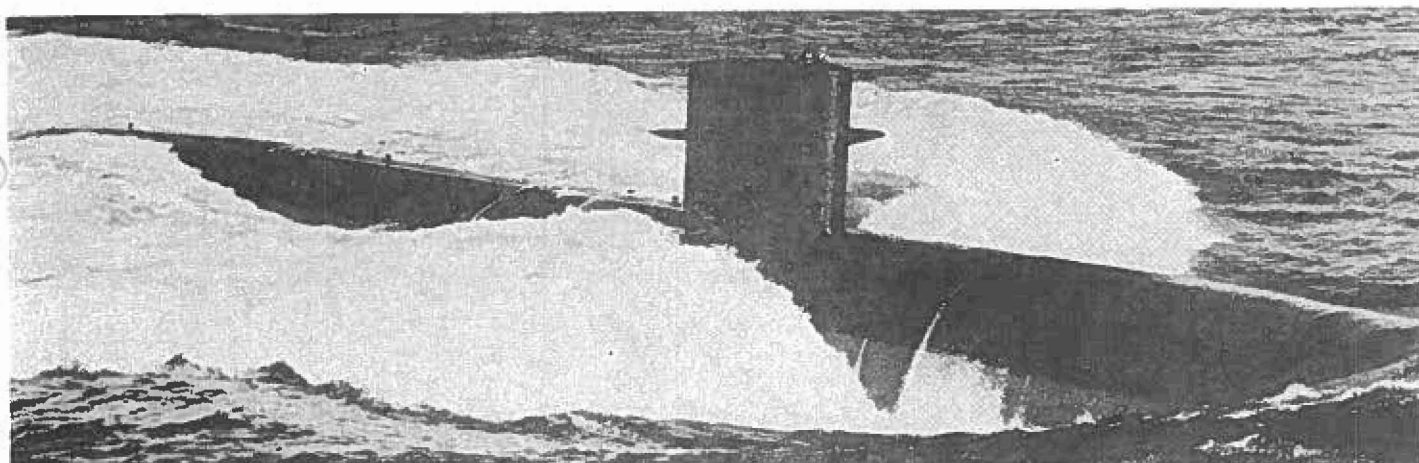
USA budgetterer til flåden

Ifølge det amerikanske tidsskrift "Business Week" af 24. december 1979 forventes det, at såvel administrationen som kongressen i USA vil acceptere en væsentlig forøgelse af midlerne til flåden ved behandlingen af forsvarsbudgettet for finansåret 1981. Rapporter indikerer, at det Hvide Hus vil anmode om midler til igangsætning af 20 skibsbygninger næste år, hvilket er en væsentlig forøgelse i forhold til de midler, der godkendtes for 1980 til opstart af 14 nybygninger. Kilder fra det Hvide Hus angiver endda, at flådeledelsen til planlægningsformål kan påregne midler stillet til rådighed for bygning af ca. 80-90 nye skibe i de næste 5 år, hvilket er ca. dobbelt så mange, som godkendtes til planlægningsformål i foråret 1979.

Flere faktorer synes at have influeret på den ændrede budgettering. Bl.a. har krisen i Iran og forhandlingerne om begrænsninger i strategiske våben (SALT-forhandlingerne) fokuseret opmærksomheden på USAs militære magt - eller mangel på samme. Krigsspil i PENTAGON (forsvarsministeriet) under anvendelse af data-teknik har vist faretruende huller i USAs evne til at reagere under en konventionel krig i Europa. Krise i værftsindustrien har formentlig også været medvirkende årsag til, at ca. 152 forsvarspositive kongresmedlemmer har tilskyndet præsident Carter til at præsentere et 1981-budget og en skibbygningsplan, der vil indebære en meget stærkere flåde.

Planerne kommer meget belejligt for flådeledelsen, der i årevis har påpeget, at flådens kapacitet til at fastholde kontrol med verdenshavene er faldet til et farligt niveau. Admiralerne har især påpeget, at flåden ikke vil være i stand til at sikre de vitale ruter, ad hvilke handelsflåden skal fremføre forsyninger til USAs væbnede styrker under en mulig krig. Den mest væsentlige trussel er Sovjetunionens ubådsflåde på ca. 357 ubåde, der inkluderer ca. dobbelt så mange atomdrevne ubåde, som USA nu har til rådighed. Samtidigt bygger USSR ubåde i en rate, der er dobbelt så stor som USAs. En senior admiral har anført, at der er behov for ca. 90 angrebsubåde og 600 overfladeskibe for at kunne kontrollere verdenshavene.

De forholdsvis langsomtgående og støjende handelsskibe er lette mål for USSRs langtrækkende våben. I forsvaret må USA's flåde være forberedt på at sikre mod våben affyret fra luften såvel som undervandsvåben. Samtidigt må flåden kunne lokalisere og ødelægge fjendtlige ubåde. Dette kræver et stort antal ubåde suppleret med et stort antal overfladeskibe udstyret med anti-ubådsvåben, herunder anti-ubådshelikoptere. Samtidigt kræves der nye anti-ubådsfly og et avanceret undervandsnet af elektroniske sensor- og kommunikationssystemer. Det er hundrede gange lettere at skjule en ubåd end at finde den.

Angrebsubåden PHILADELPHIA af LOS ANGELES-klassen. Flådeledelsen mener, der er behov for 90 enheder af denne type.
(Foto: JANEs)

Flåden må hurtigt kunne deployeres på tre brede fronter ved indledningen til enhver form for konflikt:

- Der må etableres barrierer af undervandsvåben i de nøgleområder, som fjendtlige undervandsbåde forventes at ville gennemtrænge. Hvis vi kan sammentrænge fjenderne, kan de ikke bekæmpe os, udtaler en admiral. Hovedvåbnet i omtalte barrieresystem er den såkaldte CAPTOR mine. Denne består af en modificeret MK-46 torpedo, der affyres, efter at et i minen indeholdt avanceret elektronisk system gennem differentiering af støjsignaturer har identificeret målet som en fjendtlig ubåd.
- Forsvaret af forsyningslinierne, d.v.s. beskyttelse af handelsskibe i deres ruter, vil afhænge af helikopterbærende overfladeskibe såvel som langtrækkende fly og ubåde, sidstnævnte udstyret med MK-48 torpedoer, der har 100 pounds krigshoveder og kan anvendes på afstande op til 20 nautiske mil.

- Endelig må kontrollen af det åbne hav gennemføres fortrinsvis med anvendelse af specialfly, der kan eftersøge og bekæmpe fjendtlige ubåde langt fra deres mål.

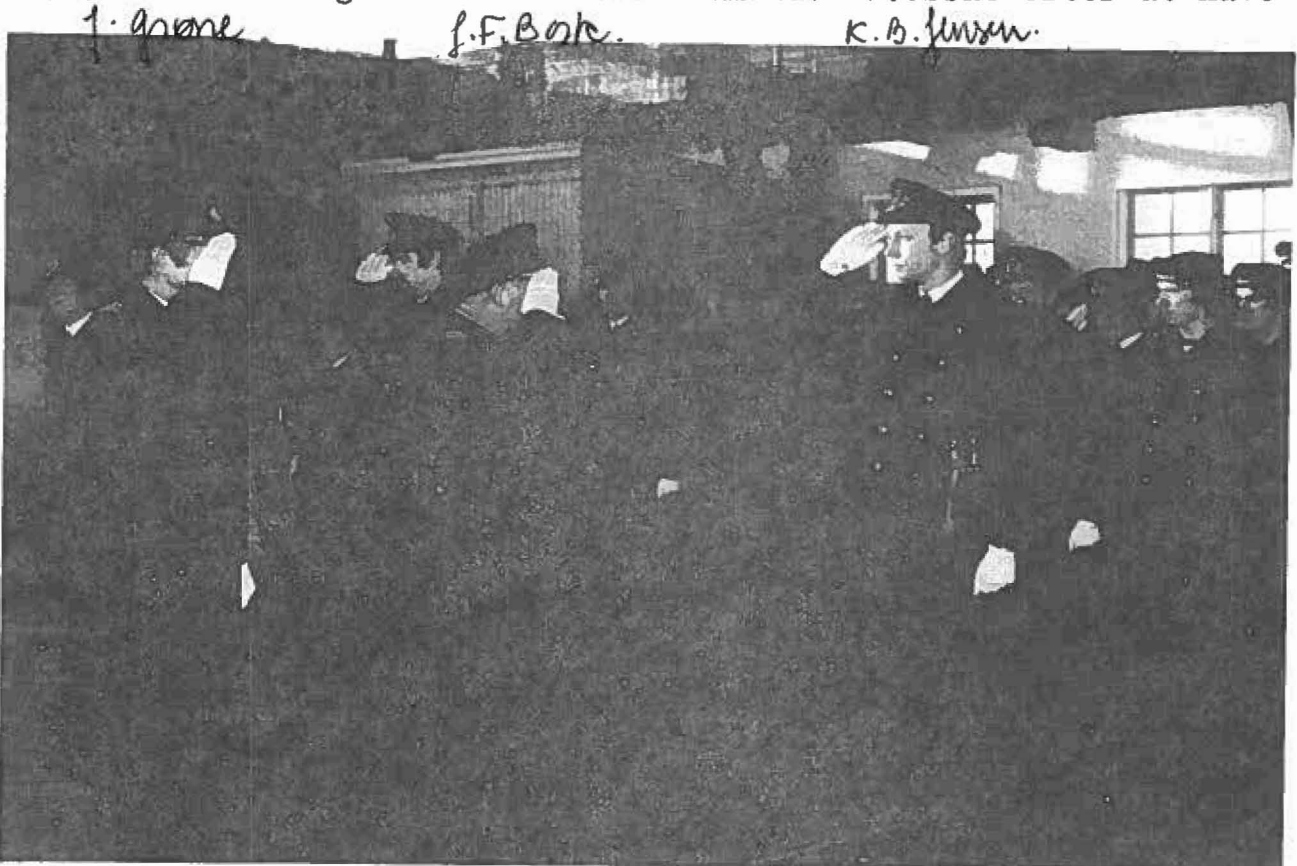
De fremtidige materielanskaffelsesplaner indeholder, udover skibbygningsprogrammet, bl.a. følgende våbensystemer:

- Skibsbårne helikoptere af LAMPS 3 typen.
- Udvidet produktion af CAPTOR miner.
- En forbedret version af MK-46 torpedoen.
- Oceangående overfladeskibe udstyret med sensorsystemer, der trækkes gennem vandet.
- Udvikling af et anti-ubådsmisil, der kan udnyttes på afstande mellem 5 og 60 sømil.

(MST)

Eskadrechefskifte i Torpedobådseskadren

I februar afholdt Torpedobådseskadren i Planbygningen på Holmen en parade i anledning af eskadrechefskifte. Kommandør J.F.Bork overdrog kommandoen til kommandør J.Grøne efter at have

Fra paraden i forbindelse med eskadrechefskiftet været eskadrechef i 16 måneder og tiltrådte samme dag stillingen som eskadrechef for Fregateskadren.

Kommandør J.Grøne gjorde inden tilkommanderingen tjeneste i Forsvarskommandoen som chef for Personelforvaltningsafdelingen for Søværnet.

(TBE)

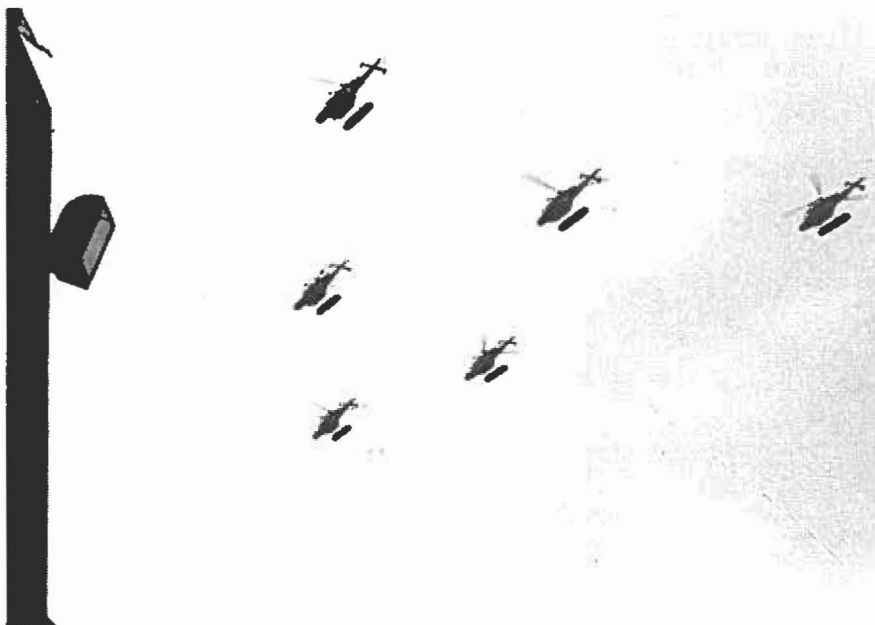
Helikoptergenerationsskift ved Søværnets Flyvetjeneste

I løbet af 1980 indfases LYNX-helikopteren ved Søværnets Flyvetjeneste som afløser for ALOUETTE III. Dette betyder på mange områder et generationsskifte for helikopterflyvningen i søværnet.

Når den første LYNX kommer til landet i juni måned, får den i mange henseender en vanskelig arv at løfte. Et tilbageblik over de nu 18 år, ALOUETTEN har fløjet i søværnet, fortæller om omfanget af opgaver, som er blevet løst med ALOUETTEN, og uddrag af Flyvetjenestens scrapbog kan genkalde mange enkeltepisoder, hvor ALOUETTEN har spillet hovedrollen.

De 8 "gamle" ALOUETTER har netop ved årsskiftet rundet en samlet flyvetid på 35.000 timer. Uheldsraten har været bemærkelsesværdig lav.

ALOUETTEN har gjort sin hovedindsats ved flyvning fra inspektionsskibene under tjeneste i grønlandske og færøske farvande.

Den er her blevet anvendt til løsning af mangeartede opgaver omfattende fiskeriinspektion, transport, forbindelsestjeneste, overvågning, isrekognoscering, islodsning og ikke mindst mere end 400 redningsopgaver. ALOUETTEN har mange gange været det ene-

ALOUETTER i formation

ste instrument for inspektionsskibene og de operative kommandoer til løsning af disse opgaver. I 1970 viste ALOUETTEN f.eks. rigtigt sin duelighed og anvendelighed i forbindelse med et passa-

gerflys nedstyrtning på Myggenæs på Færøerne, hvor 26 mennesker under ekstreme vejrforhold blev reddet i sikkerhed fra den utilnærmelige sø.

ALOUETTEN er også lejlighedsvis blevet anvendt til fiskeriinspektion i Nordsøen. Ved en særlig indsats i en periode bidrog den her til opbringelse af flere ulovligt fiskende trawlere. Bl.a. blev en hollandsk bomtrawler i 1975 opbragt, efter at der fra helikopteren var kastet en trawlerbombe som umiskendeligt varsel til trawleren om at stoppe. Ved en anden lejlighed blev en tysk rejetrawler opbragt ud for Rømø ved ALOUETTENS indsats.

En anden nok så iøjnefaldende episode fandt sted i november 1969, da man i mange af landets aviser kunne læse om, hvorledes en ALOUETTE som assistance til politi og toldvæsen havde lokaliseret og forfulgt en smuglerspeedbåd. Jagten endte i Nyhavn, hvor smuglerne gav op og blev anholdt.

ALOUETTEN er flere gange blevet anvendt til undsætning af isolerede øer i vintermånederne. I 1969 blev der således fløjet forsyninger til Hjelm, der var indefrosset. Også forrige vinter blev ALOUETTEN anvendt, bl.a. til inspektion af EL-ledninger på Lolland og Falster, da sneen her havde isoleret større områder og forårsaget skader på EL-forsyningsnettet.

I de danske farvande inden for Skagen har ALOUETTEN fortløbende været anvendt til overvågning. I forbindelse med søværnets øvelsesaktivitet har ALOUETTEN igennem årene deltaget i mange skydninger med torpedoer fra de sejlene enheder. Det har været en stor hjælp at have en helikopter til at følge og spore torpedoerne på vej mod deres mål, både for bedre at kunne registrere forløbet af de enkelte skud og for at kunne lokalisere torpedoen efter udløbet distance. I de seneste år er ALOUETTEN blevet anvendt som assistance for Miljøministeriet i forbindelse med olieforureningsbekæmpelsesopgaver, hvor det gode udsyn fra ALOUETTEN gør det lettere at få et overblik over det omfang, en olieforurening kan have.

Helt skånet for uheld har ALOUETTEN ikke været. To ALOUETTER havarerede i henholdsvis 1970 og 1971 på Flyvestation Værløse, heldigvis uden personskade. I 1972 måtte en pilot utilsigtet holde jul på Myggenæs på grund af et turbinehavari. Det var også et turbinehavari, der var årsagen til hændelsen for nylig i november 1979, hvor en ALOUETTE ikke kunne flyves fra Fuglø på Færøerne, før motoren blev skiftet. Ved den lejlighed blev der

ved Flyvetjenesten og på Flyvestation Værløse gjort en hurtig og kontant indsats for at komme den strandede ALOUETTE på Fuglø til hjælp. En anden ALOUETTE fik afmonteret hoved- og halerotor, således at den kunne være i bugen af et af flyvevåbnets HERCULES-fly. Den blev så fløjet til Vagar flyveplads, hvor den blev samlet igen, og inden for meget kort tid kunne den transportere en ny motor til Fuglø, og samme dag kunne begge ALOUETTER flyves fra Fuglø igen.

Selv om ALOUETTEN er en gammel dame, er den "still going strong". Et tegn på dette er, at det største årlige antal flyvetimer først er produceret og afløjet i de aller seneste år. I 1978 var flyvetiden næsten oppe på 3.200 timer. En af årsagerne til dette er naturligvis også, at behovet for flyvetid er vokset i de seneste år, hvor indsatsen på fiskeriinspektionsområdet er forøget væsentligt. Der er i dag til stadighed året rundt i gennemsnit 3 ALOUETTER om bord på inspektionsskibe i nordatlantiske farvande.

Det er jo piloterne ved Søværnets Flyvetjeneste, der har afløjet alle 35.000 flytimer på ALOUETTERNE. Mange, både aktive og tidligere piloter, har fløjet mere end 1.000 timer på ALOUETTE, 5 er nået op over 2.000 timer, og en enkelt er kommet over 3.000 timer.

Det bliver med et vist vemod, at Søværnets Flyvetjeneste i løbet af de næste par år siger farvel til ALOUETTEN. Til gengæld stilles der store forventninger til afløseren LYNX, der både i teknisk og flyvemæssig henseende er mindst en helikoptergeneration længere fremme.

(SVF)

Missiler og/eller torpedoer

I tidsskriftet "Sveriges Flotta" nr. 1/80 er optaget en artikel af B.Kihl - Förenade Fabriksverken, Försvarsmateriel - om emnet sømålsmissiler kontra torpedoer.

Da denne problemstilling også har været til debat i danske sømilitære kredse, gengiver SØVÆRNS-ORIENTERING et uddrag af artiklen:

"Indførelse af sømålsmissiler i svenske overfladekampenheder har fået mange til at spørge, om torpedovåbnets rolle i søkrigen er udspillet, og nogle mener, at dets betydning er stærkt mindsket.

Indførelse af sømålsmissiler kommer dog næppe til væsentligt at ændre behovet for moderne torpedoer af følgende årsager:

- Torpedoen er uberørt af den hastige udvikling af elektroniske modmidler.
- Torpedoens sprængkraft, der virker under vandet, er absolut ødelæggende.
- Nutidens svenske torpedoer, som er kølvandsfrie, er vanskelige at opdage. Lykkes det målet at undgå træfning ved en undvigemanøvre, kan torpedoen styres til ny træfning.

Torpedoens mangler i forhold til sømålsmissilet er dens lavere fart og kortere rækkevidde. Da missilet kan nedskydes eller forhindres i at træffe ved anvendelse af modmidler, må torpedoen, der ikke har disse svagheder, anses for et kompletterende våben i overfladekampenhederne.

For ubåde vil der være en yderligere svaghed ved brug af sømålsmissilet, idet ubåden vil blive røbet - og dermed udsat for modangreb - når missilet efter udskud bryder vandoverfladen. Selv om missiler skulle blive indført i vore ubåde engang i fremtiden, vil torpedoen dog fortsat være det foretrukne våben i de fleste situationer.

I de store nationer satses der meget på at videreudvikle torpedovåbnet også til brug mod overflademål. Der er meget, der taler for at bibeholde og videreudvikle torpedoen i den svenske marine. Overfladekampstyrkernes indledende dueller stiller krav om sømålsmissiler. Af kampøkonomiske årsager kan sømålsmissiler dog ikke helt erstatte torpedoer, hvis der tillige skal tages hensyn til den tekniske levetid og forholdene omkring det elektroniske miljø. En ændring af ubådenes armering til sømålsmissiler i Østersø-området turde være helt ulogisk, og alt taler fortsat for torpedoen som hovedvåben i disse enheder".

---ooOoo---

I anledning af ovennævnte artikel finder Marinestaben det opportunt at gøre opmærksom på, at netop de anførte hovedargumenter har været bestemmende for det danske søværns valg af en kombineret sømålsmissil- og torpedobevåbning i både PEDER SKRAM-

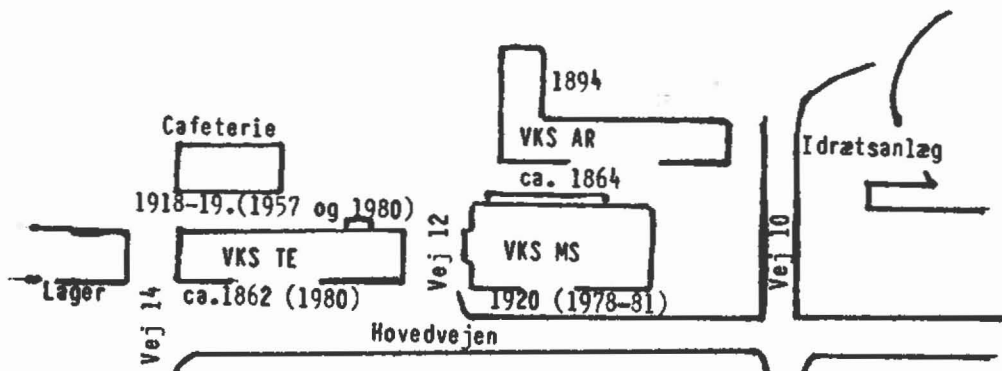
klassen og WILLEMOES-klassen. Ved planlægningen af NIELS JUEL-klassen har det i forhold til fregatternes mindre displacement betydnet, at torpedoer til brug mod overflademål har måttet vige pladsen for andre nødvendige våbensystemer. I fremtidige danske ubåde må den moderne torpedo fortsat forudses at ville blive det foretrukne hovedvåben. Ved en erstatningsbygning af vore ældste torpedobåde vil der imidlertid blive behov for overvejelser om den mest hensigtsmæssige armering. Såvel operative som økonomiske faktorer må antages at blive bestemmende for våbenvælget. Vel er den danske flåde godt på vej ind i missilalderen, men det bør ikke føre til en betænkelig ensidighed. Specielt i det danske operationsområde må det haves for øje, at langtrækkende sømålsmissiler ikke altid vil kunne udnyttes effektivt i de snævre indre farvande. Den hastige teknologiske udvikling inden for såvel missil- som torpedoområdet gør det imidlertid nødvendigt at følge med og videreudvikle systemerne, så vi ikke om ti år står med et lager af forældede våben.

(MST)

Værkstedsskolen Frederiksholm

På skitsen ses de bygninger på Holmen, der fra 1980 samles til én værkstedsskole under Søværnets Konstabelskole.

Årstallene angiver opførelsesåret (i parentes ombygningsår).

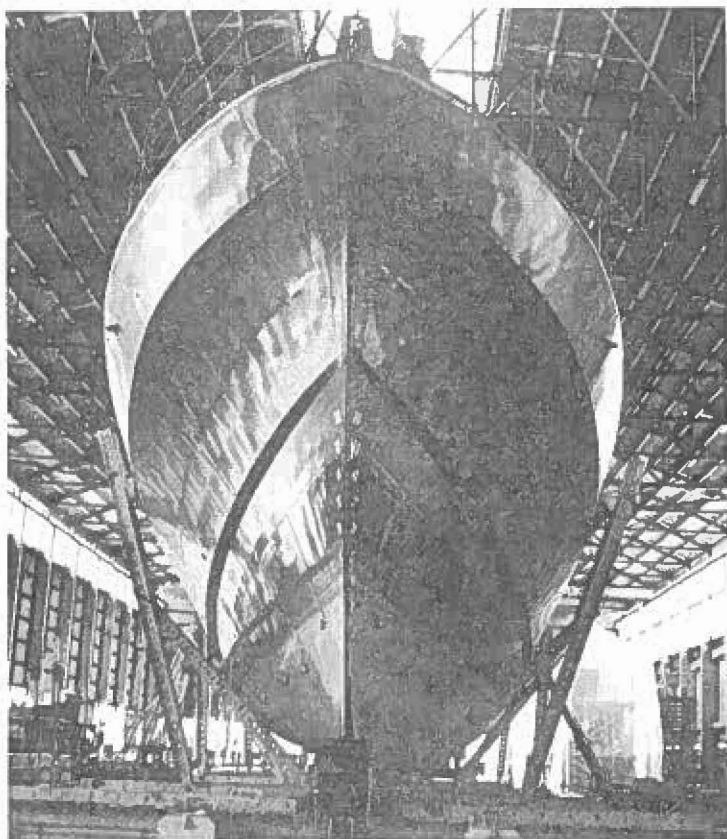
Værkstedskursus Artilleri (VKS AR)	~	tidligere Artillerihal (og Holmens bageri).
Værkstedskursus Maskin (VKS MS)	~	tidligere Kleinsmedje.
Værkstedskursus Tele (VKS TE)	~	tidligere Lanternemagasin.

Cafeterie ~ tidligere Marketenderi Øst.
Lager ~ tidligere Kobbersmedje.

(SKS)

WILLEMOES-klassen for første gang i motortorpedobådshallen

Som den første af i alt 10 torpedobåde af WILLEMOES-klassen gennemgår P 549 WILLEMOES for tiden sit første periodiske eftersyn ved Orlogsværftet. Der hejstes kommando i torpedobåden i juni 1976, og den har således indtil nu været under kommando i

WILLEMOES i motortorpedobådshallen

1320 dage. Det er hensigten at lade WILLEMOES forblive under kommando under hele eftersynet, som forventes afsluttet medio 1980.

På billedet ses WILLEMOES på beddingen i Orlogsværftets motortorpedobådshal. Der herskede fra forskellig side nogen skepsis med hensyn til forhalingen af torpedobåden gennem Holmens forholdsvis smalle og lavvandede kanaler til hallen og også til selve beddingsætningen, der foregår ved hjælp af en specielt konstrueret ophaler-vogn. WILLEMOES var imidlertid inden blevet lettet

mest muligt for inventar, og øverste mastesektion var blevet demonteret. Operationen forløb uden komplikationer af nogen art trods bådens forholdsvis store vægt og dimensioner set i relation til de bådtyper, anlægget hidtil har betjent.

(TBE)

Indland kort

En norsk styrke, bestående af korvetterne AEGER og SLEIPNER, aflægger rutinebesøg i Aalborg 7.-10. marts. Chef for styrken er kommandørkaptajn W.Johansen. Den samlede besætning udgøres af 31 befalingsmænd, 47 kadetter samt 50 menige.

I forbindelse med en national vesttysk øvelse aflægger vesttyske enheder besøg i danske havne i perioden 7.-17. marts.

- Rutinebesøg i Korsør: 7.-10. marts. Minetransportskibet STEIGERWALD (SACHSENWALD-klassen) samt 10 minestrygere. Samlet besætning: 25 officerer samt 286 andre befalingsmænd og menige.
- Rutinebesøg i Aalborg: 7.-10. marts. Depotskibet WERRA (RHEIN-klassen) samt 7 torpedobåde. Samlet besætning: 39 officerer samt 324 andre befalingsmænd og menige.
- Rutinebesøg i Århus: 7.-10. marts. Depotskibet MAIN (RHEIN-klassen) samt 7 torpedobåde. Samlet besætning: 39 officerer samt 324 andre befalingsmænd og menige.
- Rutinebesøg i København: 7.-10. marts. Depotskibet MOSEL (RHEIN-klassen) samt 10 minestrygere. Samlet besætning: 39 officerer samt 402 andre befalingsmænd og menige.
- Rutinebesøg i Frederikshavn: 11.-16. marts. Flådetankskibet WALCHENSEE.
11.-13. marts. Flådetankskibet WESTENSEE (WALCHENSEE-klassen).
13.-16. marts. Torpedoindbjærningsfartøjerne TF 3 og TF 4.
15.-17. marts. Depotskibene WERRA og MOSEL, undervandsbådene U 22 og U 25 (Type 206-klassen) samt 20 minestrygere og 14 torpedobåde.

En svensk styrke, bestående af torpedobådene NYNÁSHOLM, VARBERG og VÁSTERVIK (SPICA T 131-klassen), aflægger uofficielt besøg i Rønne 14.-17. marts. Chef for styrken er kommandørkaptajn L.Grenstad. Den samlede besætning udgøres af 18 officerer samt 88 andre befalingsmænd og menige.

I forbindelse med spansk statsbesøg foretager korvetten NIELS JUEL demonstrationssejlad i Sundet for det spanske kongepar, Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsen. NIELS JUEL afgår fra Helsingør tirsdag den 18. marts kl. 0915, og Kronborg Batteri vil salutere kongeflaget, når det hejses.

Under sejladen vil NIELS JUEL udover dansk kongeflag føre det spanske nationsflag. Kronborg Batteri vil afgive salut under passage. Ved passage af Kronløbet vil Sixtus afgive salut, hvorefter der fortøjes ved Langelinie.

Skibe på Holmen vil 18. marts flage over toppene i anledning af det kongelige besøg.

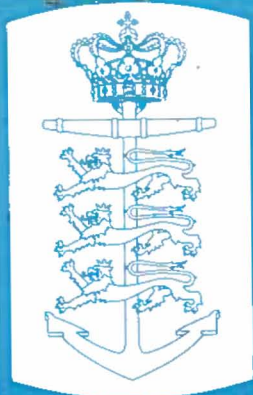
Udland kort

Den britiske flådes nye havbundsundersøgelsesskib, der er under konstruktion ved værftet "Scotts Shipbuilders Co. Ltd." i Greenock, Skotland, vil få navnet HMS CHALLENGER. Det er syvende gang, at dette skibsnavn anvendes i den britiske flåde. Fartøjet vil forøge flådens muligheder for at finde, inspicere, arbejde og bjerge genstande på havbunden fra meget større dybder, end det i øjeblikket er muligt. Overdragelsen til den britiske flåde er planlagt til at finde sted i slutningen af 1982.

Den amerikanske flåde har meddelt, at den første missilkrydser af CG-47-klassen vil få navnet TICONDEROGA. Den nye CG-47-klasse er, som omtalt i SØVÆRNS-ORIENTERING 4/80, identisk med den tidligere missildestroyer DDG-47-klasse. Omklassificeringen fandt bl.a. sted på baggrund af klassens displacement på 9000 tons samt den planlagte installation af det effektive luftforsvarssystem AEGIS. Klassen vil udover sidstnævnte system blive udstyret med flere andre våbensystemer, der gør den til en slagkraftig og alsidig skibsklasse i stand til at neutralisere eller ødelægge fjendtlige luft-, missil-, overflade- og undervandsplatforme samt afværge samtidige og koordinerede angreb fra sådanne. Klassen er konstrueret til at føre såvel prompte som udholdende søkrigsoperationer på alle verdenshave som del af en konventionel hangarskibskampgruppe, amfibiegruppe, forsyningsgrupper samt konvojer.

Supplerende kan oplyses, at CG-47-klassen nu planlægges til i alt 18 enheder. Udover de 2 allerede bevilgede er der i budgetforslaget for 1981 indeholdt yderligere 2 enheder, medens planerne for finansårene 1982 og 1985 viser henholdsvis 3, 3, 4 og 4 CG-47.

N.E. Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Søværnets Teknikskoles bygninger på Quintus

Søværnets Teknikskole

Planlægning af en skole for de tekniske specialuddannelser i søværnet blev påbegyndt i 1968, hvor Søværnskommandoen anmodede Søværnets Skibs- og Maskininspektion om en opgørelse over det aktuelle uddannelsesbehov.

Ved etablering af Søværnskommandoens koordinator ved reorganisering af Søværnets Inspektør- og Uddannelsesvirksomhed indgik problemet naturligt i arbejdsområdet.

En udarbejdet rapport af 9. maj 1970 indeholdt forslag om etablering af Søværnets Teknikskole med Skibsteknik, Maskinteknik, Elektronik og ABCD-krigsførelse som specialområder.

På grund af den megen omtale om udflytning af skolevirksomheden blev der i rapporten ikke foreslået nogen egentlig geografisk placering.

Den manglende tilstedeværelse af egentlige tekniske uddannelsesfaciliteter medførte, at en stadig større og større uddannelsesbyrde blev overført til de sejlene enheder som "on the job training" med deraf følgende forbrug af tid, der blev taget fra øvelser og vedligeholdelse. Resultatet var manglende ensartethed og hyppig uddannelsesmæssig utilstrækkelighed.

I 1974 fremsendte Søværnets Teknikinspektør et detaljeret forslag til etablering af tekniske træningsfaciliteter for Søværnets Teknikskole under anvendelse af tre bygninger på Quintus, Flådestation København.

Forslaget indebar en geografisk sammenlægning af alle Søværnets Teknikskoles uddannelsesaktiviteter med det formål at optimere udnyttelse af instruktørtimer samt minimering af spildtid for såvel instruktørers som elevers transport mellem eksisterende uddannelsesfaciliteter. De anslåede bygningsmæssige udgifter beløb sig til ca. 4,5 mio.kr.

Det fremsendte forslag blev af såvel Marinestaben som Forsvarskommandoen betegnet som værende den ideelle løsning, men af økonomiske årsager måtte projektet beskæres betydeligt, hvilket medførte, at Søværnets Teknikskoles Elektrotekniske Kursus måtte forblive i de hidtil anvendte lokaler på Margretheholm og Frederiksholm.

Efter forskellige reduktioner godkendte Forsvarskommandoen den 11. august 1977 et byggeprojekt opdelt over 3 finansår, med en samlet beløbsramme på 2 mio.kr. Ombygningen afsluttedes i sommeren 1979.

Sideløbende med de bygningsmæssige arbejder har Søværnets Teknikskoles medarbejdere planlagt og iværksat opbygningen af det tekniske laboratorieudstyr, et arbejde, der endnu ikke er afsluttet. Men skolen er i dag i stand til på de væsentligste områder inden for det pålagte uddannelsesområde at meddele elever på alle uddannelsesniveauer - fra Motorpasser til Datamatik - en tidssvarende uddannelse tilpasset søværnets behov.

(TKS)

Beskyttelse af "Offshore"-virksomhed i Østersøen

I det svenske "Tidsskrift for Sjøväsendet" nr. 5/1979 diskuterer Sten Munck af Rosenschöld i en artikel, hvorledes en fremtidig svensk "offshore"-virksomhed i Østersøen bør beskyttes.

Forfatteren indleder med at konstatere, at sabotageaktioner mod olieinstallationer hidtil kun har været gennemført mod landanlæg. Mulige fremtidige aktioner mod "offshore"-installationer må forventes at forårsage særdeles store skader søvel økonomisk som økologisk. Disse anlæg må derfor kunne beskyttes både i freds- og i krigstid.

Olieanlæg til søs betragtes som potentielle mål for krigshandlinger, dels fordi der er mulighed for installation af militært materiel på dem (over- og undervandsvarslingsmateriel samt våben), dels fordi produktionen allerede i 1980 alene i Nordsøen vil være mere end tilstrækkelig til at tilfredsstille NATOs oliebehov under en konventionel krig i Europa.

I krigstid er det generelle forsvar af Nordsøen et NATO-anliggende, medens punktforsvar af de enkelte ca. 100 anlæg i området er en national opgave i samarbejde med NATO. I fredstid koordineres beskyttelsen, der er rent national, gennem "Regional Conference of North Sea States on the Peacetime Protection of Offshore Installations".

Forfatteren gennemgår de engelske og norske beskyttelsesforanstaltninger, idet det understreges, at de enheder, der anvendes i forbindelse med beskyttelsen, er underlagt landenes militære kommandomyndigheder og derved efter behov kan suppleres med egentlige militære enheder.

Derefter beskrives udviklingen i Østersøen, idet det oplyses, at de økonomiske zoner endnu ikke er fastlagt, men forventes at komme til at svare til fiskerizonerne. Det vurderes, at Sverige efter 1985 kan blive olieproducerende fra "offshore"-installationer i Østersøen, og at en sådan produktion vil være af stor betydning i forbindelse med Sveriges neutralitetspolitik. Da anlæg af denne art også for Sveriges vedkommende vil kunne anvendes til installationer af militært materiel, vurderes anlæggenes tilstedeværelse at kunne blive betragtet som en trussel primært mod Sovjet.

Efter en redegørelse for den nuværende svenske organisation vedrørende overvågning og redningstjeneste til søs, hvor ledelsen er splittet op på mange myndigheder, konkluderer forfatteren:

"Overvågning og kontrol af fiskeri, civil havovervågning samt fremtidig kontrol med olieproduktion til søs er sammen med virksomheder inden for rednings- og katastrofeberedskabet mange gange af sammenfaldende natur. Det vil være sløseri med ressourcer ikke at skabe en fælles organisation, som kan gennemføre den aktuelle virksomhed".

Forfatteren gennemgår derpå de organisatoriske muligheder for beskyttelse af svenske "offshore"-installationer under fredsforhold (terroristangreb), under neutralitets- og krigsforhold. Da Sverige lovmæssigt ikke har mulighed for at anvende forsvaret i forbindelse med bekæmpelse af terrorister under fredsforhold, henleder forfatteren opmærksomheden på en særlig gruppe inden for krigsorganisationen, betegnet "Gränsjägerförband". Gruppen består af militært personel, politi- og toldpersonel og er som sådan bedre egnet end en ren militær gruppe til at udføre politimæssige opgaver i freds- og beredskabsperioder. Enten denne styrke eller en tilsvarende styrke dannet specielt til formålet, indeholdende militært personel og politi, foreslås anvendt. Under fredsforhold kan gruppen eventuelt være ledet af rigspolitichefen, men under neutralitets- og krigsforhold under forsvarets ledelse.

Endelig nævner forfatteren muligheden for under neutralitetsforhold at oprette sikkerhedszoner, dækkende olieplatformene samt - da Sverige næppe vil være i stand til at kunne opretholde en produktion - under krigsforhold at overveje at destruere installationerne.

(MST)

Nye skibe til Miljøstyrelsen

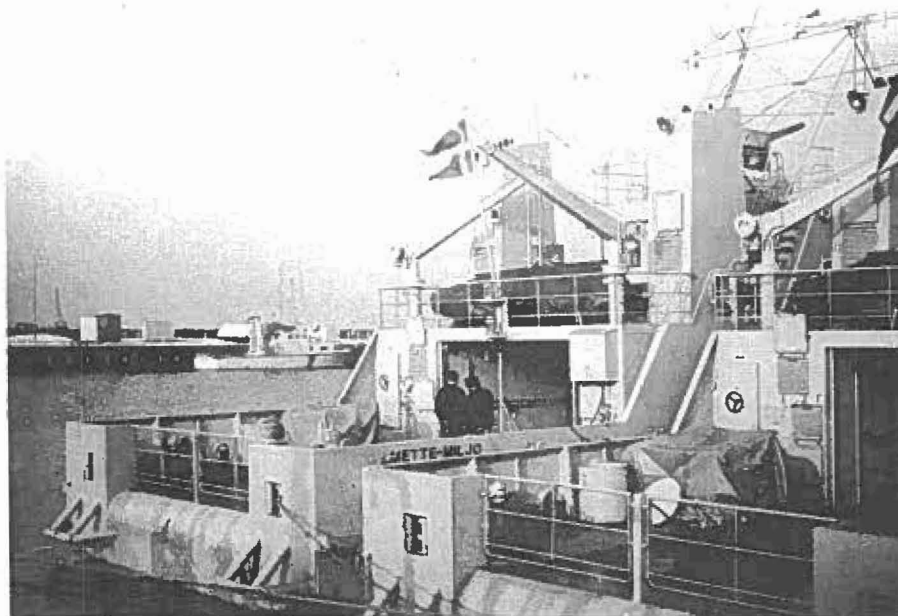
Miljøstyrelsens 2 nye skibe af SEATRUCK-typen, MARIE-MILJØ og METTE-MILJØ, ankom 22. februar til Flådestation Korsør. Skibene er bygget på Nykøbing Mors værft og har tilsammen kostet ca. 17 mio.kr. De er på 150 bruttoregister tons og er forsynet med store lasttanke til spildolie, olieløseaggregat samt materiel til spredning af dispergeringsmidler til nedbrydning af olie

samt en kran, der kan opsamle olieslam. Skibene kan også deltage i brandbekæmpelse, idet de er udstyrede med vandkanoner.

MARIE-MILJØ og METTE-MILJØ på Flådestation Korsør

Det er personel fra søværnet, der udgør den otte mand store besætning. Miljøstyrelsen har udarbejdet et forskoleprogram af ca. 1 måneds varighed omfattende såvel de ovennævnte miljøskibe som MILJØ 101 og MILJØ 102. Efter endt uddannelse er det meningen, at MILJØ 102 og METTE-MILJØ skal fast stationeres i København, medens MILJØ 101 og MARIE-MILJØ får station i Korsør. Miljø-

Set agter ind

styrelsens fartøjer AURIGA og ACAMAR, der hidtil har været i beredskab i Korsør, skal fordeles til andre danske havne, hvilke er endnu ikke bestemt.

(FLS KOR)

OLFERT FISCHER afleveret

Aalborg Værft A/S afleverede 29. februar sin nybygning nr. 218, korvetten OLFERT FISCHER. Chefen for Søværnets Materielkommando, kontreadmiral Jørgen Petersen, fik skibet overdraget ved flagskifteceremonien af værftets administrerende direktør, A.Chr. Knudsen.

Glimt fra afleveringen

OLFERT FISCHER blev, som omtalt i Søværns-Orientering nr. 3/80, den 15. januar navngivet af Hans Kongelige Højhed Prinsen. Skibet er det andet i rækken af tre korvetter, som Aalborg Værft bygger til søværnet. Den første korvet, NIELS JUEL, blev afleveret i januar 1979, medens den tredje skal afleveres primo 1981.

(MST)

Møde i Søværnets Samarbejdsudvalg

Søværnets Samarbejdsudvalg (områdeudvalget) har afholdt ordinært møde den 6. februar under formandskab af Chefen for Søværnet.

På mødet fandt der en gensidig orientering sted om aktuelle forhold og problemer i forsvaret (søværnet). Under orienteringen gav næstformanden udtryk for personelorganisationernes voksende betænkelighed ved fortsat ikke at blive medinddraget i arbejdet vedrørende de pålagte besparelser på 100 mio.kr. i forsvaret i 1980, og uddybede i sin redegørelse det uacceptable i en fortsat friholdelsespolitik, når man tog i betragtning, at forsvarets personel var underkastet de igangværende besparelser på at dæmpe stigningstakten i den offentlige sektor. Områdeudvalget berørte i den anledning flere af de problemer, som næstformanden havde peget på. Drøftelserne afsluttedes med, at formanden gav tilsagn om at søge sagen nærmere belyst.

Endvidere blev det oplyst, at der i forbindelse med planlægningsarbejdet vedrørende forsvarsordningen efter 1981 skulle udarbejdes et C-alternativ i lighed med de allerede udarbejdede A- og B-alternativer. C-alternativet omfattede primært søværnet, og skulle ses som et ønske om at bevare søværnets evne til overvågning m.v.

Af sager til behandling drøftede områdeudvalget indgående et forslag til et revideret direktiv vedrørende søværnets personalepolitik. Under drøftelserne blev det oplyst, at det fremlagte forslag ikke kunne accepteres af Forsvarskommandoens Personelstab, idet forslaget syntes at gå langt videre end, hvad Forsvarskommandobestemmelse (FKO BST) P.400-2 åbnede mulighed for. Drøftelserne afsluttedes med en konstatering af, at der var enighed om, at udformningen af retningslinierne for personalepolitikken i søværnet fortsat var et Søværnets Samarbejdsudvalgs-anliggende, der måtte behandles i områdeudvalget. Det pålagdes herefter underudvalget vedrørende Chefsøværnsbestemmelse (CHS BST) 400-1 at foretage en nærmere analyse af det fremlagte forslag og at viderebehandle de tanker og ideer, der var blevet givet udtryk for under drøftelserne, og med grundlag i FKO BST P.400-2 at udarbejde udkast til sådanne tillæg til denne bestemmelse, som de

i CHS BST indeholdte værnsspecifikke aspekter anses at nødvendiggøre for videreførelse af en søværnets personelpolitik inden for rammerne af FKO BST.

Endelig drøftedes Kundgørelse for Forsvaret (KFF) B.3-1980 (Finansministeriets cirkulære af 21. november 1979 om samarbejde og samarbejdsudvalg i statens virksomhed og institutioner) og de ændringer, som flere medlemmer mente at kunne konstatere, at der var blevet foretaget i det hidtidige cirkulære om samarbejde m.v. (KFF B.12-1972). Idet områdeudvalget vedkendte sig ansvaret for samarbejdsvirksomheden i søværnet, konstateredes der enighed om, at der blev etableret et møde med søværnets rejsehold, og at kontaktudvalget skulle inviteres med til dette møde (27. marts).

(MST)

Tøndeslagning i Tverå for 25 år siden - og nu

Under korvetten THETIS' ophold i Tverå fastelavnssøndag 1955 indledtes det, som senere er blevet en traditionsrig opgave for inspektionsskibene på Færøerne, nemlig at afholde tøndeslagning for børn på Suderø i alderen fra 6 til 12 år.

Kaptajn Klo og hans mænd

I 1980 var det således forundt HVIDBJØRNENS A-besætning at videreføre traditionen 25 år efter denne første fastelavnssfest.

Sysselmanden og frue i Tverå havde hvisket os i øret, at forventningen hos børnene ikke blot var pisket op af kammerater,

der i de nærmest foregående år havde deltaget i tøndeslagning om bord på inspektionsskibet, men nu også af forældre, som i "de gode gamle dage" selv havde deltaget i fastelavnsfesten om bord.

En overlærer fra skolen i Tverå fortalte et eksempel på den forventning, som børnene nærede. En af hans elever i første klasse havde i den sidste uge før fastelavn virket urolig og ukoncentreret i timerne. Om fredagen var eleven kommet op til ham midt i timen og havde hvisket ham noget i øret. Den lille dreng havde derpå sat sig ned på sin plads igen og pludseligt højlydt udbrudt med en triumferende mine: "Nu er det kun læreren og mig, der ved, at jeg skal være cowboy på søndag".

Om morgenen fastelavnssøndag deltog hele besætningen i forberedelserne til fastelavnsarrangementet om bord med Kaptajn Klo (skibslågen) i spidsen.

Hangaren blev festligt udsmykket, 3 fastelavnstønder op-
hængt, borde stillet op, filmsapparat med tegnefilm klargjort, cacao, saftevand, frugt, slik, forskellige udklædninger set efter og gjort klar til eftermiddagens store ryk ind.

Kaptajn Klo og 12 af hans bedste mænd drog fra borde kl. 1330 for at drage "hærgende" gennem byen. Festligt udklædte og med støjende trompeter vakte optøget stor opmærksomhed. Kaptajn Klo aflagde med sine mænd besøg på hospitalet og uddelte såvel trøst som godteposer til patienterne. Enkelte "rædselsslagne" patienter fik sig ved denne lejlighed et minde for livet.

Ved afgivelse af salut på 3 skud åbnedes adgangen til skibet kl. 1400 for de mange børn, som ventede på kajen. Kaptajn Klo dirigerede tøndeslagningen med hård hånd. En mand fra besætningen, der havde forset sig mod Kaptajn Klo's ordensreglement, måtte gå planken ud under børnenes jubel.

Efter at have uddelt "flyvebilletter" til 3 kattekonger og dronninger sam 1 dreng og 1 pige med den mest fantasirige udklædning, serveret 100 liter cacao, 100 liter saftevand, 750 stk. fastelavnsbrød, 15 kg slik og 20 kg frugt, vist tegnefilm i $1\frac{1}{2}$ time, kunne Kaptajn Klo og hans mænd sige farvel til 630 mætte og tilfredse børn, da de gik fra borde.

De otte heldige piger og drenge

Mod forevisning af flyvebillet fik de 8 heldige drenge og piger en rundflyvning med skibets helikopter til stor jubel (og misundelse ?) for de øvrige børn.

(HVBJ)

Stor videnskabelig aktivitet i Polhavet

Ifølge GRØNLANDSPOSTEN planlægges i foråret 1980 en amerikansk videnskabelig ekspedition, der skal undersøge havstrømme og meteorologiske forhold i Polhavet. Ekspeditionens hovedlejr oprettes på havisen ca. 450 kilometer syd for Nordpolen. Ekspeditionen gennemføres under betegnelsen "Fram 2", fordi den er en fortsættelse af "Fram 1"-projektet, som i foråret 1979 blev gennemført fra en isflagestation nord for Grønland. "Fram 1" var et samarbejde mellem amerikanske, canadiske, norske og danske videnskabelige institutioner. Den endelige opgørelse af resultaterne fra "Fram 1" foreligger endnu ikke.

Det videnskabelige sigte med "Fram 2" er at øge forståelsen af havstrømmene i Polhavet og af de meteorologiske forhold, som har betydning for klimaet på sydligere himmelstrøg. Der vil således fra hovedlejren og nogle mindre lejre i området mellem Grønland og Nordpolen blive foretaget målinger af havtemperaturer, saltholdighed og strømforhold. Det sker dels ved direkte målinger, dels ved anvendelse af lys- og lydudbredelse og til-

bagekastninger fra havbunden. Der anvendes seismiske instrumenter, ekkolod m.v. Herigennem vil havbundens topografiske forhold - højdeforhold, bundforhold m.v. - blive undersøgt. Der foretages også undersøgelse af dyrelivet. Sekretæren for Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser i Grønland fortæller, at det endnu ikke er klarlagt, hvorvidt danske videnskabsmænd vil deltage i "Fram 2"-ekspeditionen. Men projektet søges samordnet med den svenske mindeekspedition for Nordenskiöld's gennemsejling af Nordostpassagen for 100 år siden. Denne mindeekspedition vil blive gennemført med den svenske isbryder YMER i farvandet nord for Svalbard og Grønland og mellem de to øer. I denne ekspedition deltager danske videnskabsmænd.

Det oplyses i øvrigt, at det er tanken i foråret 1981 fra amerikansk side at gennemføre endnu et isdriftsprojekt - "Fram 3". Det sigter især på meteorologiske og oceanografiske målinger, der skal kaste lys over energibalancen i Polhavet. I den forbindelse vil den østgrønlandske strøm og dens transport af is fra Polhavet særligt blive undersøgt. Der regnes med dansk deltagelse i "Fram 3".

(MST)

Indland kort

Forsvarskommandoen har nu givet tilladelse til, at også bluseklædt personel anvender sweater M/79, der populært betegnes "Woolie Pulie".

Dette personel skal i henhold til bæringsbestemmelserne bære sweateren sammen med den blå arbejdsskjorte, idet flipperne skal være under sweateren. Sweateren må bæres sammen med både arbejdsbukser og mørkeblå benklæder.

Ved at tillade sweateren for bluseklædte både i forbindelse med arbejdsbukser og mørkeblå bukser er der grund til at gøre opmærksom på, at arbejdsskjorten kun må bæres til mørkeblå benklæder.

Der har været forslag om, at sweater M/79 skulle erstatte søværnets rullekravesweater, som dog indtil videre bibeholdes.

Udland kort

Det sovjetiske havforskningskib DMITRIJ MENDELEJEV har på en ekspedition til Timor Havet mellem Australiens nordkyst og Sunda-øerne foretaget en række dybhavsundersøgelser. Bl.a. har en to mands ubåd været nede på 1720 meters dybde, og det viste sig, at de målinger, der blev foretaget af de to mand i ubåden, var mindre forvrængede af baggrundsstøj, end tilfældet var ved målinger med de særlige dybvandsinstrumenter, der kan sænkes ned fra moderskibet.

Følerne, som er monteret på ubåden, fungerer under næsten ideale forhold, specielt når fartøjet "står stille" på en hvilken som helst ønsket dybde, hvilket opnås ved justering af dens ballast i forhold til tætheden i det omgivende vand.

Målingerne af strømhastigheder, temperaturer og saltholdighed i havvandet registreres automatisk på magnetbånd, som derpå overføres til computeren om bord i moderskibet. Her omsættes de indsamlede data i grafiske fremstillinger, der viser forandringerne i forhold til dybde og retning.

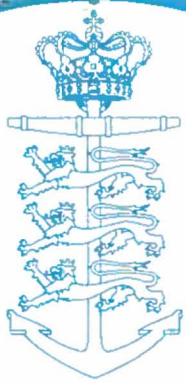
Ubåden er udstyret med redskaber til optagning af prøver fra havbunden helt op til klippestykker på en ton, meddeler pressebureauet APN.

En ekspedition med småfartøjer har fuldenendt en rejse i Vitus Berings spor. Ekspeditionen fulgte den rute, som Bering og hans mænd sejlede for over 250 år siden, og den endte på øen, som bærer den legendariske, danskfødte søfarers navn, og hvor hans ekspedition havde sin sidste lejrlads. Det er lykkedes nøjagtigt at udpege stedet, hvor Berings ekspedition gik i land på øen. Man har fundet dele af skibsriggeren, porcelænstallerkener med russiske ornamenter, messingknapper fra matrosstortrøjer, broncepassere og andre genstande fra Peter den Stores tid. Der er nu opsat en mindetavle på stedet, meddeler pressebureauet APN.

E.B.

S. Kieler
S.Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

KA N.F. Lange. CMS

Kong Juan Carlos og Hans Kongelige Højhed Prinsen
om bord i NIELS JUEL

Kong Juan Carlos I besøger NIELS JUEL

I forbindelse med det officielle spanske statsbesøg i Danmark den 17.-19. marts deltog Hans Majestæt Kong Juan Carlos I som Hans Kongelige Højhed Prins Henriks gæst i en sejlads med korvetten NIELS JUEL fra Helsingør til København.

De kongelige gæster ankom til Helsingør tirsdag formiddag kl. 0920, hvor de på kajen blev modtaget af blandt andre amtmanden og Helsingørs borgmester. Efter afgang fra Helsingør i frisk og koldt solskinsvejr blev kursen sat nordpå forbi Kronborg, der salutterede det spanske kongeflag med 21 skud. Efter salutten

drejedes sydover i Sundet, hvor flyvevåbnet først gennemførte en formationsflyvning med 12 fly efterfulgt af et F-16-fly, der demonstrerede sine imponerende manøvreegenskaber.

Syd for Helsingør salutterede fregatten HERLUF TROLLE, der var for nordgående på vej til eskadreøvelser i Kattegat. Der var derefter tid til på broen kort at demonstrere skibets manøvreegenskaber, inden der om læ af Chefen for Søværnets Materielkommando blev givet en generel orientering om Flådens nye korvettype. Herefter fulgte en rundvisning om bord samt en demonstration af O-rummet i funktion under øvelse med torpedobåde af WILHELM MOES-klasse. Syd for øen Ven gennemførte torpedobådene NORBY, SEHESTED og HAMMER en "Steam Past".

Den spanske konge viste stor interesse for vor nye korvet og vore torpedobåde, der efter særligt ønske uden for programmet måtte foretage en ekstra forbisejls. Kl. 1105 passerede NIELS JUEL Kronløbet under salut fra Batteriet Sixtus. På Langelinie, hvor NIELS JUEL lagde til kaj, musicerede Søværnets Tamburkorps.

Efter inspektion af skansevagt på agterdækket og nedhaling af det spanske kongeflag og Hans Kongelige Højhed Prinsens flag gik de kongelige gæster med følge fra borde. Som en helt personlig tak for sejlskibet modtog NIELS JUELs besætning Kong Juan Carlos kongeflag til ejendom.

(NIJU)

Moderniseringsprogrammer i det canadiske forsvar

Den canadiske regering står over for at skulle træffe beslutning om moderniseringsprogrammer for det canadiske flyvevåben og søværn.

For flyvevåbnets vedkommende drejer det sig om anskaffelse af mellem 130 til 150 kampfly til afløsning af F-104 Starfighterren, der blev indsat i 1961. Valget af afløser er efterhånden blevet indskrænket til at stå mellem den een-motors F-16 fra General Dynamics og to-motorversionen af McDonnell Douglas-flyet F-18. Til anskaffelse af det nye kampfly er allokateret 2,34 milliarder dollars, der (i 1977-priser) skulle give 130 F-18 eller 150 F-16 fly.

Det canadiske søværn står foran anskaffelse af for omkring 1,58 milliarder dollars (i 1977-priser) nye fregatter overvejende

til anti-ubåds-krigsførelse. Disse skal afløse 6 aldrende destroyere, hvoraf de ældste er af ST.LAURENT-klassen, der blev indsat i midten af 50.

Destroyeren SAGUENAY af ST.LAURENT-klassen (Foto: JANEs)

Hovedinteressen knytter sig til en fregatttype bygget af et konsortium under ledelse af Pratt & Whitney of Longueuil. Konsortiet har hidtil afvist at fremkomme med klare kompensations-tilbud, hvilket først vil ske, når kontrakt er underskrevet.

Beslutning om fregatprogrammet har flere gange været udsat. Senest skulle denne have foreligget for et par måneder siden. Valget skønnes nu ikke at blive truffet før i foråret 1980. Med en byggetid på mellem 5 og 6 år skønnes fregatterne, under forudsætning af regeringsbeslutning i første halvdel af 1980, ikke at kunne være i operation før mellem 1986 og 1990.

Nylige beslutninger om at forsyne nogle af de ældste enheder med nyt elektronisk udstyr samt andre moderniseringer tyder på, at den canadiske regering vil søge at holde længst muligt liv i den aldrende flåde, som i antal svarer til stort set den canadiske flådestyrke umiddelbart før den 2. Verdenskrig.

Udskydelser med hensyn til nyanskaffelsesprogrammet for søværnet kan skabe vanskeligheder ikke blot i relation til Canadas NATO-forpligtelser, men også for så vidt angår de øgede krav til søværnet i de kommende år inden for fiskeriinspektion og kontrol med ressourceudnyttelsen inden for den 200 sømil canadiske økonomiske zone.

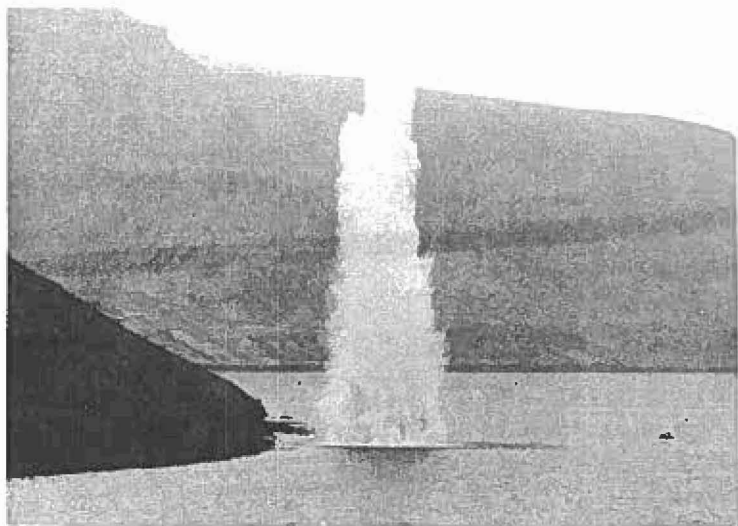
(MST)

Minørtjenesten i aktion på Færøerne

I forbindelse med udbygning af et nyt havneanlæg på vestsiden af Klaksvig Havn blev man fra færøsk side opmærksom på, at det var i dette område, fiskekutteren POLARSTJØRNAN blev angrebet af et tysk bombefly den 8. november 1941. Kutteren blev beskadiget under vandlinien af en bombe, som dog ikke eksploderede. Før POLARSTJØRNAN nåede at synke, lykkedes det mandskabet at sejle den på grund på fjordens vestside. Iagttagere af episoden mener, at der under angrebet blev kastet 2-3 bomber, som ikke eksploderede, og som derfor endnu måtte befinde sig på bunden af fjorden.

På grund af disse bombers tilstedeværelse anmodede LANDS-VERKFRØDINGURIN i Thorshavn søværnet om at eftersøge og fjerne disse forsagere, inden arbejdet med kajanlægget kunne påbegyndes.

Den 11. februar blev et minørhold på 8 mand fra Søværnets Våbenskole sendt til Klaksvig for at løse opgaven. Et område på ca. 20.000 m² blev afsøgt af dykkere, der bl.a. anvendte en metaldetektor (mine/bombesøger), også kaldet en Førster Sonde. Re-

Bortsprængning af 500 kg bomben til en velegnet sprængningsplads.

Den 28. februar blev begge bomber bortsprængt i nærheden af Klaksten. Billedet viser sprængningen af den fundne 500 kg bombe, som rejste en vandsøjle på mere end 120 m. Den lille plet til højre for vandsøjlen er gummibåden, hvorfra sprængningen blev styret.

sultatet af eftersøgningen var, at 2 bomber blev lokaliseret. Bomberne viste sig at være henholdsvis en 250 og 500 kg tysk flybombe, begge forsynet med brandrør. Bomberne, der var begravet i mudder, kunne af hensyn til bygninger på kysten ikke bortsprænges på stedet, men måtte løftes fri af bunden og bugseres ca. 1 sømil

Søværnets Minørtjeneste har i øvrigt i de senere år gentagne gange været i færøske farvande for uskadeliggørelse af bomber og miner. Minørholdet har herunder modtaget en udstrakt service og gæstfrihed fra den færøske befolkning samt Færøernes Kommando og inspektionskutteren MALLEMUKKEN.

(VBS)

Svendeprøver

I januar har 34 overkonstabler bestået svendeprøve ved Søværnets Konstabelskole.

Af de 17 overkonstabler af maskinlinien med svendebrev som skruestiksarbejder fortsætter 5 i søværnet, heraf 1 på Søværnets Sergentskole.

Overkonstablernes resultater var pæne. 1 af maskinlinien og 1 af telelinien bestod med særdeles veludført, 8 af maskinlinien, 9 af telelinien og 6 af artillerilinien med veludført, 1 af telelinien og 8 af maskinlinien med bestået.

De 6 overkonstabler af artillerilinien foran svendestykkerne

Af de 11 overkonstabler af telelinien fortsætter de 8 i søværnet, og 4 af de 6 overkonstabler af artillerilinien fortsætter ligeledes deres tjeneste i søværnet.

(SKS)

Nyt fra OLFERT FISCHER

Som kulmination på 2 vellykkede prøveture blev korvetten OLFERT FISCHER - som omtalt i Søværns-Orientering 6/80 - afleveret fra Aalborg Værft A/S til Søværnets Materielkommando den 29. februar.

Ved afleveringen takkede direktør A.Chr.Knudsen fra Aalborg Værft for det gode samarbejde, der gennem hele projektet har eksisteret mellem søværnet og værftet, og udtalte værftets glæde over ordren, der blev givet til Aalborg Værft i december 1975 netop i en periode, hvor værftsindustrien havde trange kår. Udover ordrens rent beskæftigelsesmæssige betydning har projektet haft stor teknologisk betydning for værftets konstruktionsafdelinger.

KA. f. Pedersen
Chefen for Søværnets Materielkommando og Aalborg Værfts administrerende direktør ved underskrivning af overdragelsesdokumenterne

I forbindelse med ceremonien overrakte en tidligere medarbejder ved værftet et billede af panserskibet OLFERT FISCHER, hvori medarbejderens fader havde gjort tjeneste som telegrafist.

Billedet vil blive ophængt i den nuværende OLFERT FISCHER på et sted, hvor alle har deres daglige gang.

Efter overdragelsen afsejlede OLFERT FISCHER den 1. marts fra Aalborg til Flådestation København, hvor det nye skib blev

mødt med hylende sirener og lyskugler fra hjemmeværende skibe.

OLFERT FISCHER står nu over for en række arbejder på Holmen, før den indgår i Flådens tal.

(OLFI)

Kommando, kontrol- og informationssystem til Søværnets operative Kommando

Søværnets farvandsovervågningssystem baserer sig i dag på et antal marinedistrikter, som indsamler information om den skibstrafik, der befinder sig i deres ansvarsområde.

Informationerne tilgår marinedistrikternes operationsrum via bemandede radarstationer, kystudkigsstationer, patruljefartøjer, toldvæsen, politi, havnemyndigheder, hjemmeværn o.s.v.

I operationsrummet bearbejdes oplysningerne og indtegnes af operatører på store kort med tidsangivelse for observationen samt kurs og fart.

I overensstemmelse med fastlagte procedurer udskilles den skibstrafik, som man ønsker at føre kontrol med, og de pågældende skibes bevægelser følges så længe, de befinder sig inden for dansk interesseområde.

Hvert marinedistrikt rapporterer til Søværnets operative Kommando i Århus, hvor man på et stort vægkort indtegner alle de skibe, som er "interessante", og som man ønsker at følge i danske farvande.

Trafikken er meget tæt - der befinder sig på et hvilket som helst givet tidspunkt i størrelsesordenen 500 skibe i vore farvande, og antallet af passager ind og ud af overvågningsområdet kommer således op på omkring 20.000 om året.

Det er et meget krævende arbejde for operatørerne, der er beskæftigede i farvandsovervågningen, at holde "check" på hele situationen og den gennem årene støt stigende trafikintensitet.

Lige som i enhver anden større "forretning" i vore dage må man søge at forbedre sin situation for at kunne leve op til tidens krav om øget effektivitet, større præcision, udvidet kapacitet og hurtigere kommunikation.

Svaret herpå er her som alle andre steder: Indførelse af automatisk databehandling eller EDB, om man vil.

En projektgruppe i Søværnets Materielkommando har siden juni 1977 været beskæftiget med projekteringen af et farvandsovervågningssystem, som støttet af EDB skal effektivisere de

informationscentre, som deltager i overvågningen, samt hjælpe operatørerne med at behandle og præsentere de indkomne oplysninger.

Modernisering af vore kystradarstationer muliggør omsætning af radarbilledet ved hjælp af EDB direkte ved radarmodtageren og transmission af billedet via kabellinier til operationscentrene, hvor billedet bliver præsenteret på dataskærme indbygget i konsoller, som også indeholder dataskærme for tekstbehandling, kommunikationspaneler og tastaturer, hvorfra operatørerne direkte kan behandle informationerne på radarbilledet samt tilføje og ændre oplysninger om de skibsmål, som vises på billedskærmen. Fig. 1 viser en skitse af et konsolsystem.

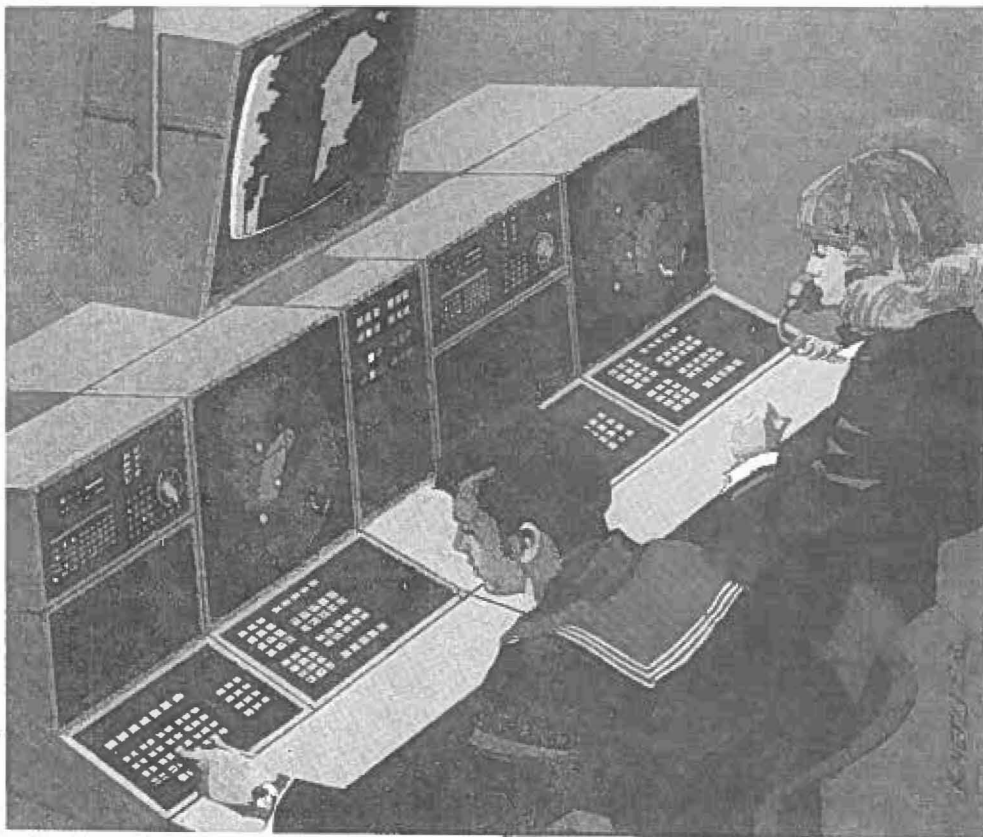

Fig. 1

De enkelte konsoller er koblet til et centralt computersystem, der registrerer og lagrer alle indgåede oplysninger, samt gør det muligt for operatørerne at overlejre skibsmålene med forskellige symboler, afhængig af målets art og karakter.

Endvidere beregner computerne målenes kurs og fart og flytter symbolerne, så de til stadighed følger målene. Et eksem-

pel på symbolpræsentation på billedskærmene ses i fig. 2.

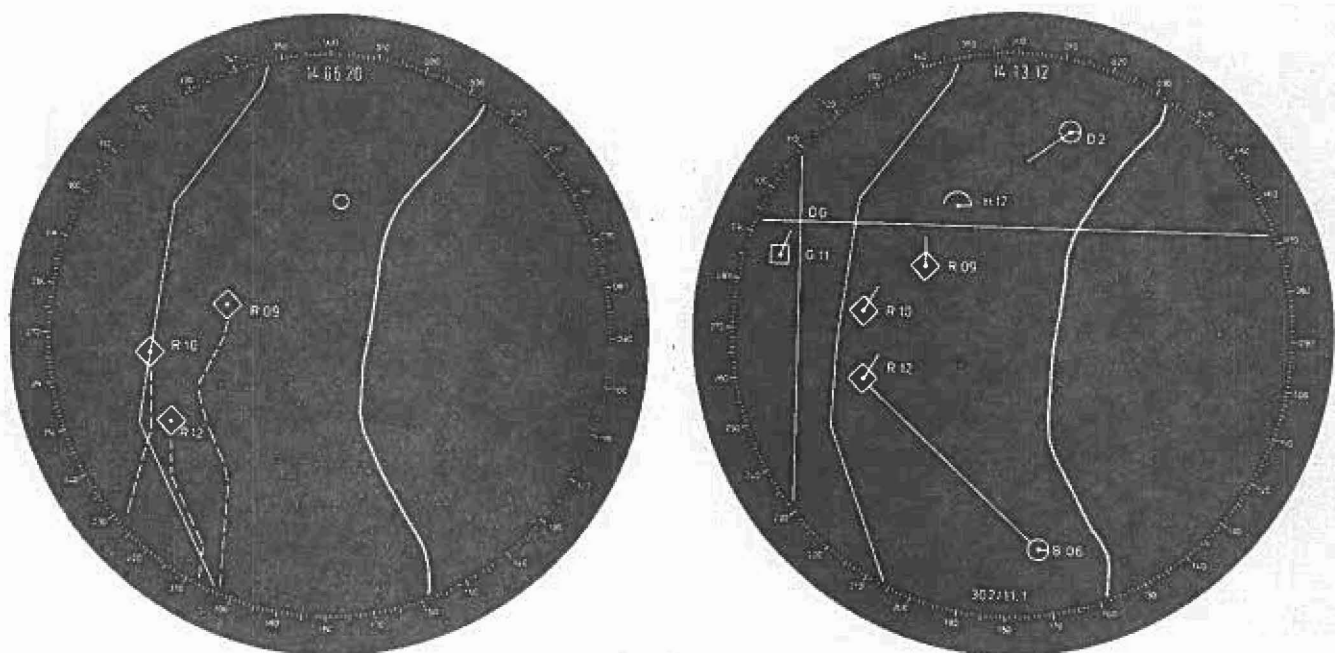

Fig. 2

De enkelte cirkler og rhomber er symboler, der overlejerer et radarekko, og de vektorer, der udgår fra symbolets centrum, angiver målets kurs, og længden af vektoren er en grov angivelse af farten. Ønskes en nøjagtig kurs og fartudlæsning, taster operatøren målnummeret, der ses ved siden af symbolet, ind på sin tekstskærm, og computeren præsenterer derefter den nøjagtige kurs og fart på det pågældende mål.

Vektoren, der forbinder to symboler på skærmen til venstre, er et operatørhjælpemiddel til udlæsning af den nøjagtige pejling og afstand mellem to mål.

De stiplede linier ud fra symbolerne på skærmen til højre er et operatørhjælpemiddel til visning af et måls bevægelser over en længere tidsperiode genereret af computeren.

Den symbolpræsentation, som vises på billedskærmen, inklusive oplysninger om målets art og karakter, transmitteres via kabellinier fra operationscentrene til Søværnets operative Kommando, hvor det præsenteres på lignende konsoller. Derudover findes i kommandocentret en storbilledprojektor, som via sit eget computersystem modtager oplysninger om målene, som tilgår fra operationscentrene og præsenterer målene på et stort filmlærred i fire farver.

Dette filmlærred samt projektoren erstatter det nuværende vægkort, og man kan ved Søværnets operative Kommando vælge, hvilket farvandsområde man vil have præsenteret, samt den type og art af mål, man i det pågældende område er interesseret i.

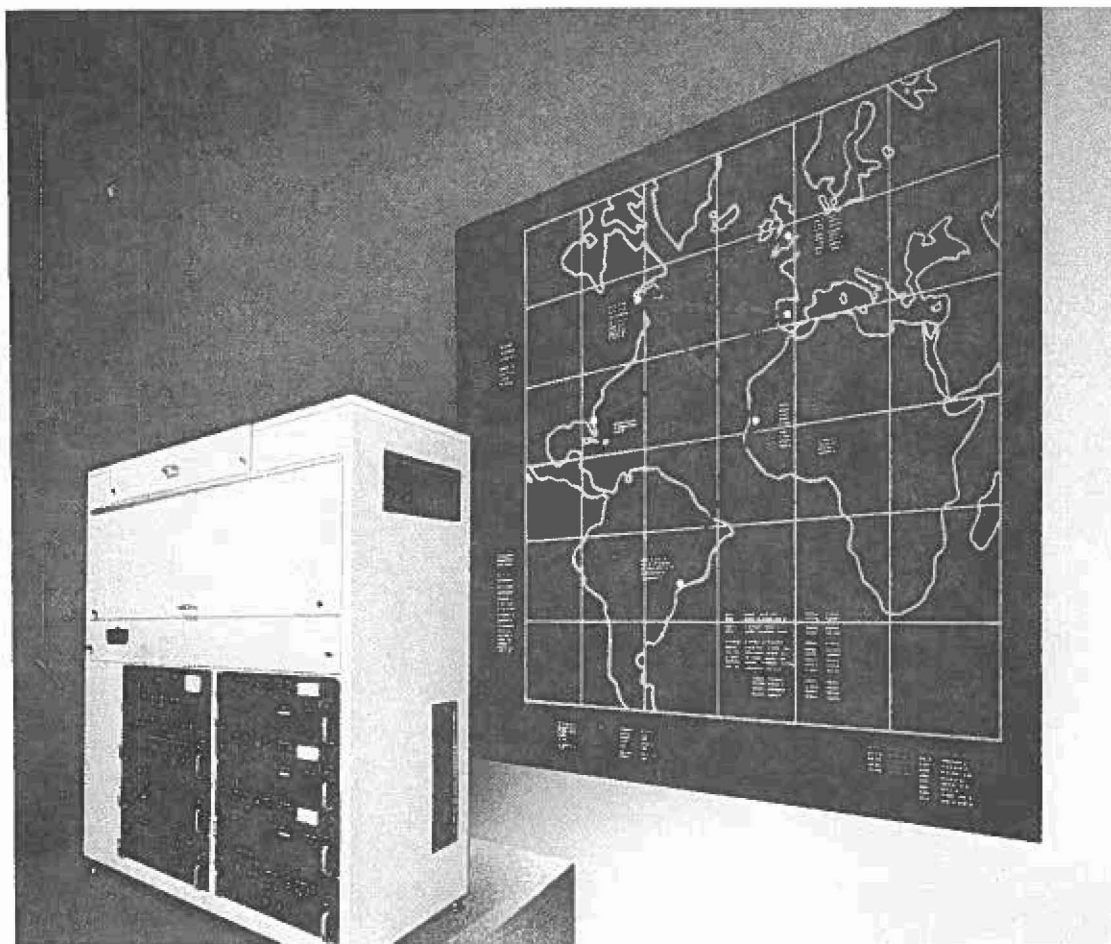

Fig. 3

Et eksempel på en storbilledprojektor er vist i fig. 3.

Det her omtalte system i engelsk terminologi kaldet "Flag Officer Denmark Command, Control and Information System", forkortet FOD CCIS, vil, når det indføres, på afgørende måde forbedre søværnets muligheder, ikke blot for en mere effektiv farvandsovervågning, men også for at løse en lang række civilt prægede opgaver, såsom kontrol med storskibsruten, miljøovervågning m.v.

Indførelsen af FOD CCIS betyder, at søværnet i fremtiden vil råde over den samme teknologi, som i dag anvendes til kontrol af luftrummet både civilt og militært.

(SMK)

Indland kort

Den britiske patruljebåd HMS CUTLAS (FAST TRAINING BOAT) aflægger rutinebesøg i danske havne som følger:

Esbjerg: 15.-16. april.

Aalborg: 16.-17. april.

København: 17.-21. april samt 13.-19. maj.

Chef: Kaptajnløjtnant B. Westlake. Samlet besætning 12 mand.

Den hollandske korvet JAGUAR (WOLF-klassen) aflægger rutinebesøg i Rønne 18.-21. april. Chef: Kaptajnløjtnant J.G. van Ham. Samlet besætning: 5 officerer og 55 andre befalingsmænd og menige.

Redaktionelt: Under "Indland kort" i sidste nr. af Søværns-Orientering, vedrørende bæringsbestemmelser for "Woolie Pulie", manglede sidste linie i 3. afsnit.

Den fulde ordlyd af afsnittet skulle være: "Ved at tillade sweateren for bluseklædte både i forbindelse med arbejdsbukser og mørkeblå bukser er der grund til at gøre opmærksom på, at arbejdsskjorten kun må bæres til mørkeblå benklæder, når den bæres under sweater M/79".

Udland kort

Den britiske flåde har 19. marts overtaget den første af tre anti-ubådskrydsere, HMS INVINCIBLE. Krydseren er med sit displacement på 43.000 tons det største skib, der er bygget til den britiske flåde i 25 år.

Hovedarmeringen vil være 9 SEA KING anti-ubådshelikoptere samt 5 SEA HARRIER V/STOL fly (Vertical/Short Take Off and Landing). Herudover kan skibet medtage yderligere seks luftfartøjer. Skibet vil blive udstyret med SEA DART-missilsystemet. Besætningen er på ca. 1000 mand.

Den amerikanske flådes første atomdrevne undervandsbåd USS NAUTILUS udgik i marts af flådens tal. NAUTILUS var verdens første atomdrevne skib, da det for 25 år siden højeste kommando. Det

var det første skib, der nåede den geografiske nordpol, og ligeledes det første skib, der gennemførte en rejse under den arktiske is fra Bering Strædet til Grønlandshavet. I 1958 satte NAUTILUS - hvad der dengang var - neddykket hastighedsrekord ved at tilbagelægge en distance på 3100 sømil mellem England og New York på mindre end seks en halv dag svarende til en gennemsnitsfart på 20 knob.

Den amerikanske flåde har foreslået, at NAUTILUS får status som nationalt historisk skib og placeres i Washington, DC.

Fire sovjetiske forsknings-skibe har gennemført omfattende undersøgelser med henblik på at måle indholdet af guld i havvand. Guldstøvspartikler så fine som almindeligt støv i luften findes i havvandet overalt i verden, men koncentrationen er ikke den samme alle vegne. I Østersøen er der f.eks. 5 gange mere guld end i Sortehavet.

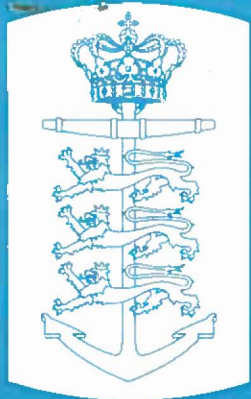
"Guldgravningen" i havvandet har været et led i undersøgelser af biologiske processer på store dybder. Guldstøvet "klæber" til organiske elementer, og ud fra mængden af guld kan man fastslå mængden af organiske forbindelser i verdenshavene, meddeler pressebureauet APN.

E.B.

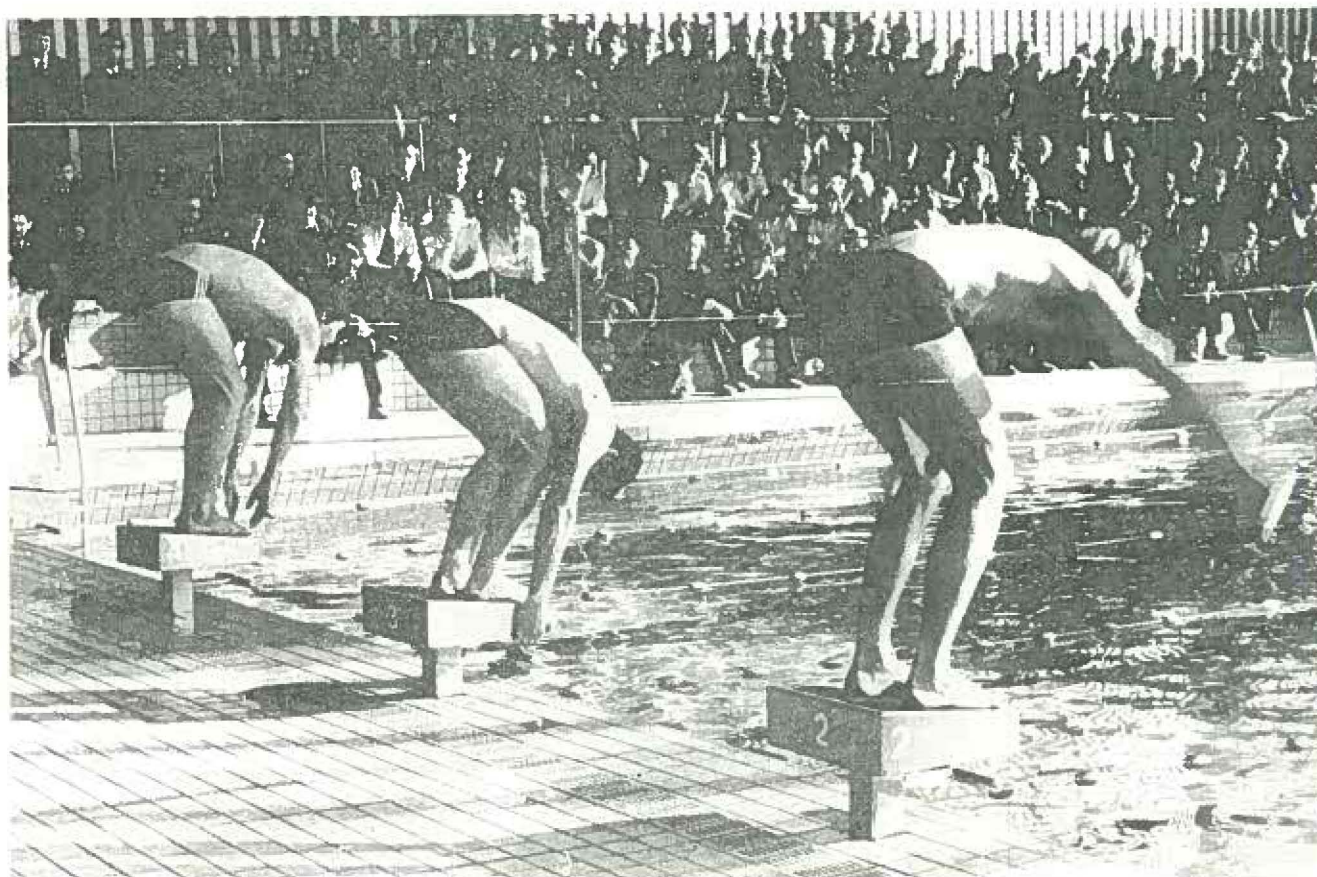
S. Kieler

S.Kieler

Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Start i 100 meter brystsvømning 1. heat

Dansk Kadetidrætsstævne 1980

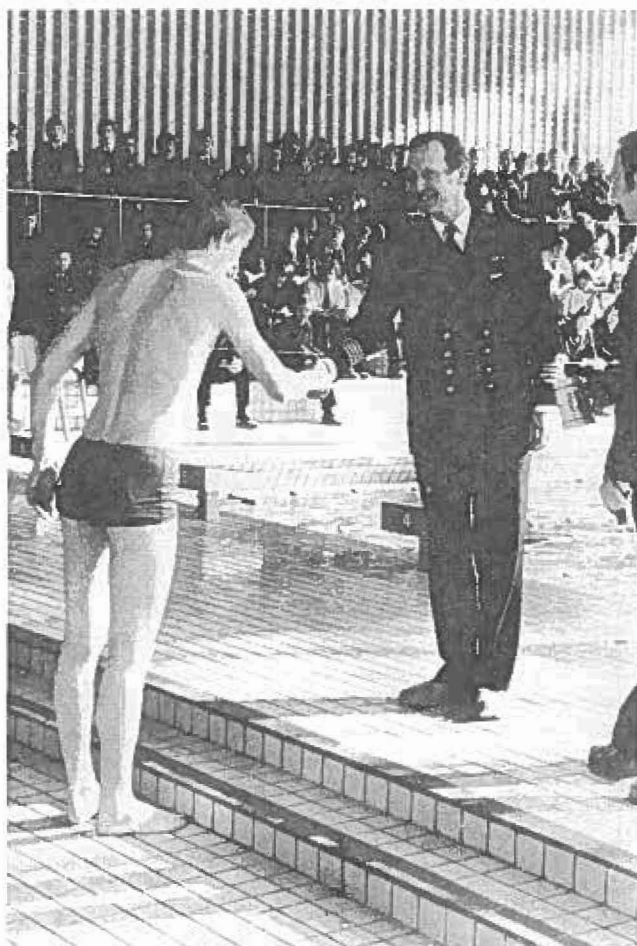
Tirsdag den 1. april afholdtes det årlige danske kadetidrætsstævne i Kildeskovhallen, Gentofte, og Planbygningen på Holmen.

I år var det Civilforsvarskorpsets Befalingsmandsskole, der var arrangør. Desuden deltog Hærens Officersskole, Flyvevåbnets Officersskole og Søværnets Officersskole.

Stævnet omfattede svømning, pistolskydning (ikke Civilforsvarskorpsets Befalingsmandsskole), indefodbold, volleyball og håndbold.

Søværnets Officersskole klarede sig fint i svømning med følgende placeringer:

50 m fri:	nr. 5, 6 og 8
50 m ryg:	nr. 2, 3 og 4
100 m bryst:	nr. 1, 2 og 8
4 x 50 m holdkap:	nr. 2.

Chefen for Søværnets Officersskole overrækker 2. præmien i 50 meter rygsvømning

ved den kængtrede boreplatform ALEXANDER KIELLAND i Nordsøen. FYLLA var på vej til Grønland, da skibet torsdag den 27. marts om aftenen blev dirigeret til ulykkesområdet. Ved ankomsten her til fredag formiddag blev FYLLA anmodet om at koordinere eftersøgningen i den nordvestlige sektor af området. Den hollandske destroyer OVERIJSEL havde den overordnede ledelse af hele aktionen. Eftersøgningsområdet var opdelt i fire sektorer. Efterhånden nåede antallet af skibe i FYLLAs sektor op på 11, de fleste fiskefartøjer, men bl.a. også den britiske inspektionskorvet LINDISFARNE. Ved middagstid lørdag blev FYLLA med sin gruppe

I pistolskydning og håndbold blev det en sidste plads til Søværnets Officersskole, men i indefodbold og volleyball nr. 2. Specielt volleyball, finalekampen mellem Hærens Officersskole og Søværnets Officersskole, var spændende for de mange tilskuere fra de fire skoler. Hærens Officersskole vandt 15-4, 10-15 og 15-6.

Efter et fint gennemført stævne var der fælles frokost på Bernstorff Slot.
(SOS)

Nyt fra FYLLA

Inspektionsskibet FYLLA deltog som eneste danske orlogsskib i redningsaktionen

overført til et nyt område i den nordøstlige sektor, hvor der var fundet en del vraggods. Kort tid efter ankomsten hertil blev

Inspektionsskibet FYLLA i grønlandske farvande

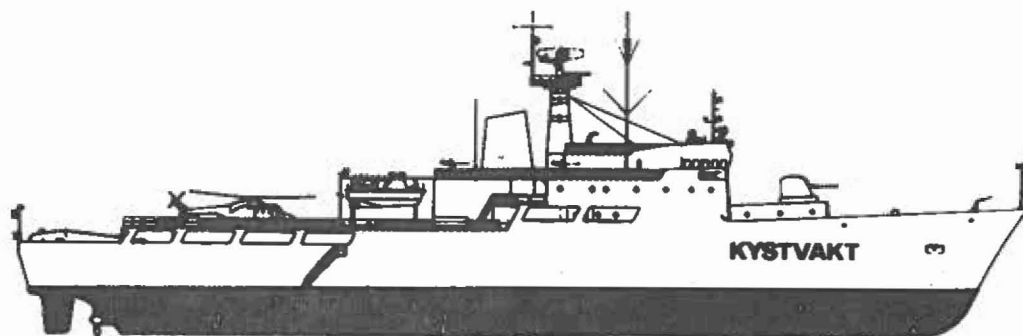
FYLLA imidlertid frigivet fra eftersøgningen. Efter at have overdraget ledelsen af eftersøgningen i den nye sektor til LINDISFARNE fortsattes sejladsen til Grønland.

(FYLLA)

Den norske kystvagtplan-projekt 3010

Den norske kommandørkaptajn T.Vere har i "Norsk tidsskrift for Sjøvesen" redegjort for kystvagtplanen - projekt 3010, d.v.s. programmet for bygning af nye kystvagt fartøjer. Projektet har sin baggrund i indstillingen fra STOLTENBERG-udvalget af 1975, hvis ambitioner på dette tidspunkt var store: "7 større, havgående, helikopterbærende kystvagt fartøjer skulle sammen med de ombyggede ældre fartøjer, NORNEN, FRAM og HEIMDAL, og ORION-fly fra Luftforsvaret, overvåge hele kontinentalsokkelen og Svalbardområdet. Under Stortingsforhandlingerne var der ytret ønsker om såvel høj fart og omfattende bevæbning som om kapacitet til at

udføre dykkeropgaver og bekæmpe oliekatastrofer". Politikere og industrifolk syntes at have haft visse visioner om, at kystvagtprojektet skulle redde skibsbygningsindustrien. Det blev endda antydnet, at de 7 fartøjer burde kunne deles på fjorten værfter. De økonomiske såvel som andre realiteter satte snart en stopper for de mest ambitiøse planer. Med fastholdelse af en målsætning på 7 skibe vedtog Stortinget at bygge 4 i første omgang. To af skibene skulle være tilpasset operationer i arktiske farvande, den såkaldte ISVERSION, medens to skulle være af almindelig type, KYSTVERSION. Foreløbig bygges der tre identiske kystvagtfartøjer. Disse har fået klassebetegnelsen NORDKAPP-klassen.

NORDKAPP-klassen

Af økonomiske og standardiseringsmæssige årsager vil alle tre blive af typen ISVERSION.

Stabskravene angiver fartøjernes opgaver som følger:

- Suverænitethævdelse over brugsretten til kontinentalsokkelområdet og inden for en 200 sømils økonomisk zone.
- Fiskeriinspektion med særlig vægt på områdeinspektioner.
- Hjelptjeneste med medicinsk og teknisk assistance.
- Miljøvern med kapacitet til bekæmpelse af olieforureninger og brande.
- Redningstjeneste ved tilførelse af øgede ressourcer til den etablerede redningstjeneste.
- Politiopgaver i overensstemmelse med nuværende praksis.
- Forskningsopgaver på det meteorologiske og oceanografiske område.
- Olieverns- og katastrofeberedskab i egenskab af kommandoskib på ulykkesstedet.

Opgaverne er betydeligt mere vidtgående end for det gamle fiskeriopsyn og har således måttet betinge en hel anden skibstype og et andet udstyr, end man har været vant til tidligere. Allerede under arbejdet med stabskravene har man måttet tage økonomiske hensyn. Ønsket om høj fart ville medføre krav om kostbare

gasturbiner og et højt brændselsforbrug. Kravene måtte ned på dieselmotorniveauet, hvor også norske fabrikanter kunne konkurrere. De endelige stabskrav angiver en maksimumfart på 22-23 knob og en rækkevidde på mindst 7500 sømil med økonomisk fart på ca. 15 knob. Bevæbningen afgrænser sig til det, som er nødvendigt for gennemførelse af fredstidsfunktionerne, men skibene forberedes til yderligere bevæbning i en krisesituation. Den direkte indsats ved dykkeroperationer og opsamling af olie samt brandslukning ved oliekatastrofer ville kræve specialfartøjer af helt andre dimensioner, end skibene muligt kunne få. På disse områder måtte fartøjerne derfor begrænses til at kunne yde en slags "førstehjælp".

Sjøforsvarets Forsyningskommando har været pålagt ledelsen af projekteringen.

Byggeterminerne for fartøjerne er som følger:

Bergens Mekaniske Værksted: NORDKAPP, søsætning april 1980, komplet fartøj leveres februar 1981.

Horten Værft: SENJA, søsætning april 1980, levering januar 1981 (næsten komplet).

Haugesund Mekaniske Værksted: ANDENES, søsætning december 1980, komplet fartøj leveres november 1981.

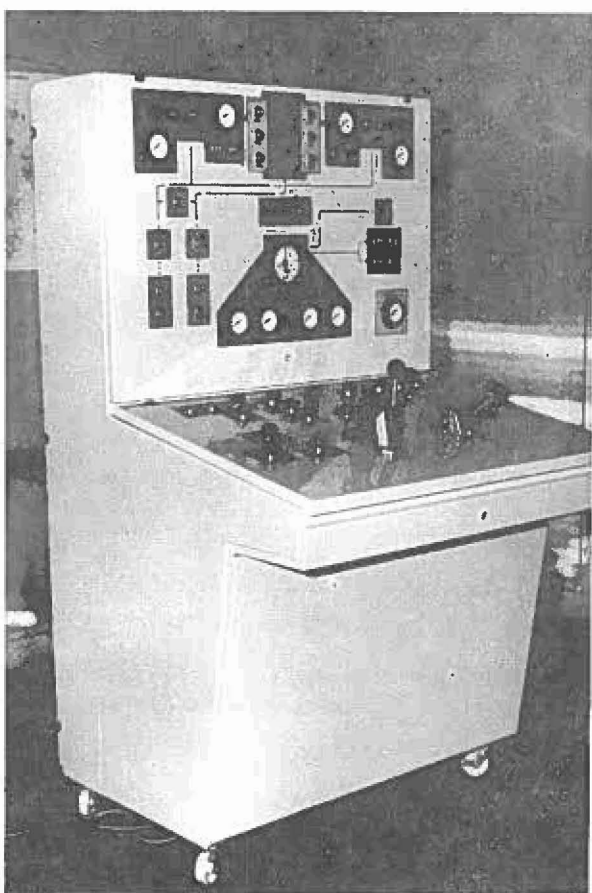
Skibstypen bliver 105 m lang, 13,7 m bred, dybgang 4,55 meter og med et displacement på 2900 tons. Den er isforstærket til højeste isklasse. Modeltankprøverne tyder på meget gode søegenskaber. Største fart bliver 22-23 knob. Med 2 skruer, 2 "Becker" ror og bovpropel vil skibene få fremragende manøvreegenskaber. Der er lagt stor vægt på udformningen af kommandobro og operationsrum, herunder placering af kommando-, kontrol- og informationssystemer samt kommunikationsudstyr. Fremdrivningsmaskineriet består af 4 WICHMANN dieselmotorer, hver på 3600 HK i 2 maskinrum. Helikopterdek, kanondek, brofront m.v. samt en del vigtigt udstyr opvarmes med elektriske kabler for at modvirke isdannelse. Et avanceret navigations- og kommandokontrolsystem, NAVKIS, udviklet af Kongsberg Våbenfabrik, og et moderne kommunikationssystem, udviklet af Rockwell-Collins, gør fartøjet til et velegnet operationscenter ved eventuelle katastrofe- eller redningsaktioner til søs.

Ligesom Danmark anskaffer Norge LYNX-helikoptere. Det er planen at anskaffe 6 helikoptere af denne type. En LYNX skal stationeres om bord i kystvagtskibene, når disse er på togt. Dette vil forøge fartøjernes rækkevidde og kontrolområde betragteligt.

(MST)

Pneumatikuddannelse ved Søværnets Teknikskole, Maskinteknisk Kursus

På det materielle område går udviklingen i retning af mere komplekse og integrerede hovedkomponenter, der er undergivet styring, overvågning og betjening fra centrale positioner.

Manøvrepanel til simulatoranlæg

Manøvrepanel blev påbegyndt i 1977, umiddelbart efter godkendelse af byggeprojektet til etablering af Søværnets Teknikskoles tekniske træningsfaciliteter.

Efter en grundig analyse af den uddannelse, der ved civile uddannelsesinstitutioner blev givet på dette område, har skolen udarbejdet en modulopbygget pneumatikuddannelse, der begynder med de grundlæggende fysiske love, der betinger anvendelse af luft

Konsekvenserne heraf er - for det uddannelsesmæssige område - et voksende krav til personellens viden og kunnen, såvel teoretisk som praktisk.

Inden for styring, overvågning og fjernbetjening af bl.a. fremdrivningsanlæg i søværnets enheder er det gennem en årrække blevet mere og mere almindeligt at anvende pneumatiske komponenter og systemer.

Pneumatik, d.v.s. styring ved brug af trykluft, er velegnet til mange formål, fordi luft er et miljøvenligt og relativt ufarligt styringsmedium.

Den nødvendige specialuddannelse af personel til drift og vedligeholdelse af dette ma-

under tryk til styring, kontrol samt fjernbetjening af maskinelle anlæg. De enkelte elever får dernæst lejlighed til at opbygge pneumatiske anlæg af voksende sværhedsgrad på skolens øvelsesborde; uddannelsen afsluttes med øvelser på en af skolen opbygget maskinanlægssimulator.

Maskinanlægssimulatoren har til formål gennem praktiske øvelser at lære eleverne opbygning og funktionering af samt fejlfinding på et pneumatisk fjernmanøvreringsanlæg i et skib med flere fremdrivningsmotorer, gear samt stilbar drivskrue.

Den modulopbyggede uddannelse starter med Trin I-uddannelse af konstabler af operatørlinien og fortsætter som en jævnt fremadskridende uddannelse til og med sergentniveau. Sideløbende hermed er der opbygget et specialmodul for kadetter af teknisk retning fra Søværnets Officersskole, et modul, der tilgodeser uddannelseskravene til maskinmestereksamen. Der er endvidere udarbejdet et modul beregnet på efteruddannelse af officerer af A- og B-linien i de tekniske retninger. I året 1979 har 13 hold elever modtaget pneumatikuddannelse af varierende længde ved Maskinteknisk Kursus. Der er i alt afviklet 1400 klassetimer i faget. Kursus i pneumatisk styringsteknik er beskrevet i søværnets kursus-håndbog.

(TKS)

Nordisk studiebesøg ved Søværnets Officersskole

I dagene 20.-23. marts gennemførtes et nordisk studiebesøg ved Søværnets Officersskole. I besøget, som er en årligt tilbagevendende begivenhed, deltog kadetter fra den finske, den norske og den svenske Sjøkrigsskole.

Under besøget blev kadetterne rundvist på Holmen og på Søværnets Officersskole, hvor der bl.a. blev orienteret om den danske uddannelses struktur og indhold. I programmet var bl.a. også indlagt et besøg hos Østasiatisk Kompagni, hvor kadetterne fik en meget interessant orientering om kompagniets verdensomspændende, integrerede industri-, handels- og rederivirksomhed, i samarbejde med bl.a. de øvrige nordiske lande.

Samtidig med kadetbesøget fandt det årlige møde mellem de nordiske skolechefer i år sted i Danmark. Her blev bl.a. drøftet

programmet for det kommende nordiske kadetidrætsstævne, som i år skal finde sted i august måned i Karlskrona sammenfaldende med denne svenske flådestationsbys 300 års jubilæum.

Demonstration af en model af en af ØK i Kina anlagt containerhavn

Formålet med de nordiske studiebesøg er at fremme og udvikle gensidig indsigt, forståelse og kollegialt venskab de vordende nordiske søofficerer imellem, bl.a. gennem det kammeratlige samvær, som studiebesøgene giver anledning til.

Besøget afsluttedes med deltagelse i det årlige kadetbal på Søværnets Officersskole, hvori også deltog Chefen for Søværnet samt cheferne for hærens og flyvevåbnets officersskoler og kadetter fra hver af disse skoler.

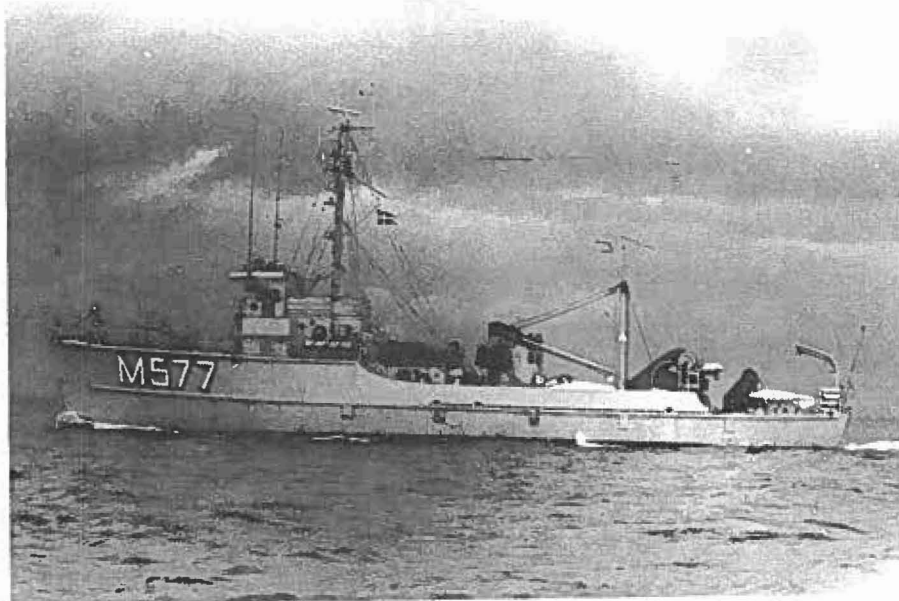
(SOS)

3. Ministrygerdivision i Standing Naval Force Channel (STANAVFORCHAN)

I perioden 20. februar til 17. marts indgik 3. Ministrygerdivision (ULVSUND og EGERNSUND) i STANAVFORCHAN. STANAVFORCHAN er en stående NATO-minerydningsstyrke, der fortrinsvis opererer i Kanalområdet. Styrken er normalt sammensat af ministrygere og minehuntingere fra England, Holland, Belgien og Vesttyskland, men

undertiden indgår såvel amerikanske som danske minestrygere i styrken.

Den danske division sluttede sig til styrken i Ostende, hvorved styrkens antal kom op på i alt 7 skibe. Efter et par dage i den taktiske træner på mineskolen i Ostende og en forårsagtig weekend afsejlede styrken 25. februar. I ugen derefter fik de danske strygere mulighed for at øve slæbning, "replenishment" og "team sweep" med de andre enheder. De forskellige øvelser afstedkom ingen nævneværdige problemer, selvom det var skibe af 5 forskellige nationaliteter, der opererede sammen.

Minestrygeren ULVSUND

Efter passage gennem Kielerkanalen ankom STANAVFORCHAN 29. februar til Flensburg, hvor weekenden tilbragtes. 3. marts sejlede styrken til Olpenitz, hvor den vesttyske 12. minestrygerdivision lå. 4. marts afsejlede STANAVFORCHAN og den tyske division fra Olpenitz med Østersøen omkring Bornholm som mål. Vejret i denne uge var ikke det bedst tænkelige, men det lykkedes alligevel at gennemføre det planlagte program, idet NATO-styrken opererede såvel øst som vest for Bornholm, samt fik gennemført skydninger efter mine- og søsmål i skydeområdet øst for Bornholm.

7. marts ankom STANAVFORCHAN til Neustadt. Under dette ugelange ophold var styrkens menige på kursus på havariskolen i Neustadt, hvor man hovedsagelig øvede brandslukning og lækstopning under særdeles realistiske forhold. For styrkens dykkere var der lavet et specielt program, der ligeledes var særdeles tilfredsstillende.

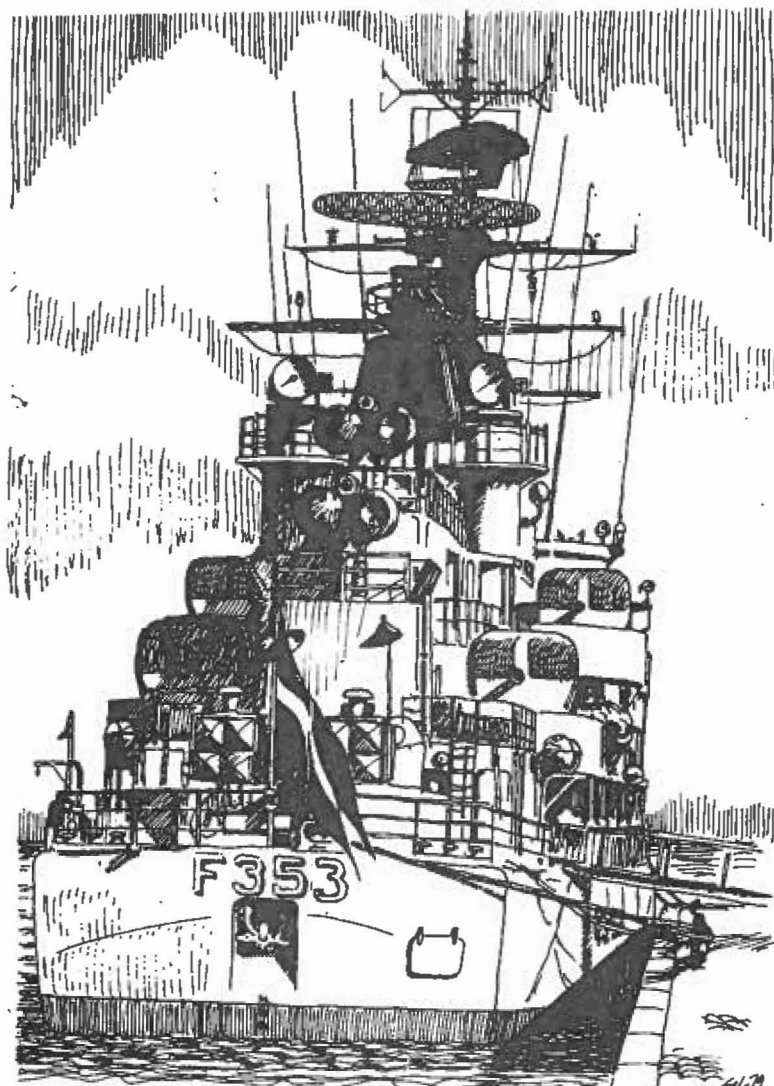
14. marts forlagde styrken til Lübeck, hvor den sidste weekend i STANAVFORCHAN for de danske ministrygeres vedkommende skulle tilbringes. Under opholdet i Lübeck var der arrangeret en bustur til den østtyske grænse, hvilket mange benyttede sig af, selvom de allerede under turen op ad Travefloden havde haft mulighed for at kigge over til Østtyskland.

17. marts afsejlede STANAVFORCHAN fra Lübeck, og danskernes deltagelse i STANAVFORCHAN afsluttedes med en festlig "steam past" i Lübeck bugt.

(MSD-3)

1000 dage i missilalderen

Søværnets første missilbærende enhed, fregatten HERLUF TROLLE, der for tiden har status som nøgleenhed, rundede mandag den 3. marts de første 1000 dage under kommando.

Fregatten HERLUF TROLLE i orlogskaptajn S.Voxtorps streg

På selve dagen udførte fregatten en prøvesejlads for Søværnets Materielkommando, hvorfor begivenheden først markeredes fredag den 14. marts ved et "Beer Call" i officersmessen.

Blandt gæsterne var Chefen for Fregateskadren, chefer og officerer fra hjemmeværende enheder i eskadren, samt repræsentanter for Søværnets Materielkommando.

(HRTR)

Indland kort

Den 10. april besøgte Chefen for Forsvarsstaben, general-løjtnant G.K.Kristensen, ledsaget af Chefen for Søværnet, Forsvarskommandoens fagstabschefer og stabscheferne ved værnstabilene korvetten NIELS JUEL, torpedobådene BREDAL og BILLE, kabelminelæggeren LOSSEN samt Søværnets Teknikskole.

Formålet med besøget var at blive orienteret om søværnets nyeste skibsmateriel samt Søværnets Teknikskoles virksomhed. Chefen for Forsvarsstaben gav i forbindelse med orienteringen udtryk for det behov, som forsvarets øverste ledelse har for at holde sig i nær kontakt med tjenestestederne, bl.a. i form af besøg som dette, hvor han havde fået et meget positivt indtryk af enhederne og den tekniske uddannelse, som foregår på Søværnets Teknikskole.

Det britiske opmålingsskib HYDRA (HECLA-klassen) aflægger uofficielt besøg i Odense 1.-6. maj. Chef: Orlogskaptajn R.J.Cambell. Samlet besætning 118 mand.

Den stående NATO flådestyrke i Kanalområdet, "Standing Naval Force Channel" (STANAVFORCHAN), aflægger besøg i Aalborg i perioden 29. april til 2. maj.

Flådestyrken vil være under kommando af orlogskaptajn H.A.N. Willis fra den britiske flåde om bord i BILDESTON.

Styrken vil i øvrigt omfatte følgende enheder:

Ministrygeren BILDESTON (England), chef orlogskaptajn H.A.N. Willis.

Ministrygeren BOVESSE (Belgien), chef kaptajnløjtnant J. Timmerman.

Ministrygeren HOGESVEEN (Holland), chef løjtnant H.J.Z. Zyderveld.

Ministrygeren NAALDWIJK (Holland), chef løjtnant G.Dolman.

Ministrygeren VOELKLINGEN (Tyskland), chef kaptajnløjtnant
H.Walz.

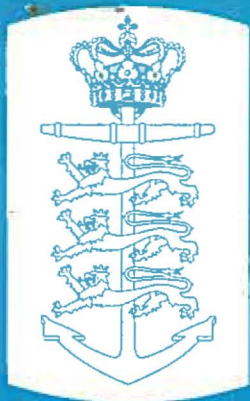
De samlede besætninger vil udgøre 25 officerer samt 210
andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

Ifølge "Sveriges Flotta" udvikler og markedsfører det norske firma A/S Møllerodden i Haugesund et undervandsfartøj, CHECK MATE, som gør det muligt at udføre komplicerede undervandsoperationer ned til 300 meters dybde. "Aquacopteren" har kabeltilførsel, plads til 2 personer og opererer med et tryk på een atmosfære. Selve dykkerklokken er forarbejdet af glasklar akrylplast og har en diameter på 1,9 m. I en nødsituation kan dykkerklokken frigøres fra resten af fartøjet, hvorefter den stiger op til og flyder på overfladen, stadigvæk med een atmosfæres tryk indvendigt. Under dykkerklokken findes arbejdsudstyret, som bl.a. omfatter en gribearm med et antal funktioner. Denne styres fra dykkerklokken via en styrearm og kan udføre en række komplicerede arbejdsopgaver på store dybder. Ved hjælp af gribearmen kan CHECK MATE således udføre opgaver eller arbejder, som ellers skulle udføres af dykkere. Den kan f.eks. rengøre overflader, dreje skruer ud og udføre forskellige målinger. Den kan løfte 100 kg på en armlængdes afstand og holde fast på en elektrisk pære uden at slå den i stykker.

Sovjetiske frømand har fundet resterne af en oldtidsby på bunden af Østersøen ud for Sovjetunionens kyst. Området er i øjeblikket ved at blive gennemfotograferet fra luften med henblik på at få fastslået byens størrelse og omrids, og arkæologer er ved at undersøge forskellige ting, som frømandene har bragt op: Lertøj, bygningsrester og træplanker, der har ligget som brolægning i byens gader. Man har indtil nu ikke kunnet finde omtale af byen i nogen som helst historiske kilder, meddeler pressebureauet APN.

N.F. Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

FMPaul Søgaard. *Joseph Luns*
Forsvarsministeren og generalsekretæren om bord i
NIELS JUEL

NATOs generalsekretær Forsvarsministerens gæst i NIELS JUEL

I forbindelse med Hærens Reserveofficersforenings jubilæum den 26. april, hvor NATOs generalsekretær Joseph Luns var inviteret som hovedtaler, ønskede generalsekretæren at bese vor nye korvettype. Forsvarsministeren inviterede derfor generalsekretæren med repræsentanter for NATO-hovedkvarteret og udenrigs- og forsvarsministerierne til en demonstrationssejlad i Sundet.

Det var en fornøjelse at præsentere skibet for Forsvarsministeren, der herved var om bord for første gang i skibstypen,

Skansevagtshonnør

og den tidligere hollandske udenrigsminister, der viste sin maritime baggrund som officer i den hollandske flåde. Besøget blev noget påvirket af den akutte situationsudvikling i Iran, men i øvrigt gennemført som planlagt.

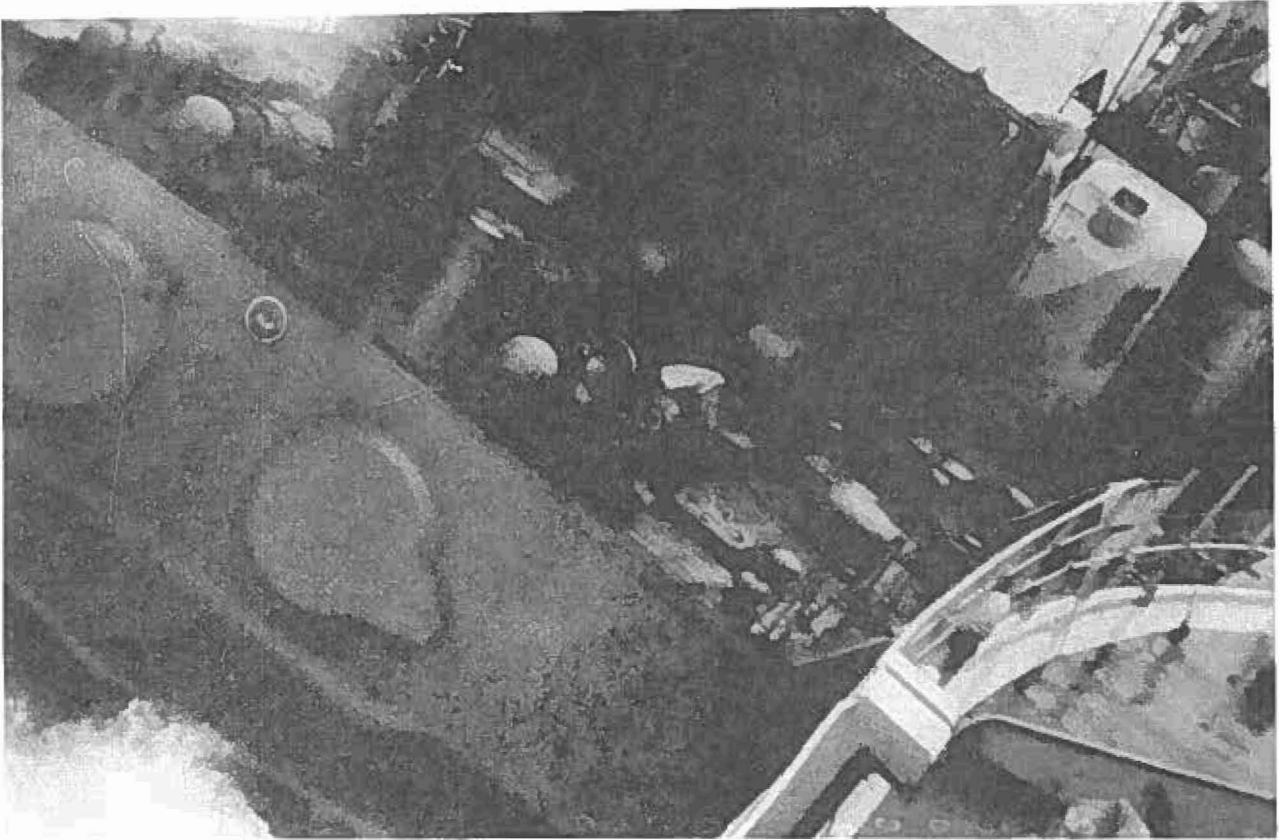
(NIJU)

Skoleskibet FYEN påsejlet af sovjetrussisk MIRKA-fregat

Under øvelses- og patruljesejlds i den østlige del af Østersøen blev skoleskibet FYEN fredag den 18. april påsejlet af en sovjetrussisk fregat af MIRKA-klassen. Kollisionen, der fandt sted ca. 50 sømil øst nordøst for Gdynia i Polen, har været ret indgående omtalt i dagspressen, hvorfor der her blot skal suppleres med nogle indenbords observationer og betragtninger.

Da det ved 14-tiden blev klart, at MIRKA-fregatten, som gennem længere tid havde fulgt skoleskibet på et par sømils afstand, kom op om bagbord i den åbenlyse hensigt at chikanere

FYEN, blev brovagtens opmærksomhed og reaktionsevne skærpet, bl. a. ved at rorgængereren efter den almindelige tårn overtog styringen fra eleven, at KaMeWa-poster blev varskoet etc.

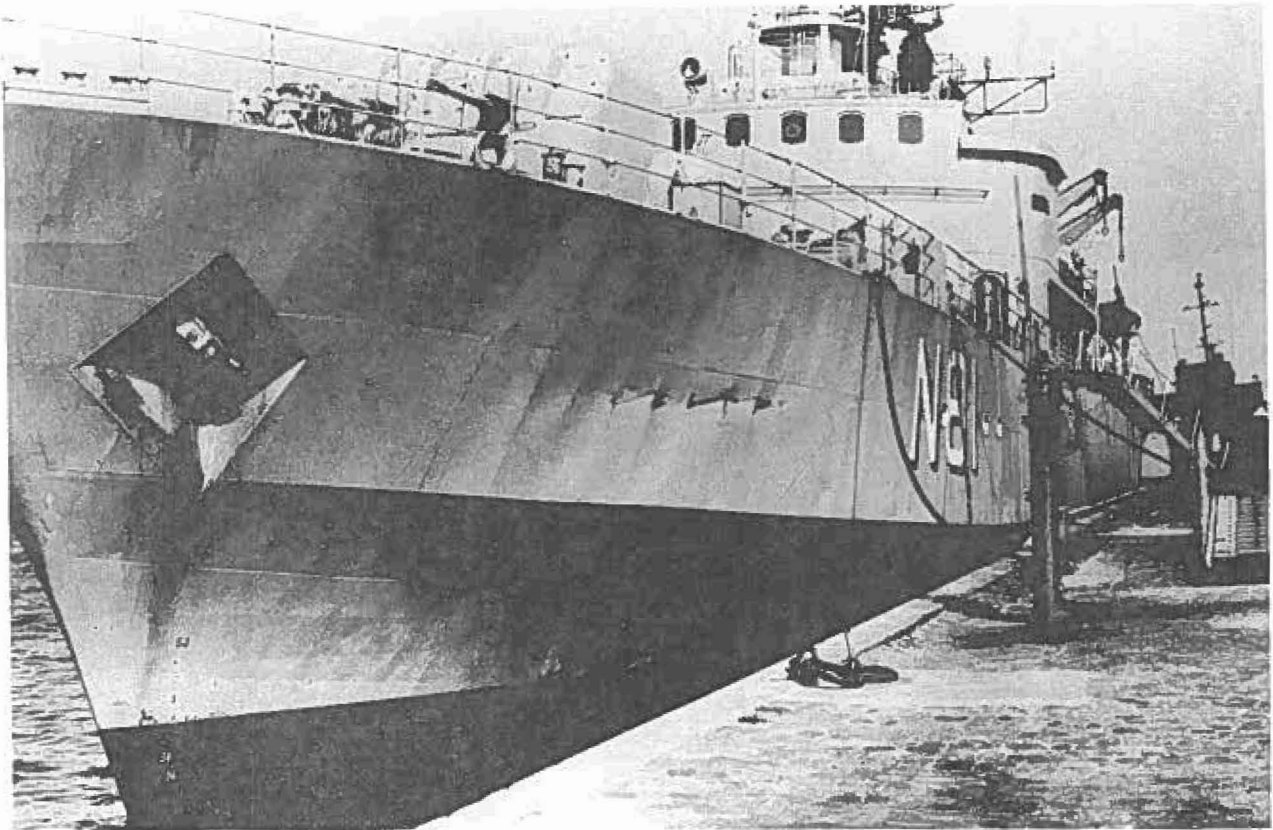

Fra kollisionen - den russiske fregat skærer ind foran FYEN fra bagbord

Som det fremgår af ovenstående billede, blev påsejlingen fotograferet fra FYEN, og den iver og hjælpsomhed, som blev lagt for dagen i denne henseende af nogle konstabler og værnepligtige, viste orlogsgasternes sædvanlige beredvillighed til uopfordret at yde en indsats, når noget står på spil. At man om bord ikke omfattede sovjetrussernes nærgående skib med venlige tanker kom til udtryk i mange bramfri bemærkninger, da påsejlingen skete.

Umiddelbart efter kollisionen, som ikke mærkedes særlig voldsomt nede om læ, gled Havariororganisationen hurtigt ind i den indøvede rutine - plot og telefonforbindelse blev etableret, og patruljen undersøgte skaden indenbords i forskibet fra vandliniehøjde og opefter.

Havaripatruljen arbejdede hurtigt og systematisk, og da det var blevet meldt ind, at skaden lå højt over knækspantet og

Indtrykningen i FYENs bagbords side ikke ville kompromitterede skibets sødygtighed, kunne patruljen aftræde og sejladsen fortsætte.

(FYEN)

Efter det foreliggende har FYEN nøje overholdt de internationale søvejsregler. Chefen for Søværnet har overgivet den nærmere undersøgelse af hændelsesforløbet og skadeopgørelsen til Søværnets Havarikommission.

(MST)

Besøg ved Flådestation Korsør

Chefen for Søværnet aflagde 17. april besøg ved Flådestation Korsør. Ved ankomsten blev admiralen modtaget af chefen for flådestationen og afdelingscheferne.

Efter en orientering om flådestationens status var der arrangeret rundvisning på flådestationens kontorer, depoter og

værksteder. Blandt andet forevistes den nye data-terminal, der er en del af det i søværnet introducerede lagerstyringssystem -

CMS NIFDANGÉ
Fra modtagelsen

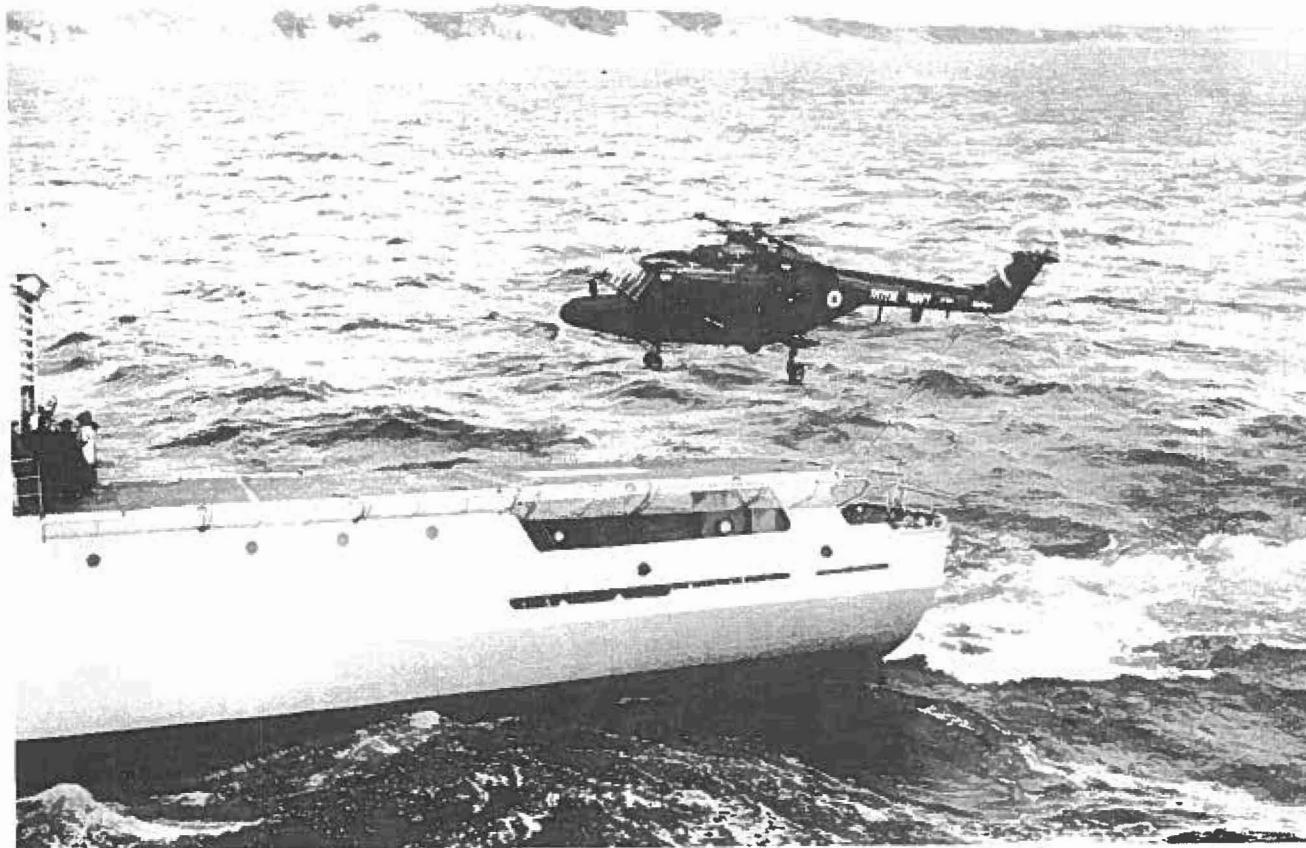
MILLAG. Om eftermiddagen aflagdes besøg på depoter i Korsør-området og ved Søværnets Olielager.

(FLS KOR)

Ceremoniel overdragelse af LYNX-helikopter

Den ceremonielle overdragelse af LYNX-systemet fra Westland Helicopters Ltd. til Flyvematerielkommandoen finder sted om bord i inspektionsskibet HVIDBJØRNEN i London Havn torsdag den 15. maj.

Chefen for Flyvematerielkommandoen vil modtage en LYNX-helikopter på agterdækket af HVIDBJØRNEN i overværelse af en

En britisk LYNX-helikopter under landing på inspektionsskibet BESKYTTEREN

repræsentant fra Forsvarskommandoen. Chefen for Søværnet repræsenteres ved Chefen for Inspektionsskibseskadren.

(FKO)

Mineuskadeliggørelse i januar kvartal

Minedepotet Grelshedes mineuskadeliggørelseshold har i januar kvartal haft 26 udrykninger. Heraf var de 14 efter farlige og 12 efter ufarlige genstande.

Mineudrykningerne har bl.a. omfattet følgende:

4 hornminer, 850 stk. håndvåbenammunition, 11 nødblus, 25 nødraketter, 1 stk. "float and flame", 5 "manoverboard" blus, 8 "location marine markere", 1 ubådsblus, 1 flyvebombe (øvelse), 1 mineskal, 1 topdæksel til en hornmine, 4 mineankre, 1 topplade til et mineanker, 2 tromler til mineankre, 1 radiosonde, 1 atmosfærisk målesonde og 1 20 mm kanon.

Der er kørt 3500 km og foretaget hyppig sejlads med orlogskuttere. Depotet har i øvrigt stillet dykkere til rådighed for Frederikshavns politi.

Minedepot Dråby havde i samme periode 12 udrykninger, der bl.a. omfattede:

Del af en engelsk pendulmine, 1 81 m/m mortargranat, 1 20 m/m granat, 1 12,7 m/m patron, 43 detonatorer, 565 stk. håndvåbenammunition, 3 stk. marker "location MK 25 mod. 3", 6 håndgranater, 21 nødblus, 2 alkalipatroner, 1 håndblus, 2 strømmålere, 1 tysk raketmål, 1 bagpart af en torpedo. Holdet kørte 1.455 km.

(FLS FRH)

Nyt heraldisk våben

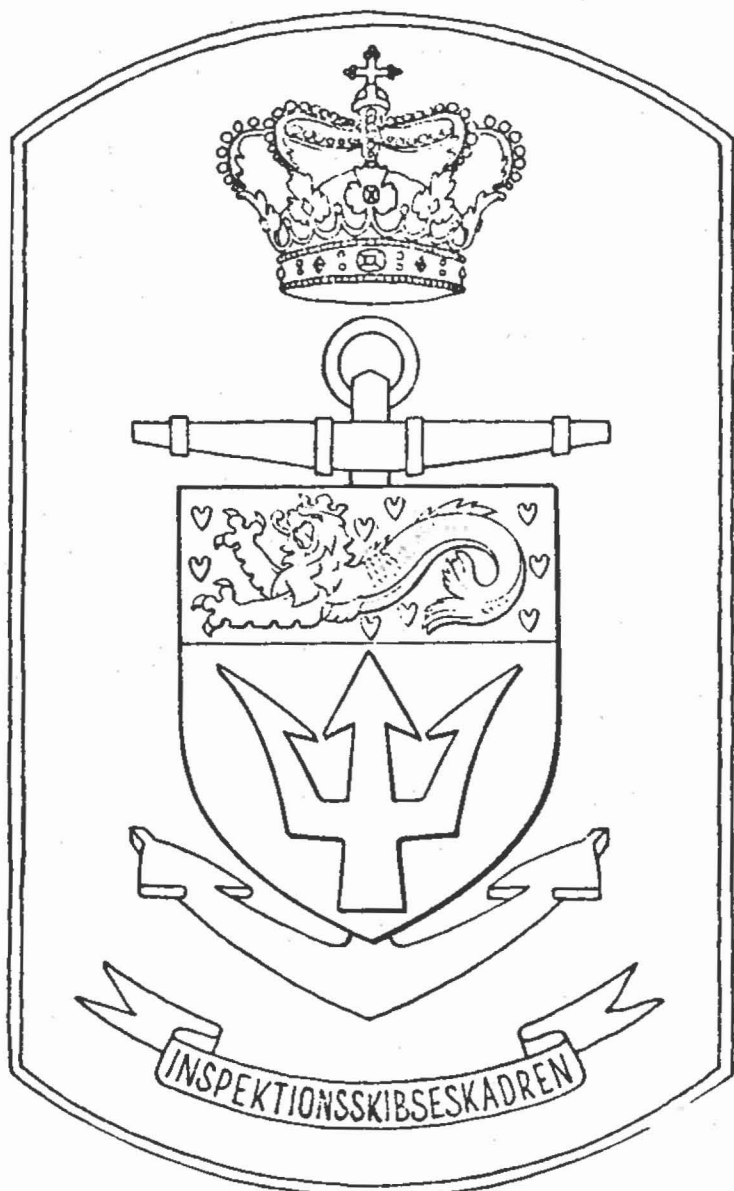
Hendes Majestæt Dronningens jagtkaptajn har via Forsvarsministeriet meddelt, at H.M.Dronningen den 20. februar har approberet det af Søværnets heraldiske Arbejdsgruppe udarbejdede og af Chefen for Søværnet fremsendte forslag til heraldisk våbenskjold for Inspektionsskibeskadren.

Eskadrevåbnets blasonering.

Feltet blå hvori et guld treforkjern.

I guld skjoldhoved strøet med røde søblade en blå heraldisk søløve med rød tunge, guld kronet og guld bevæbnet.

Skjoldet hviler på et anker hvorover en kongekrone.

Eskadrevåbnets motivering.

Som fællesmærke for søværnets eskadrevåbener er valgt et skjoldhoved med et af de danske våbendyr, varieret med en fiskehale for at markere den foreliggende maritime funktion. De danske våbendyr er tre blå løver med rød tunge, guldklør og guldkrone i guldfelt strøet med røde søblade.

Som våbenmærke for Inspektionsskibseskadren, der består af inspektionsskibe og inspektionskuttere, er valgt havguden NEPTUNs mytologiske treforkjern symboliserende de nævnte skibes funktioner: Hævdelse af statens myndighed til søs i rigets territoriale vande og økonomiske zoner omkring Danmark, Færøerne og Grønland.

(MST)

Indland kort

Flådestation Korsør vil i perioden 16.-18. maj festligholde sit 20 års jubilæum, og minelæggeren SJÆLLAND vil i samme periode aflægge adoptionsbesøg i Korsør. Der er planlagt en række aktiviteter, herunder helikopter redningsdemonstration, "tattoo" med Søværnets Tamburkorps, travalje kaproning samt besøg for offentligheden i minelæggeren.

Det britiske opmålings-skib HYDRAs uofficielle besøg i Odense 1.-6. maj er blevet aflyst på grund af forsinkelse i klargøringen.

Den græske undervandsbåd PONTOS er meddelt tilladelse til anløb af Skagen i perioden 2.-12. maj i forbindelse med prøve-sejlads. Chef: Kaptajnløjtnant G.Theodorroulekis. Samlet besætning: 4 officerer samt 29 andre befalingsmænd og menige.

Den britiske minestryger SHAVINGTON (TON-klassen) aflægger uofficielt besøg i Helsingør 7.-13. maj. Chef: Kaptajnløjtnant D.J.Wolfenden. Samlet besætning: 30 mand.

Den britiske fregat ACHILLES (LEANDER-klassen) aflægger uofficielt besøg i Aalborg 16.-20. maj. Chef: Orlogskaptajn P.E. du Vivier. Samlet besætning: 260 mand.

En vesttysk styrke, bestående af fregatterne AUGSBURG og KARLSRUHE (KÖLN-klassen), aflægger rutinebesøg i København 10.-13. maj. Chef for styrken: Kommandørkaptajn K.P.Langen. Samlet besætning: 34 officerer samt 382 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

Ifølge tidsskriftet "International Defence Review" har den første sovjetiske undervandsbåd af ALPHA-klassen afsluttet sin første deployering. Undervandsbåden blev observeret for kort tid siden under forlægning til sin arktiske base efter dens første operative sejlads i Nord-Atlanten.

Det amerikanske forsvarsministeriums årsoversigt (FY 81) fastslår følgende:

"Vi er endnu ikke klar over den opgave, som er tiltænkt den nye undervandsbåd, men den er nuværende sovjetiske atomdrevne ubåde (SSN) klart overlegen og skal formodentlig løse de samme opgaver, som er pålagt de nuværende torpedoarmede ubåde af VICTOR-klassen".

Rapporter, som dog stadig er ubekræftede, meddeler, at ALPHA-klassen, hvis skrog delvis består af titanium, er i stand til at gå farter over 40 knob neddykket samt operere på havdybder over 600 meter. Amerikanske efterretningskilder anslår, at Sovjetunionen indtil nu har bygget seks af denne type.

Den engelske flåde højste 21. marts kommando i HMS BRECON, dens første minerydningsenhed i den nye HUNT-klasse.

Skibet, der har et displacement på 675 tons, er 60 meter langt og 10 meter bredt, er det største skib i verden bygget af glasforstærket plastic.

HUNT-klassens fartøjer er de første skibe i den britiske flåde, der er bygget til såvel minestrygning som minejagt. De kan herudover også anvendes som patruljefartøjer.

Der er gjort store anstrengelser for at reducere enhedernes magnetiske profil, ligesom støjdæmpning af maskineriet er blevet tilstræbt.

Skib nummer 2, HMS LEDBURY, blev søsat for tre måneder siden, og yderligere to, HMS CATTISTOCK og HMS COTTESMORE, er under bygning. Der er afgivet ordre på en 5. enhed, der til sin tid vil få navnet MIDDLETON.

Sovjetunionen og Sverige har siden 1976 samarbejdet om metoder til beskyttelse af Østersøen mod forurening. De særlige forhold i Østersøen bevirker, at urenheder opløses langsomt, og den tætte befolkning rundt om den bevirker større fare for forurening, end tilfældet er mange andre steder.

Sovjetiske og svenske eksperter har ved ekspeditioner med de sovjetiske vejrskibe MONSUN og ERNST KRENKEL indsamlet mængder af oplysninger om de kemiske og biologiske processer, og har derpå udarbejdet en mikrobiologisk analysemetode. Endvidere har man fundet en metode til dyrkning af bakterier, som nedbryder kræftfremkaldende stoffer i havvandet, meddeler pressebureauet APN.

N.F.Lange